

452
C
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”.

Anul al 18-lea.

Nr. 162.

1928 (10).

**Calendarul pentru popor
al Asociațiunii
pe anul
1929**

BCU Cluj / Centennial University Library Cluj

Victor Lazăr
profesor pensionar.

Prețul
10 lei.

Editura Asociațiunii „Astra”, Sibiu, Strada Șaguna 8.
Tiparul Institutului de arte grafice „Daeta Trolană”, s. a., Sibiu.

Cuprinsul calendarului :

	Pag.		Pag.
Partea calendaristică	3	Dobrogea	113
Tărgurile de peste an	43	La curatul de porumb. Po- vestire de M. Langeanu	117
Partea de învățătură și petrecere.			
Ce să crezi?	63	Abatele Zavoral	126
Ardealul. Poezie	64	Câteva sfaturi pentru plugari	128
Degetul lui Dumnezeu. Po- vestire de S. Popa	65	Împotriva beuturii	132
Cântecul Mamei. Poezie de Victor Eftimiu	76	Dumnezeu și Sj. Petru. Pov.	134
De-o fire și de-o ființă. De Gh. Coșbuc	77	Soldatul. Poezie	137
Despre celălalt	82	Despre asigurări	138
Gheorghe Coșbuc	86	Cum s'a înființat înția școală de agricultură	142
Românește! Poezie de Gh. Coșbuc	87	Poezii de Gheorghe din Mol- dova	145
Femeia rea	88	Înălțul ajutor la îmbolnăviri jără veste	148
Ofițer sau tuberculoză	90	Gunoturile măestrite	150
Basarabia	95	Ochiul stăpânului	153
Basarabeanul. Poezie de Elena Dobrozinski	100	Sfaturi pentru toate zilele	156
Cântecul elopotului. Poezie de Preotul Al. Mateevici	100	Mierea	157
Ce poruncește legea școlară părinților	102	Păstrarea legumelor	160
E unieul nostru copil	105	Păstrarea cărnii pe timp cald	165
Serbările dela Beluș	106	Poezii populare	166
Cât prețuește meșteșugul. Po- veste de M. Lupeseu	109	Snoave	171
Pe lângă noi. Poezie de Gh. Coșbuc	112	Despre Asociațiunea „Astra“	
		1. Ce e și ce face	177
		2. Foala noastră	179
		3. Biblioteca populară	179
		4. Biblioteca „Astra“	183
		5. Cerc. culturale ale „Astrei“	184

452
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 18-lea. Nr. 162. 1928 (10).

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

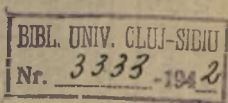
pe anul

1929

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Intocmit de

Victor Lazăr

profesor pensionar.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Traiană“, s. a., Sibiu.

„AMERICANA“

Banca comercianților, industriașilor, meseriașilor
și agricultorilor, societate pe acții

Telefon No. 142. **SIBIU.** Telefon No. 142.

Capital societar . Lei 3,000.000

Primește depuneri spre fructificare cu
:: dobânzile cele mai favorabile. ::

Acordă împrumuturi pe polițe (cambii)
cu giranți, pe ipotecă și Conto-Curent.

Execută tot felul de operațiuni de bancă.

Ajută cu multă bunăvoință comercianții, industriași și economii români, dându-le sprijinul posibil și informațiile necesare în mod gratuit.

Casa Domnitoare română.

1. *Maiestatea Sa MIHALU, Rege al României*, născut în Cotroceni (București) la 25 Octobree 1921, ureat pe tron la 20 Iuliu 1927.
2. *M. S. MARIA, Regina-Văduvă a României, Prințesă de Britania-mare și Irlanda*, născ. la 29 Octobree 1875, căsătorită la 10 Ian. 1893 cu Ferdinand, al doilea Rege al României, mort la 20 Iuliu 1927.
3. *Părinții M. S. Regelui Mihaiu:*
Prințesa Elena, fiica Regelui Greciei, născută la 20 Aprile 1896 în Atena, căsătorită la 10 Marte 1921 cu
Prințele Carol, acum Carol Caraiman, fost Prințipe de coroană al României, eare a renunțat la tronul României.
4. *Unchii și mătușile M. S. Regelui Mihaiu:*
 - a) *Prințesa Elisaveta*, născ. la 29 Sept. 1894 căsătorită la 27 Febr. 1921 cu moștenitorul tronului grecesc, *Prințele Gheorghe*.
 - b) *Prințesa Mărioara*, născ. la 27 Dec. 1899, măritată la 6 Iuniu 1922 cu M. S. Regele *Alexandru* al Serbiei.
 - c) *Prințele Nicolae*, Regent al României, născ. la 16 Octobree 1903.
 - d) *Prințesa Ileana*, născ. la 23 Decembre 1908.
 - e) *Prințele Mircea*, născ. la 21 Dec. 1912, mort la 2 Nov. 1916.

Regența.

A. S. R. Principele *Nicolae*.
 Sanctitatea Sa, Patriarhul *Miron Cristea*.
 Dl *Gheorghe Buzdugan*, președintele Înaltei Curți
 de Casație.

Sărbători ale Familiei Regale.

25 Octobree, *Nașterea M. Sale Regelui Mihaiu I.*
 8 Novembre, *Onomastica M. S. Regelui Mihaiu I.*
 22 Iuliu, *Onomastica M. S. Reginei-Dăduve Marii*
 21 Maiu, *Onomastica Alteiței S. Regale Elena*
 Mama Regelui.

Căpeteniile bisericilor românești din Transilvania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. Biserica ortodoxă.

Patriarh: Sanctitatea Sa *Dr. Miron Cristea*, București
Mitropolit și arhiepiscop: Înalț Prea Sf. Sa *Dr. Nicolae Bălan*, Sibiu.
Episcopi: Prea Sf. Sa *Traian Bădescu*, Caransebeș
 Prea Sf. Sa *Roman Ciorogariu*, Oradea.
 Prea Sf. Sa *Nicolae Ivan*, Cluj.
 Prea Sf. Sa *Dr. Grigore Comșa*, Arad.

2. Biserica greco-catolică.

Mitropolit și arhiepiscop: Înalț Prea Sf. Sa *Dr. Vasile Suciu*, Blaj.
 P. S. S. *Dr. Traian Frențiu*, Oradea.
 P. S. S. *Dr. Iuliu Hossu*, Gherla.
 P. S. S. *Dr. Alexandru Niculescu*, Lugoj.

Sărbători naționale.

(Cu oprire de orice lucru).

- 24 Ianuarie*: Unirea Principatelor Române (Moldova și Muntenia) 1859.
10 Mai: Carol I. urcă tronul României (1866). — Proclamația Independenței României (1877). — Încoronarea întâiului Rege român (1881).
Înălțarea Domnului: Sărbătorirea eroilor morți pentru Patria română.

Alte sărbători naționale.

(Cu slobozenie la lucru).

- 15 Mai*: Proclamația libertății poporului român la Blaj (1848).
27 Martie: Proclamația Unirii Basarabiei cu România. (1918).
28 Noiembrie: Proclamația Unirii Bucovinei cu România (1918).
1 Decembrie: Proclamația Unirii Transilvaniei cu România (1918).

Sărbători legale.

(Cu oprire de orice lucru).

- Toate Duminicile de peste an.
 Ziua întâiu și a doua de Paști și de Crăciun.
 Înălțarea Domnului (Ziua eroilor).
 1 Ianuarie (Anul Nou).
 6 Ianuarie (Boboteaza).
 24 Ianuarie (Unirea Principatelor).
 23 Aprilie Sf. Gheorghe.
 1 Mai, ziua muncii.
 10 Mai.

Posturile.

1. Zilele de Mercuri și Vineri. — 2. Ajunul Bobotezei, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor dela 11 Febr.— 30 Martie. — 4. Postul lui Sântă-Petru dela 26 Maiu până la 28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Tăierea capului S. Ioan, 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului, 15 Novembre— 24 Decembre.

Cheia Călindarului.

Litera Păscălei . . .	Ea		Mâna anului . . .	7
Crugul soarelui . . .	17		Temelia lunet . . .	1
Crugul lunet . . .	8			

Regentul anului

este *Luna* bălae, corpul cerese cel mai apropiat de noi, care dă târcoale în jurul Pământului în 29 zile, 12 ore, 44 minute și 3 secunde. Împreună cu Pământul se mișcă în jurul Soarelui odată într'un an.

Depărtarea lunii dela noi, face, în măsură mijlocie, 384.000 km. O telegramă dată prin telegrafia fără fir ne-ar sosi în o secundă și un sfert.

Tot în timp de 29 zile, 12 ore, 44 minute și 3 secunde se învârtește odată și în jurul osiei sale proprii. Astfel îi vedem, în diferite faze (mărimi luminate), totdeauna aceeaș parte. O zi și o noapte ține deci pe Lună patru săptămâni și ceva de ale noastre. Când fața întoarsă spre noi nu e luminată de Soare, avem *Lună nouă*. Când e luminată toată fața, avem *Lună plină*. Printre ele avem *pătrarul întâiu*, *pătrarul din urmă* etc., după cum e luminată numai o parte din fața Lunii.

Pentru ursita oamenilor, Luna nu are nici o însemnătate, după cum se credeă mai de mult. Prin puterea ei de atragere produce *fluxul și refluxul* mărilor.

Anotimpurile.

Primăvara începe la 21 Marte. — *Vara* începe la 22 Iunie. — *Toamna* începe la 23 Sept. — *Iarna* începe la 23 Decembre.

Intunecimi în 1929

vor fi numai două de soare.

1. *Întunecime totală de soare* la 9 Maiu. Se va vedea pe Oceanul Indte, insulele Sunda și pe Oceanul Pacific.

2. *Întunecime inelară de soare*, la 1 *Novembre*. Se va vedea pe Oceanul Atlantic, în Africa centrală și pe Oceanul Indie.

Dela noi abia se va vedea o parte neînsemnată.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Numărarea cea nouă a orelor la C. F. R.

La căile ferate (în România și toată cealaltă Europa) nu se mai numără orele dela 1 după miezul nopții până la 12 la amiazi și dela 1 după amiazi până la 12 la miezul nopții, ci *dela 1 după miezul nopții* până la 24 la miezul nopții următoare. În felul acesta nu mai zicem, după 12 la amiazi, 1, 2 etc., ci 13, 14 etc. Așa, de exemplu, la 5 după amiazi e ora 17, la 9 seara e ora 21, la 11 noaptea e ora 23, la 12 miezul nopții e ora 24.

E bine să ne deprindem cu numărătoarea aceasta, pentru că se poate ca ea să fie introdusă și în viața de toate zilele, nu numai la C. F. R.

Adresele Ministerelor și autorităților din București.

Palatul Regal, Calea Victoriei; *Ministere: de interne*, Str. Academiei 34; *de externe*, Șos. Bonaparte 1 (Palatul Sturdza); *de finanțe*, Calea Victoriei 123; *de războiu*, Piața Valter Mărăcineanu; *de lucrări publice*, B-dul Elisabeta; *de comunicații*, B-dul Elisabeta; *de comerț și industrie*, Calea Victoriei 157; *de justiție*, Str. Bursei 2; *de domenii*, B-dul Carol; *al cultelor și artelor*, Str. Gen. Berthelot 26; *de instrucțiune publică*, Str. Spiru Haret 8; *al muncii și al ocrotirilor sociale*, Stradela Alex. Lahovari; *al domeniilor și agriculturii*, B-dul Carol 2. — Direcțiunea Generală C. F. R., Calea Victoriei (Biserica Albă). Direcțiunea Generală P. T. T., Calea Victoriei (Palatul Poștelor). Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, B-dul Carol 68. Direcțiunea Generală a Inchiisorilor, Str. Bursei 2. — Direcțiunea Generală a S. M. R. la Minist. Comun., B-dul Elisabeta. — Înalta Curte de casație, Calea Rahovei 4. — Direcțiunea Serv. Com. C. F. R., Str. Gen. Berthelot. — Primăria Capitalei, Str. Sf. Vineri. — Prefectura Poliției, Calea Victoriei. — Casa de Depuneri, Calea Victoriei 13. — Camera Deputaților, Dealul Mitropoliei. — Senatul, Piața Universității. — Siguranța Gen. a Statului, Bulevardul Pake 94. — Casa pensiilor, Minist. de Finanțe. — Casa școalelor, Str. General Berthelot 26. — Casa Bisericilor, Str. General Berthelot 26. — Direcțiunea gen. a teatrelor, Teatrul Național. — Regia Monop. Statului, Șoseaua Giulești colț Bulev. Regiei. — Monitorul Oficial, Bulevardul Elisabeta. — Biroul Controlul Străinilor, Str. Matei Basarab 3.

Cronologie românească.

Anii după Christos :

101. Întâiul războiu al lui Traian cu Dacii.
106. Dacia (România de astăzi) e prefăcută în provincie romană.
271. Împăratul Aurelian retrage armata și pe funcționarii romani din Dacia și prin involală lasă Goții (un fel de Germani) ca fărtași ai împărăției în Dacia.
895. Năvălesc Ungurii.
1186. Se înființează statul româno-bulgar, dincolo de Dunăre, în frunte cu familia domnilor români a lui *Asan*.
1211. Ca să poată stăpâni Ardealul cucerit, Andreiu II, regele Ungariei chiamă cavalerii *Teutoni* în Țara Bârsel. După câțiva ani se duc însă în Prusia.
1224. Acelaș rege dă *Sașilor* veniți în cursul anilor prin Ardeal o diplomă, ca și ei să se poată folosi de munși, pășuni, păduri, apele râurilor împreună cu Românii, stăpânii cei vechi.
1247. Alt rege al Ungariei chiamă în Banat cavalerii *Ioaniși*. Dar și aceștia se reîntorc în țara lor. — În Muntenia erau voievozi români *Litovoiu* și *Seneslau*, cari stăpâneau și Țara Hațegului și a Făgărașului.
1330. Basarab, Domnul Munteniei, bate rău pe Carol Robert, regele Ungariei, care-l cerea tribut.
1359. *Bogdan*, voevodul Maramurășului, întemeiază Țara Moldovei independente.

1437. Revoluția țărănilor români și unguri din Transilvania contra asupririi nobililor (nemeșilor). Țăranii sunt învinși cu înșelăciune. Nobilii unguri, Săcuil și Sașii încheie o tovărășie jurând să se ajute uniți pe alții contra Românilor.
1467. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Matei Corvin, regele Ungariei, la *Baia*.
1474. Românii din ținutul Șeleii și al Mediașului se răscoală din cauza asupririi diregătorilor sași.
1475. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Turcii la *Vaslui* (Podul Înalt, Racova).
1476. Ștefan e bătut de Turci la *Războieni* (Dalea Albă).
1486. Românii încep o nouă revoluțiune în ținutul Bistriței, cerând recunoașterea lor ca națiune egal îndreptățită cu nobilii, Sașii și Săcuil după drepturile avute la venirea Ungurilor. După lupte grele, Românii sunt învinși de nobili, Săcuil și Sași.
1497. Ștefan cel Mare bate pe Poloni în *Codrul Cosminului*.
1508. Înființarea *tipografiei* în Muntenia.
1514. Revoluția țărănilor români și unguri contra nobililor. Țăranii sunt învinși și robiți și mai rău.
1526. La Mohaci, Turcii bat pe Unguri, regele acestora e ucis. Ungaria de Nordvest ajunge sub stăpânirea Austriei, Transilvania își capătă domnitor, care plătește tribut Turcilor ca și Principatele Române Moldova și Muntenia, iar Ungaria adevărată (cea de azi) și Banatul ajung fără turcească.

1544. Sașii, părăsind religia catolică, se fac luterani și tipăresc în Sibiu românește un *catehism*, care e cea dintâiu carte românească tipărită. Pe Români nu-l poate atrage însă la legea lor eretică.
1560. *Coresi* începe tipărirea de cărți bisericești românești în Brașov la o tipografie săsească.
1596. *Mihaiu Viteazul* bate pe Turci la *Călugăreni*.
1599. *Mihaiu Viteazul* bate pe Andreu Batori, principele Ardealului, la *Șelimbăr* lângă Sibiu și cucerește Transilvania.
1600. *Mihaiu Viteazul* cucerește și Moldova. Anul acesta Românii din Dacia lui Traian ajung să fie toți uniți sub un singur domnitor român.
1601. (19 August) *Mihaiu Viteazul* e omorât pe Câmpia Turzii.
1640. Principele Transilvaniei, Gheorghe Rákóczy, tipărește un *catehism calvin* și silește pe mitropolitul român și pe preoții români să învețe după el. Cei mai mulți boieri români s'au făcut calvini, pe-afocuri chiar și Români dela sate. De calvinire au scăpat Românii ajungând sub stăpânirea austriacă și făcându-se unire bisericească cu Roma catolică.
1648. Se tipărește, la Alba-Iulia, Noul Testament în limba română.
1688. Se tipărește românește, la București, Biblia întreagă tradusă de boieri și clerici români.
1699. Pacea dela Corlovaș între Austria și Turcia. Austria ajunge stăpână peste Ungaria turcească și peste Transilvania.

1700. Untrea bisericii românești din Transilvania cu biserica romano-catolică, rămânând însă toate obiceiurile bisericesti cele vechi.
1775. Austria răpește Nordul Moldovei numindu-l *Bucovina*.
1784. Revoluția Românilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.
1787. Boierul Enache Văcărescu tipărește întâia gramatică românească.
1812. Rușii răpesc întâia oră Moldova dintre Prut și Nistru și o numesc *Basarabia*.
1816. Profesorul *Gheorghe Lazăr* din Avrig trece în România veche și înființează în București întâia școală superioară românească.
1821. Răscoala lui *Tudor Vladimirescu* în Muntenia și alungarea domniei fanariote (grecești).
1848. 15 Maiu. Adunarea Românilor pe Câmpia Libertății dela Blaj. *Revoluția*.
1859. *Unirea Principatelor Române*, Muntenia și Moldova.
1877. Războiul româno-ruso-turc. România se proclamă independentă. Rușii răpesc a doua oară *Basarabia*, din care se alipise o parte de nou la Moldova în anul 1858.
1881. Încoronarea celui *dintâiu Rege* al României, Carol I.
- 1916—1919. Războiul pentru *întregirea neamului românesc*.
1919. Armata română ocupă *Budapesta*.
1920. Pacea dela *Trianon* (Versailles, lângă Paris).
1922. 15 Octobrie. Încoronarea întâiului Rege al României întregite.

Extras din tariful poștal intern și internațional.

I. Scrisori și Imprimato.

1. O scrisoare simplă până la 20 grame:

- a) În interiorul unei comuni . . .
b) Pentru alte localități . . .

tar pt. fiecare 20 gr. sau fracț. în plus câte

2. O carte poștală simplă . . .

3. O carte poștală ilustrată . .

4. O carte poștală specială pentru militari, grade inferioare încazarmași

5. O carte poșt. cu răsp. plătit

6. Imprim. ordinare de fiecare 50 gr. câte

7. Cărți didactice, literare și științifice, inclusiv prospectele și cataloagele de editură și librării de fiecare 50 grame sau fracțiune, câte

8. Ziare și publicațiuni periodice de fiecare 50 grame sau fracțiune câte

Imprimatoarele de sub 7 și 8 pentru țările cari au convenit la o reducere 50%, adică de fiecare 50 gr. câte

9. Imprimato în relief pentru orbi, de fiecare 1000 grame sau fracțiune câte

10. Hârtii de afaceri până la 250 grame
tar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune

Interiorul României		Pt. Austria, Cehoslov., Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
4	—	—	—	—	—
5	—	7	50	10	—
2	—	6	—	6	—
2	—	4	50	6	—
3	—	4	50	6	—
1	—	—	—	—	—
4	—	8	—	12	—
1	—	2	—	2	—
—	—	30	2*	2	—
—	—	25	2**	2	—
—	—	—	1	1	—
—	—	50	2	2	—
5	—	10	—	10	—
1	—	2	—	2	—

* Pentru Austria și Ungaria această taxă se reduce la 1 Leu de fiecare 50 gr. sau fracțiune. — ** Pentru Austria, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria această taxă se reduce la 1 Leu de fiecare 50 gr. sau fracțiune.

11. Probele de mărfuri până la 100 gr.
 iar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune

Francarea tuturor corespondențelor este obligatorie. Cele depuse nefrancate cad în rebut la origină. Cele insuficient francate se încarcă la destinație cu dublul insuficienței.

12. Taxa de recomandare

Această taxă se aplică pe lângă cele de sub Nr. 1 până la 11.

13. Taxa adevăririi de primire la obiectele recomandate:

a) cerută în momentul depunerii obiectului

b) cerută ulterior depunerii obiectului

14. Taxa unei foi de reclamație.

15. Taxa unei cărți de identitate internațională

16. Suprataxa pentru obiectele adresate Poste-restante

17. Suprataxa pentru obiectele înregistrate prezentate Duminecile și sărbătorile legale

18. Taxa de plată minimă pt. obiectele care se depun din croare insuficient francate

Se tratează ca nefrancate obiectele cart deși au un început de francare, totuși timbrele aplicate pe ele nu reprezintă cel puțin taxa de francare pentru prima unitate de greutate.

19. Taxa timbrului de asistență socială, care se aplică la scrisorile și cărțile poștale interne locale

Interiorul României		Pt. Austria, Cehoslov., Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
3	—	4	—	4	—
1	—	2	—	2	—
10	—	10	—	10	—
10	—	10	—	10	—
10	—	20	—	20	—
10	—	40	—	40	—
—	—	40	—	40	—
10	—	10	—	10	—
5	—	—	—	—	—
2	—	4	—	4	—
—	35	—	—	—	—

II. Taxa pentru telegrame în țara noastră.

Pe un cuvânt	Lei 2.—	urgent	Lei 6.—
" 10 cuvinte	" 20.—	" "	" 80.—
" 11 "	" 22.—	" "	" 68.—
" 12 "	" 24.—	" "	" 72.—

Pentru telegramele eolașionate: Taxa plus 50%.

Afară de aceea drept suprataxă în Dumineci și sărbători, precum dela orele 22 până la orele 8 dimineața un plus de Lei 5.—. În fine pentru timbru de asistență 50 bani.

III. Taxa mandatelor postale.

1. Taxa cartonului Lei 3.—
2. Taxa pe valoare: până la 5000 Lei, de fiecare sută sau fracțiune de sută de Lei câte " 1.—
Dela 5001—10.000 Lei, de fiecare mite de Lei câte " 5.—
De exemplu: un mandat de 6010 Lei, va avea taxa pe valoare de 60 Lei.
3. Pentru plata mandatului la domiciliu:

până la	200 Lei	Lei	1.—
" "	1000 "	"	3.—
" "	5000 "	"	5.—
" "	10.000 "	"	10.—

IV. Taxele pentru pachete.

De fiecare Kg. sau fracțiune de Kg. câte 8.— greutatea maximă a pachetelor e de 10 Kg.

V. Taxele convorbirilor telefonice.

O convorbire de 3 minute în județ . .	Lei	20.—
" " cu județele vecine	"	40.—
" " cu jud. mai îndepărtate . .	"	60.—

Extras din noua lege a timbrului.

1. Petițiile adresate autorităților publice	Lei	8—
2. Declarațiile de vărsări de bani la Cassele publice	"	8—
3. Permise pentru radierea unor sarcini din cartea junduară dela 100—10.000	"	2—
" 10.000—50.000	"	5—
" 50.000 în sus	"	10—
4. Cereri pentru radierea pretențiunilor (ipotecare vechi în sumă de cel mult 200 Lei, ea simple petiții	"	8—
5. Idem, peste Lei 200—	"	50—
6. Exemplarele actelor autentice și celor lăsate la autoritățile fiscale cu ocazia percepției taxelor	"	5—
7. Copiile și extractele de orice fel de acte libe- rate la cererea părților de către autorități	"	5—
8. Orice anexe depuse deodată cu cererile la au- torități administrative	"	1—
9. Anexe la cereri în procedură judiciară și cărți funduare	"	2—
10. Orice testimonii și certificate liberate de către autorități publice sau particulare	"	10—
11. Procurile sau împuternicirile sub orice formă Legalizarea semnăturilor la procuri	"	10—
12. Ofertele întreprinderilor de lucrări dela 101—1000 dela 1001—10.000	"	1—
" 10.000 în sus	"	2—
" 10.000 în sus	"	5—
13. Toate chitanțele și adevăruțele de plată, ca sub punctul 3	"	2,5, 10
14. Biletele pentru vânzări de vite: Pentru fiecare cap de vită mică	"	2—
" " " " mare	"	5—
15. Registrele comercianților (jurnal și inventar) de fiecare filă	"	3—
16. Registrele (jurnal și inventar) societăților co- operative și ajutor mutual, pe filă	"	0,75
17. Cambiile întoemite sau negociate în țară cu scadența sub 6 luni 0,25 procente		
cu scadența peste 6 luni 0,50 procente		
date în alb 0,50 procente		
18. Actele de creanțe (obligațiuni de împrumuturi la bănci sau particulare) cu termen până la 1 an	"	procent
" " mai lung sau fără termen	1—	"
19. Facturi când vânzările se fac între co- mercianți sau industriași, precum și vânzările fă- cute cu ridicata la particulari	0,10	"
20. Vânzările făcute cu ridicata prin acte scrise sau verbale de derivate ale produselor agricole (fâinuri de tot felul, maltă, paste făinoase) precum și a recoltelor prinse de rădăcini	1—	"

21. Contractele de închiriere scrise sau verbale	1—	procent
22. Actele de ipotecă (obligățiuni de împrumuturi cu intabulare)	1·25	"
23. Facturile sau chitanțele despre furnituri și executări de lucrări plătite de stat, județ și comună și orice alte instituțiuni publice recunoscute de Stat; a) taxa de timbru de chitanță ca sub punctul 3; b) impozit proporțional	1—	"
24. Vânzările de bunuri mobile, fie voluntare, fie silite, precum și vânzarea de produse agricole făcute în scris	2—	"
25. Vânzări sau schimburi de bunuri imobile după valoarea mai mare a unuia din imobilele schimbate	0—	"
26. Donațiuni de imobile negrevate de sarcini cu titlul gratuit până la 100.000 Lei	3—	"
27. Înzestrările și donațiile cu titlul de doică și contradotă. Jumătate din taxele de sub punctul 26.		

Actele de sub punctul 22, 24—27 se timbrează cu timbru fix de 10 Lei până la valoarea de Lei 5000, iar peste această valoare eu Lei 20.

Taxa de timbru cuvenită la actele de sub 1—14, 18—19, 21, 23, punct a) se pot aplica pe acte în timbre mobile până la valoarea de 1000 Lei.

Taxele de timbru de sub punct. 15, 16, 20, precum și diferența de taxe la actele de sub punctul 17 se plătesc prin viză în numerar — la perceptoratul respectiv.

Impozitul proporțional de sub punctul 20, 22, 23 punctul b) 24—27 se plătește tot prin viză — în numerar — la perceptoratul respectiv.

Impozitul proporțional cuvenit la actele de sub punctul 24—27 se va achita în termen de 30 zile dela data formării actului, căci în caz contrar pe lângă impozitul cuvenit se va percepe și o amendă egală eu valoarea impozitului.

De pe actele la cari impozitul proporțional se achită în numerar, se va lăsa la perceptorat de către părți câte o copie timbrată cu 5 Lei.

1 Marți	(†) Vălcarea Impr. și Vas.	<p>Soarele.</p> <p>1 Ian. răsare 2 ore 47 m. Ap. 4 ore 10 m. 15 Ian. răsare 7 ore 48 m. Ap. 4 ore 23 m.</p> <hr/> <p>Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1-9 frtg. vifor și ger, 10 nor. 11-13 moină și vânt, 14-15 vifor eu zăpadă, 16-17 ger, 18-23 moină și vânt, 24-25 senin și vânt, 26 moină, 27-29 ză- padă, 30-31 moină.</p> <hr/> <p>Prognosticuri.</p> <p>În ziua Prăznteleul Dumnezeeshil arătări (Boboteaza) de va străluce soarele, an bun vom avea, iar de va și negură, mulți oameni vor muri. În 7 Ian. (ziua Sfântului Ioan Botezătorul) de va ninge sau va ploaia, nerodire sau scumpete de pâine însemnează. De va bate vântul, vor fi războaie; în zilele acestea soarele intră în seninul Vărsătoru- lui de apă, carele este călduros și umed; țărani vor avea pa- gube în sămănături.</p> <hr/>
2 Mercuri	P. Silvestru ☉	
3 Joi	Pr. Malachia	
4 Vineri	Sob. 70 Ap.	
5 Sâmb.	Teopim și Toma	
6 Dum.	(†) Botezul Domnului	
7 Luni	† Ioan Botez.	
8 Marți	C. George	
9 Mercuri	M. Polieuct	
10 Joi	P. Grigorie ☉	
11 Vineri	† C. Teodosie	
12 Sâmb.	M. Tașiana	
13 Dum.	M. Ermil	
14 Luni	Păr. uc. d. S.	
15 Marți	C. Pav. Tibeul	
16 Mercuri	Lanțul A. Petru	
17 Joi	† C. Antoniu ☉	
18 Vineri	† Păr. At. și Ch.	
19 Sâmb.	C. Macarie	
20 Dum.	† C. Eufimiu	
21 Luni	C. Maxim	
22 Marți	Ap. Timoteiu	
23 Mercuri	M. Clement	
24 Joi	Cuv. Xenia ☉	
25 Vineri	† P. Grig. Teol.	
26 Sâmb.	C. Xenofon	
27 Dum.	† Ioan g. de a.	
28 Luni	Păr. Efr. Strul	
29 Marți	M. Ignatie	
30 Mercuri	(†) Vas. Grig. și Ioan	
31 Joi	Chir. și Ioan	

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Nu uita să alegi semințe bune pentru sămănat. Curăță fructele stricate, iar vitele să le îngrijești cât de bine. De acum înainte începe iarna grea; așterne-le bine și le hrănește bine, nu numai cu fân, ei le dă și sare cât de des. Bate parți la vie și trage vinul. De bucate nu uita ea să le întoreci. Cară gunotul, cunoaște sămănăturile de trifoi și lueernă.

Vorbe înțelepte.

Adună uara, ca să ai iarna. — Adună fir cu fir, ca să ai cu grămada. — Agonistrea la vreme înlătură lipsa și nevoia. — Numai la cules se face ales. — Anii buni învață pe cel slab la risipă, anii cei răi la strâns. — Arătura cu cât se adâncește, cu atât mai mult ne folosește. — Cine schimbă mereu stăpânii, îmbătrânește slugă.

1 Vineri	M. Trifon ☩
2 Sâmb.	(+) Întîmp. Domnului
3 Dum.	Drept. Simion
4 Luni	Păr. Isidor
5 Marți	M. Agatia
6 Miercuri	P. Vucol ep.
7 Joi	P. Partenie
8 Vineri	Teodor Strat. ☩
9 Sâmb.	M. Nichifor
10 Dum.	M. Haralampie
11 Luni	M. Vlasie
12 Marți	P. Meletie
13 Miercuri	P. Martinian
14 Joi	P. Axente
15 Vineri	Ap. Onisim ☩
16 Sâmb.	St. mart. Pamf.
17 Dum.	M. Teodor Tiron
18 Luni	P. Leon Papa
19 Marți	Ap. Arhip
20 Miercuri	P. Leon ep.
21 Joi	P. Timoteiu
22 Vineri	Afl. m. SS. Ev.
23 Sâmb.	M. Policarp ☩
24 Dum.	† Afl. c. Sf. I. B.
25 Luni	P. Tarasie
26 Marți	P. Porfirie
27 Miercuri	P. Procopie
28 Joi	P. Dăstlie

Soarele.

1 Febr. răsare 7 ore
41 m. Ap. 4 ore 50 m.
15 Febr. răsare 7 ore
25 m. Ap. 5 ore 2 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—9 senin, 10—13
nor și moină, 14—17
ger, 18—28 moină și
bine.

Prognosticele.

În ziua Întâmpinării
Domnului de va fi
luna luminoasă, an
bun și roditor uom
avea, dar și zăpadă
multă vom avea. În
ziua Preacuviosului
Martinian de va fi frig
și ger, 40 zile vom
avea tot frig și ger,
iar în noaptea aceea
de cu seară de va
bate vântul, aseme-
nea 40 zile va bate
tot vânt; în ziua lă-
satului de sec de
carne, dacă soarele
va răsări în senin,
înseamnă că sămă-
năturile de vreme
vor fi bune.

Însemnări.

Sfaturi economice.

Nu lăsa oile să bea apă de pe zăpadă fiindcă pierd mielul cele ce vor fâta mai târziu, iar celor cu lapte li se strică laptele. Gândește-te la altoit și tale mlădișele din partea de miazăzi a pomilor și le pune în nisip umed. Curățește pomii de omide și de cren-gile miei și sădește pomi, dacă timpul e frumos. Fă straturi calde pentru răsaduri. Gunoiește în vie, iar pluișta o eurățește și afumă cu pucoasă vasele goale. Curăță bine vinurile înflorite.

Vorbe înțelepte.

Vila bună se vinde din grajd. — Nu averea face pe om, ci omul averea. — Banul muncit nu se prăpădește. — Banul în pungă și gunoiul în curle e tot una. — Omul fără bani e ca paserea fără aripi; când să zboare, cade jos și moare. — Socoleala deasă, bună călăuză 'n casă.

Marte

are 31 zile

Mărțișor

1 Vineri 2 Sâmb. 3 Dum.	C. M. Eudochia M. Teodor ☿ M. Eutrop	<p>Soarele.</p> <p>1 Marte răs. 7 ore 04 m. Ap. 5 ore 24 m. 15 Marție răsare 5 ore 25 m. Ap. 5 ore 56 m.</p> <p>==</p> <p>Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1—8 moină, 7 ploale, 8—9 nor, 10 ploale, 11—12 vânt, 13—16 frig, 17 zăpadă, 18—25 ză- padă și vânt, 26—27 bine, 28—31 vânt și ploale.</p> <p>==</p> <p>Prognosticurile.</p> <p>În luna aceasta în câte zile va fi negură așa peste tot anul vor fi ploți, iar câte zile va fi rouă, tot în alătea zile va fi bru- mă după Paști; ase- menea în luna lui August vor fi neguri stricăcioase.</p> <p>De va fi tunet când soarele intră în sem- nul Berbecului, în- semnează frieă și spaimă între oameni și după aceea pace și bună chiuerni- seală.</p> <p>==</p>
4 Luni 5 Marți 6 Mercuri 7 Joi 8 Vineri 9 Sâmb. 10 Dum.	C. Gerasim M. Conon SS. 42 Martiri M. Vas. Eug. P. Teofilact † SS. 40 M. M. Codrat ☿	
11 Luni 12 Marți 13 Mercuri 14 Joi 15 Vineri 16 Sâmb. 17 Dum.	P. Sofronie C. Teofan P. Nichifor C. Benedict M. Agapie M. Sabin ☿ C. Alexie ☿	
18 Luni 19 Marți 20 Mercuri 21 Joi 22 Vineri 23 Sâmb. 24 Dum.	P. Chiril Sf. Ma. C. și D. C. d. Sf. Sava C. Iacob M. Vasile C. Nicon (+) Dumineca Florilor ☿	
25 Luni 26 Marți 27 Mercuri 28 Joi 29 Vineri 30 Sâmb. 31 Dum.	(+) Bunavestire Sob. M. V. Ga. Malca M. d. T. Cuv. Ștefan Păr. Marcu Cuv. Ioan (+) Dumineca Paștilor	

Insemnări.

Sfaturi economice

Dă nutreț bun vitelor de lucru. Mânzilor de 10—12 zile le poți da ovăș, iar iepele la 3—4 luni le poți da lucru. Ține scroafele cari au fătat, bine, lasă purceii când e vreme frumoasă pe afară. Pune cloște că începe vremea bună. Se pot face semănăturile de primăvară și locurile de trifoi și lucernă le grăpează din nou. Curăță șanjurile și răzoarele și gunolește via. Samănă flori și legume cât de curând dacă te lasă vremea. Curăță coșnițele și dă mâncare albinelor.

Vorbe înțelepte.

Turma merge după berbece. — Cine nu-i dator, e bogat. — Lasă boul în voia lui, dacă vrei să mergi departe. — Crâșma cui îi place, bol în jug nu face. — Cu un bou nu se ară. — Boii bătrâni fac brazda dreaptă. — Stăpânul sgârcii își învață sluga boi. — Mai bine stăpân mic, decât slugă mare.

Aprile

are 30 zile

Prier

1 Luni	(+) Luna Paștilor ☾	<p>Soarele.</p> <p>1 Aprilе răs. 5 ore 57 m. Ap. 6 ore 17 m. 15 Aprilе răs. 5 ore 38 m. Ap. 6 ore 36 m.</p> <hr/> <p>Mersul vremii.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1—2 bine, 3 ploate cu vânt, 4—20 bine. 21—22 vânt și ploate. 23—24 vânt, 25—26 bine. 27—29 ploate, 30 vânt.</p> <hr/> <p>Prognosticuri.</p> <p>Luna această mai de multe ori se în- tâmplă să fie vântu- roasă căci în această vreme 7 stele care se numesc Pleiade, iar românește Moaște, seara și dimineața îm- preună cu soarele și cu stelele se află lângă capul semnelui ce- resc, care se cheamă Vițel. Dacă se apropie de dânsule, adevă- de stele, sau după oare care întâmplare, cu dânsa merge pla- neta Saturnus de se împreună și se face primăvara ger, ză- padă, și frig, cu cea mai mare socotință s'a socotit. Drept- aceea oamenii soco- tete bine cum să facă grădinile.</p> <hr/>
2 Marți	(+) P. Tit	
3 Mercuri	Nichita	
4 Joi	P. nostru Iosif	
5 Vineri	M. Teodut și Ag.	
6 Sâmb.	P. Eutihie	
7 Dum.	George	
8 Luni	Ap. Irodion ☽	
9 Marți	C. Eupsichie	
10 Mercuri	M. Ter. și Pomp.	
11 Joi	M. Antipa	
12 Vineri	Vasile Mărt.	
13 Sâmb.	M. Artemon	
14 Dum.	P. Martin	
15 Luni	Ap. Aristarh ☽	
16 Marți	M. Agapia, Irina	
17 Mercuri	M. Sim. Persul	
18 Joi	P. Ioan Decapolit.	
19 Vineri	Ioan dela peșteră	
20 Sâmb.	Cuv. Teodor	
21 Dum.	M. M. Ian. și Teod.	
22 Luni	C. Teodor S.	
23 Marți	(+) Măc. George ☽	
24 Mercuri	M. Sava Strat.	
25 Joi	Ap. și Eu. Marcu	
26 Vineri	M. Vasilie	
27 Sâmb.	M. Simeon	
28 Dum.	M. Ap. Iason	
29 Luni	9 M. d. Chizle	
30 Marți	Ap. Iacob ☾	

Insemnări

Sfaturi economice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Începe vremea umedă și când ne lasă vremea, să punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme decât mai târziu, mai ales dacă vremea este uscată. Tutunul dacă are 5—6 foi se poate răsași. În grădină se plivesc straturile și se pune fasolea. Pășune pentru oi, mieii ferii de umezeală. Curăță casa și curtea, bolile acum încep și necurățenia este destul de mare boală. Grijii de frumusețea casei punând florii înaintea casei.

Vorbe înțelepte.

Buruieni se găsesc și 'n cea mai bună grădină. — Burueana rea crește mai curând. — Decât cal slab, mai bine pe jos. — Calul unde te trânteste, acolo bate-l. — Până nu 'ncealeci calul nu-i cunoști năravul. — Calului bun numai o lovitură îi este destul. — Omului cu stăruință, toate-i sunt cu puțință.

1 Mercuri	Pr. Ieremia
2 Joi	Cuv. Păr. Atan.
3 Vineri	S. Muc. Timoteiu
4 Sâmb.	C. Pelagia
5 Dum.	M. Irina
6 Luni	Dreptul Iov
7 Marți	Sava
8 Mercuri	† Ap. Ev. Ioan
9 Joi	(†) Înălțarea Domnului ☉
10 Vineri	Ap. Sim. Zil.
11 Sâmb.	M. Mochte
12 Dum.	Epifanie
13 Luni	S. Muc. Glig.
14 Marți	Păr. Mart. Iz.
15 Mercuri	Cuv. Păr. Pah ☽
16 Joi	Cuv. T. Sfinț.
17 Vineri	Ap. Andronic
18 Sâmb.	M. Petru
19 Dum.	(†) Pogorârea Duh. Sfânt
20 Luni	(†) Luna Rusaltilor
21 Marți	(†) Const. și Elena
22 Mercuri	S. M. Vasillie ☽
23 Joi	P. Mihail
24 Vineri	P. Simeon
25 Sâmb.	A. 3 Afl. a. c. Sf. I. B.
26 Dum.	A. Carp
27 Luni	M. Terapont
28 Marți	C. Nichita
29 Mercuri	C. Teodosta
30 Joi	P. Isaehie ☽
31 Vineri	Ap. Ermin

Soarele.

1 Maiu răs. 5 ore
01 m. Ap. 8 ore 58 m.
15 Maiu răsare 4 ore
33 m. Ap. 7 ore 15 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—4 bine, 5 ploate,
6 ceață, 7 ploate, 8—14
bine, 15 ploate, 16—17
bine, 18 ceață, 19—20
bine, 21—23 ploate,
24 vânt, 25—31 bine.

Prognoستicuri.

În luna aceasta de
vor fi tunete dese, an
bun și vară bună în-
semnează; tar de va
fi ploate în ziua de
Pogorârea Duhului
Sfânt (Rusaltille) tot
rele vom avea.

La 10 Maiu întră
soarele în semnul ce-
rului Gemenii, carele
este călduros și este
bine atunci a ne-
gustorii, a umbra la
vânt și pe copii a-l
țineă la învătătură.

Insemnări.

Sfaturi economice.

Sămănatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas și e bine să ne grăbim eu ea. Holdele se curăță de scai, fânașele de mușuroale, se culeg pietrele și se scot mizurinele. Se vor răsădi zarzavaturile, crastaveșii și să nu contenim cu udatul, dacă e uscat. Nu lua copilul dela școală pentru a-l trimite cu vitele la pășunat, căci folos nu vei avea. Roturile încep și pregătește coșnișele. Curăță pomii de viermi, mai ales de păduchii roșii, pe cari cu pământ galben și petrol îi poți risipi. Cărăbușii dimineața sunt amorții și scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană pentru găini. Dița se stropește cu piatră vânătă în contra peronosporei.

Vorbe înțelepte.

Casa e casă, când ai o gospodină bună în ea. -- Ca acasă la tine nu-l nicăiri bine. -- Casa fără femeie e pustie pe dinlăuntru, fără bărbat pe dinafară. -- Cine cheltuește peste ce câștigă n'are 'n casă mămăligă. -- Când latră un câine bătrân să leși afară.

1 Sâmb. 2 Dum.	M. Iustin Păr. Nichifor	<p>Soarele.</p> <p>1 Iunie răs. 4 ore 28 m. Ap. 7 ore 34 m. 15 Iunie răsare 4 ore 03 m. Ap. 8 ore 54 m.</p> <p>==</p> <p>Mersul vremii.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1-3 vânt și ploate. 4-6 vânt și cald. 7-24 ploate și vânt. 25-27 bine. 28-30 vânt și ploate.</p> <p>==</p> <p>Prognosticuri.</p> <p>În ziua Nașterii lui Ioan Botezătorul dacă va răsări soa- rele de vreme și fru- mos și peste zi tot într'un chip va stră- luci până va apune. Însemnează a fi vreme bună la secerat și la cosit. Însă la Sf. Ioan de va ploua sau va fi negură, așa va fi și în vremea secerei. În luna aceasta de va tuna, rod la pâne vom avea, iar vacile vor rămânea sterpe.</p> <p>==</p>
3 Luni 4 Marți 5 Mercuri 6 Joi 7 Vineri 8 Sâmb. 9 Dum.	M. Lucian P. Mitrofan M. Dorofteu T. Vis. și Ilar. ☉ Teod. Episcopul Teod. Strat. P. Chiril	
10 Luni 11 Marți 12 Mercuri 13 Joi 14 Vineri 15 Sâmb. 16 Dum.	M. Timoteu Ap. Bart. și V. P. Onofrie M. Achilina Pr. Eliseu ☽ Pr. Amos P. Tihon	
17 Luni 18 Marți 19 Mercuri 20 Joi 21 Vineri 22 Sâmb. 23 Dum.	M. Manuil Leontie Ap. Iuda fr. Dl. M. Metodiu M. Iulian ☉ M. Eusebiu M. Agripina	
24 Luni 25 Marți 26 Mercuri 27 Joi 28 Vineri 29 Sâmb. 30 Dum.	(†) Nașl. Sf. Ioan Bot. M. Fevronia C. David P. Samson Chir. și Ioan ☽ (†) Sf. Ep. Petru și Pavel Sob. SS. 12 Ap.	

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturile economice.

Cucuruzul se sapă și înfâla oară și a doua oară. Nu lăsa prea dese firele, rărește bine și cosește fănațele. Sapă cartofii, adună frunze și le usucă, în mai mult ca fânul. Ajută roiurile slabe, dă-le miere ori apă dulce. În vite umblă des, o stropește. Valorizează cireșele și vișinele.

Vorbe înțelepte.

Un cias de dimineața plătește cât trei de după amiazi. — Numai cu vitele se scoate sărăcia din casă. — Vita în mâni străine să n'o dai. — Îngrijește de vită, ca să se îngrijească și ea de tine. — Celui cu economie suta îi este o mie. — Temeiul casei este femeia. — Femeia cuminte e mai mult decât un bărbat. — Și zăbava strică treaba. — Mai bine jăran în picioare decât boier în genunchi.

1 Luni	Cosma și Dam.
2 Marți	Vestmânt. M. Dlui
3 Mercuri	M. Iacint
4 Joi	P. Andreiu
5 Vineri	P. Atanasie
6 Sâmb.	P. Sisoe ☉
7 Dum.	P. Toma
8 Luni	M. Proeopie
9 Marți	M. Panerație
10 Mercuri	45 Muc. din N.
11 Joi	M. Eftimia
12 Vineri	M. Proc. și Er.
13 Sâmb.	Sob. Arh. Gav. ☽
14 Dum.	Ap. Achila
15 Luni	M. Chir și Iul.
16 Marți	M. Atinogen
17 Mercuri	M. Marina
18 Joi	M. Iae. și Em.
19 Vineri	C. Maerina
20 Sâmb.	(†) S. Proroc III ☉
21 Dum.	C. Sim. și Ioan
22 Luni	† Maria Magd.
23 Marți	M. Trof., Foca
24 Mercuri	M. Cristina
25 Joi	† Ad. S. Ana
26 Vineri	M. Ermolae
27 Sâmb.	† M. Pantel.
28 Dum.	Ap. Prohor ☾
29 Luni	M. Calnic
30 Marți	A. Sila și Silu.
31 Mercuri	Dr. Eudochim

Soarele.

1 Iuliu răs. 4 ore
25 m. Ap. 8 ore 18 m.
15 Iuliu răsare 4 ore
18 m. Ap. 7 ore 58 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—5 ploate, 6—11
bine, 12—17 ploate,
18—23 bine, 24—28
ploate, 29—31 bine.

Prognosticurile.

2 săptămâni înainte
de 15 zile ale lunii
Iuliu dacă va fi senin,
în zilele acestea că-
nești, căci așa se
numesc, pânea va
rodi bine pe locurile
mai joase, iar de va
fi și ploate bucatele
asemenea vor rodi
bine și pe locurile
mai înalte. În 15 Iuliu
de va tuna mai în-
ainte cu un clas de
miazăzi însemnează
iară țărzie, iar dacă
soarele va străluci,
iară de mijloc însă
eu mari răceli, iar
dacă va ploua, va fi
și iarna cu ploate
amestecată.

Insemnări.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sfaturile economice.

Încep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră numai dacă e copt bine grâul, iar ovăsul tăiat îl lasă la vatră să se usuce palele. Grâul treerat îl intoarce. Alege trifolul și lucerna de sămânță. Plivește legumele, udatul nu-l uita. Porcii îi închide, acum vin boalele pentru ei, deasemenea și hoarele. Stropește vița și o plivește. Sprijinește pomii încărcăți. Bea apă răcorită și nu multă. Grijiți să nu mânânce copiii poame crude, mai ales prune. Nu vinde bucatele, holdele le asigură.

Vorbe înțelepte.

Gardul cu proptele nu cade ușor. — Gospodarul cu cât are copii mai mulți, cu atât e mai folosit. — Toată graba strică treaba. — Grăuntele are făină, dar are și tărășe. — La omul harnic se uită sărăcia pe fereastră, dar nu îndrăznește să intre. — Omul harnic n'are praznic. — Cine s'apucă de multe lucruri nu isprăvește nici unul. — Lenea-i începutul sărăciei. — La vreme de lipsă și unealta rea e bună.

1 Joi	Îneh. St. Crucl
2 Vineri	Ad. M. S. Stefan
3 Sâmb.	C. P. Isachie
4 Dum.	SS.7 tin.d. Efes. ☉
5 Luni	E. Eusigen
6 Marți	(+) Schimbarea la față
7 Mercuri	C. Domeție
8 Joi	M. Emilian
9 Vineri	† Ap. Matia
10 Sâmb.	M. Laurențiu
11 Dum.	M. EupluDiac.
12 Luni	M. Foție și An. ☽
13 Marți	C. Maxim
14 Mercuri	Pr. Miceha
15 Joi	(+) Adorm. Măse. de D-zeu
16 Vineri	M. Dionid
17 Sâmb.	M. Miron
18 Dum.	M. Flor și Laur
19 Luni	M. A. Strat ☽
20 Marți	Pr. Samuil
21 Mercuri	Ap. Tadeu
22 Joi	M. Agatonie
23 Vineri	M. Lup și lr.
24 Sâmb.	M. Eutihie
25 Dum.	Ap. Bartolomeu
26 Luni	M. Adrian ☽
27 Marți	C. Pimen
28 Mercuri	C. Moise Ar.
29 Joi	(+) Tălerea cap. St. I. Bot.
30 Vineri	P. Al. Ioan, P.
31 Sâmb.	Br. Prc. Maria

Soarele.

1 August răs. 5 ore
3 m. Ap. 7 ore 42 m.
15 August răs. 5 ore
19 m. Ap. 7 ore 21 m.

Mersul uremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—14 bine și vânt,
15—18 ploate și vânt,
17 ploate, 18—22 vânt
și bine, 23—24 ploate,
25—31 bine.

Prognosticuri.

În ziua praznicului
Adormirii Măceli Dom-
nului de va fi senin,
poamele se vor coace
bine, măcar de se
vor fi și stricat înai-
nte de aceasta.
În ziua aceasta de
vei afla struguri copți,
să tragi nădejde și de
vin. În 25 August, (ziua
Sf. Bartolomeu) de
va fi senină și fru-
moasă, însemnează
că întreagă toamnă
va fi mai mult fru-
moasă și senină, de-
cât ploioasă și rea.

Însemnări.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sfaturi economice.

Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul care vine. Ară din vreme ogoarele după ce le-ai gunoit. Nu lăsa gunoiu în curte, scoate-l din vreme. Grădina bogată vine culeasă. Prunele le adună coapte, fă magiun și-l valorizează. Din merele cari cad dacă sunt coapte poți să faci vin de mere. Uscă frunze de țelină și pătrânjel. Urdinișul îl strâmtează, vremea rece începe. Vișa începe a se îndulci, piersicele sunt coapte și de valoare. Gândiți-vă la copiii de școală și nu uita că cereri de înscriere la cele mai multe școli se primesc numai până în 15 August.

Vorbe înțelepte.

Toldeauna lucrul tău să-l începi cu Dumnezeu. — Leacul sărăciei e munca. — Cum ți-e lucrul așa și plata. — Cine lucrează și face, multă treabă face. — Lucrul scumpește viața, lenea o scurtează. — O meserie plătește cât o moșie. — Vremea învață pe ceice n'ascultă de dascăl.

1 Dum.	Cuv. Simeon
2 Luni	M. Mamant
3 Marți	M. Antim ☉
4 Mercuri	M. Vavila
5 Joi	Pr. Zaharia
6 Vineri	Min. Arh. Mih.
7 Sâmb.	M. Sozont
8 Dum.	(+) Nașt. Născ. d. D-zeu
9 Luni	† Ioach. și Ana
10 Marți	M. Minodora ☽
11 Mercuri	C. Teodora
12 Joi	M. Autonom
13 Vineri	M. Corn. Suf.
14 Sâmb.	(+) Înălțarea S. Crucii
15 Dum.	Nich. Rom.
16 Luni	M. Eutimia
17 Marți	M. Sofia ☉
18 Mercuri	C. Eumenie
19 Joi	M. Trofim
20 Vineri	M. Eustatie
21 Sâmb.	Ap. Codrat
22 Dum.	M. Foca
23 Luni	† Zem. S. I. B.
24 Marți	M. Tecla
25 Mercuri	C. Eufrosina ☽
26 Joi	† Ad. S. I. Ev.
27 Vineri	M. Calistrat
28 Sâmb.	P. Hariton
29 Dum.	P. Chiriac
30 Luni	M. Gregorlu

Soarele.

1 Sept. răs. 6 ore
38 m. Ap. 6 ore 52 m.
15 Sept. răs. 5 ore
58 m. Ap. 6 ore 27 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—12 bine, 13 ploate,
14—19 vânt și ploate,
20—23 bine, 24—25
brumă, 26—28 ploate,
29—30 bine.

Prognosticurile.

În 10 sau 11 a lunii
acesteia, dacă va fi
senin, poame multe
vom avea, vin însă va
fi puțin dar bun. De
vești să știi anul viitor
cum va fi, atunci
să te mere de stear
și să le crești și dacă
vei găsi întrânscele
pațangen, anul va fi
rău, iar de vei găsi
muscă, anul va fi de
mijloc, iar de vei găsi
verme, an bun va fi,
iar de nu vei găsi
verme, an bun va fi,
iar de nu vei găsi
nimica să te temi de
ciumă. De vor fi go-
goașe multe, țarna
se începe de vreme
și zăpadă multă va
cădea și frig de ajuns
va fi.

În luna aceasta
între Soarele în sem-
nul cerului Cumpăna
și se face ziua cu
noaptea egală.

Însemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Hambarele se umplu și cu eucuruz. Bostanii se culeg și se face imediat după tăierea tuleilor arătura pentru grâu. Se scot cartofii, dar numai pe ureme uscată Adună semințe dela zarzavaturi, scoate-le și le așează în nisip. Perele iernatice le culege și le pune pe polițe în pivniță să se înmoale. Păstrează fructele, mai târziu au preț bun. Pregătește bufoatele pentru vin și poji lua mierea dela albine.

Vorbe înțelepte.

Dintr'o muncă cât de mică, de nu curge, tot pică. — Munca sfințește locul. — Cine-și bate nevasta, își bate capul. — Val de oaia ce nu-și poate duce lâna. — Mai bine să dai lâna, decât să pierzi oaia. — Mulge oaia, dar nu-i scoate sângele. — Cum îți dă pământul de toate, așa și oaia.

1 Marți	Ap. Anania
2 Mercuri	M. Ciprian ③
3 Joi	M. Dion. Ar.
4 Vineri	M. Ierofetu
5 Sâmb.	M. Haretina
6 Dum.	Ap. Toma
7 Luni	M. Serg. și V.
8 Marți	C. Pelagia
9 Mercuri	A. Iac. I. Alf.
10 Joi	M. Eulampie ②
11 Vineri	Ap. Filip
12 Sâmb.	M. Prov. Tar.
13 Dum. 9	M. Carp și P.
14 Luni	(†) Cnv. Paraschiva
15 Marți	M. Lucian
16 Mercuri	M. Longin
17 Joi	Pr. Osie ⑤
18 Vineri	Ap. Ev. Luca
19 Sâmb.	Pr. Ioil
20 Dum.	M. Artemie
21 Luni	C. P. Ilarion
22 Marți	A. Auerchie
23 Mercuri	Ap. Iac. fr. Dlui
24 Joi	M. Areta ④
25 Vineri	M. Marcian
26 Sâmb.	(†) Marele Muc. Bemetriu
27 Dum.	M. Nestor
28 Luni	M. Terenție
29 Marți	M. Anastasia
30 Mercuri	M. Zenovie
31 Joi	Ap. Eustachie

Soarele.

1 Oct. răs. 6 ore
14 m. Ap. 5 ore 58 m.
15 Oct. răsare 6 ore
28 m. Ap. 5 ore 38 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1—10 nor și vânt,
11—14 vânt, 15—10
liniște, 17—22 bine și
vânt, 23—24 ploate,
25—28 nor și vânt,
27—29 ceață, 30—31
ploate.

Prognosticuri.

Dacă în luna aceea-
sta nu va pica frunza
de pe pomi înseamnă
că va fi iarnă aspră
și tufe, iar de vor fi
omide și alți mulți
ulermi vor fi. Dacă
va ploua la sfârșitul
lunii acestela, vara
va fi de vreme și ro-
ditoare, iar de va fi
ploate cu piatră la
apusul soarelui, va
fi roada de mijloc.
Bine să iei seama,
în ce zi din luna
aceasta va cădea ză-
padă și din ziua acea
vei număra zilele
până la nașterea lunii
viitoare, fiindcă atâta
va ploua și va ninge
la iarnă. Unii numără
zilele din nașterea
lunii acestela de acum
până la ziua întru
care va fi cea din-
tât naștere a luminei.

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

După ziua Crucii se începe gândul sămănăturilor de toamnă. Vitele acum se pun pe iesle, fă-ți socoteala cu nutrețul. Aduși la cale grajdurile și nu risipi cu hrana. Stupii se retrag pentru iarnă. Nuele se usucă bine și le spală bine, au valoare mai mare.

Serile lungi, fusul se întoarce și cărturarul din casă cetește și altora câte eea bun.

Vorbe înțelepte.

Omul e slugă în casa lui. — Omul până nu slujește, stăpân n'ajunge. — Și pământul cel mai bun rămâne sălbatic de nu e lucrat. — Lucrarea pământului, izvorul bogăției. — Munca pământului și creșterea vitelor sunt două faze curgătoare, cari îndestulează toată lumea. — Pământul negru dă pâinea albă. — Plușița bună face vinul. — Vinul bun e toiagul bătrânețelor și nebunia tinerețelor.

1 Vineri 2 Sâmb. 3 Dum.	Cosma și Dam. ☉ M. Aehindin M. Acheptma
4 Luni 5 Marți 6 Mercuri 7 Joi 8 Vineri 9 Sâmb. 10 Dum.	C. Ioanichie M. Galacteon P. Pavel SS.33 M. d. M. (+) Arb. Mih. și Gavril ☽ M. Onsișor Ap. Er. și soșii
11 Luni 12 Marți 13 Mercuri 14 Joi 15 Vineri 16 Sâmb. 17 Dum.	M. Mina, Vic. S. Ioan Milost. † Ioan G. d. aur † Ap. Filip M. Gurie † Ap. Ev. Mat. ☽ P. Grigorie
18 Luni 19 Marți 20 Mercuri 21 Joi 22 Vineri 23 Sâmb. 24 Dum.	Platon și Roman Pr. Eudie C. Grig. Dec. (+) Intrarea în biserică Ap. Filimon P. Amfilohie ☾ P. Clement
25 Luni 26 Marți 27 Mercuri 28 Joi 29 Vineri 30 Sâmb.	† M. Ecaterina C. Alipis M. Iac. Persul M. Ștef. cel n. M. Paramon † Ap. Andreiu ☽

Soarele.

1 Nov. răs. 6 ore
58 m. Ap. 5 ore 07 m.
15 Nov. răsare 7 ore
12 m. Ap. 4 ore 48 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1-4 bine, 5-9 vânt
și zăpadă, 10-14 frig,
15-17 bine, 18-19
moină, 20-23 bine și
ceață, 24 ploate, 25-26
bine, 27-30 ger.

Prognosticuri.

În ce chip va fi
timpul la 26 ale lunet
lui Noemurte, ase-
menea va fi și în luna
lui Februarie și ce-
lelalte zile până la
sfârșitul lunet. Să tei
seama cum se va
preface vremea întru
aceea zi, așa într'un
chip va fi timpul și
în lunte viitoare,
adecă în Martie, Apr.
și altele până la îm-
plătirea anului. Dacă
va tuna când soarele
se va afla în semnul
Săgetătorului însem-
nează, că săcara să-
mănată la loc înalt
va fi bună, iar cea-
laltă slabă.

Însemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Se scoate gunoiul, se sădesc pomi, se sapă răzoarele și pomii îi îngrijește. Pune spini în jurul lor, să nu-i roadă țepurii. Se strânge varza și se pune pe iarnă. Vița se îngroapă. Se repară uneltele de casă și se aduce în ordine casa și grădina.

Vorbe înțelepte.

Iarna se 'nbunesc merele acre. — Cum e păstorul, așa-i și turma. — E mai greu a păstra decât a câștiga. — Orice nebun știe să câștige, dar nu știe să păstreze. — La plug se cunoaște Românul. — Plugul ruginește de nu lucrezi cu el. — Când n'are plugarul, n'are nici nădrăgarul. — Prietinel cel mai bun al omului e punga cu bani și sacul cu mălaiu.

1 Dum.	Naum
2 Luni	Pr. Avaeum
3 Marți	Pr. Sofronie
4 Mercuri	† M. Varvara
5 Joi	C. Sa. cel sf.
6 Vineri	(†) Sf. Nicolae
7 Sâmb.	P. Ambrozie ☽
8 Dum.	C. Patapie
9 Luni	† Zem. St. Ane
10 Marți	M. Mina și Er.
11 Mercuri	C. Daniil st.
12 Joi	† P. Spiridon
13 Vineri	M. Axentie
14 Sâmb.	M. Tirs ☽
15 Dum.	† M. Elefterie
16 Luni	Pr. Ageu
17 Marți	Pr. Daniil
18 Mercuri	M. Sebastian
19 Joi	M. Bonifaciu
20 Vineri	M. Ignatie
21 Sâmb.	M. Iuliana
22 Dum.	M. Anastasia ☽
23 Luni	SS. 10 M. d. C.
24 Marți	M. Eugenia
25 Mercuri	(†) Bast. Bonnelul
26 Joi	(†) S. St. Nasc. de D-zeu
27 Vineri	(†) Av. și Arb. Ștefan
28 Sâmb.	SS. 20 mil M.
29 Dum.	Pruncul uc. de I. ☽
30 Luni	M. Anisia
31 Marți	C. Melania

Soarele.

1 Dec. răs. 7 ore
32 m. Ap. 4 ore 36 m.
15 Dec. răsare 7 ore
46 m. Ap. 4 ore 35 m.

Mersul vremii.

(După calendarul pe
140 ani).

1-4 bine, 5 nor.
6-9 vijor cu zăpadă,
10-20 bine, 21-23
ceață, 24-25 nor și
frig, 26 vânt cu ză-
padă, 27-29 nor, 30-31
zăpadă.

Prognosticuri.

De se va întâmpla
Nașterea lui Christos
Duminica, iarna va
fi caldă, îndolă, rea
și ploioasă. Primă-
vara ploioasă și căl-
duroasă. Vara vese-
loasă și secetoasă,
și cu bună vreme.
Toamna ploioasă și
vânturoasă. Vile și
săcara vor fi joarte
bune. Prin grădini
legumi de-ajuns. Pe
uremea secerei va fi
și vremea bună. Poa-
me multe, simplitură
puțină. Dobitoacele
și starele se vor în-
multi. Oameni bătrâni
și femei îngreunate
vor muri, iar cei că-
sătorii și vleași pac-
nică vor trăi.

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Se aduc lemne la casă, iarna se pune. Se mai duce gunoiul. Vitele trebuie bine îngrijite, altcum slăbesc și nu pot răzbi la primăvară. Dă-le tărâțe cât de des și dela vișei să nu tragi laptele.

În easă aerizește des și eu rășbolul nu conțeni. Te gândește la anul eare vine și fă-ți planurile pentru viitor.

Vorbe înțelepte.

Cine hrănește porcel va aveà porci. — Ca răbdarea la necaz, nici un leac mai bun. — La sacul cu făină să faci economie (crușare) când îl începi, nu când te apropii de fund. — Cum sameni, așa culegi. — Mai bine cu sapa 'n mână, decât cu mâna întinsă la mlă. — Cel cu sărbători multe n'are cu ce să se îmbrace. — Sârguința jese pânza.

1 Dum.	Naum	Soarele.
2 Luni	Pr. Avacum	1 Dec. răs. 7 ore 32 m. Ap. 4 ore 36 m.
3 Marți	Pr. Sofronie	15 Dec. răsare 7 ore
4 Mercuri	† M. Varvara	46 m. Ap. 4 ore 35 m.
5 Joi	C. Sa. cel sf.	==
6 Vineri	(†) Sf. Nicolae	Mersul vremii.
7 Sâmb.	P. Ambrozie ☽	(După calendarul pe 140 ani).
8 Dum.	C. Pataple	1-4 bine, 5 nor, 6-8 vijor cu zăpadă, 10-20 bine, 21-23 ceață, 24-25 nor și frig, 26 vânt cu ză- padă, 27-29 nor, 30-31 zăpadă.
9 Luni	† Zem. St. Ane	==
10 Marți	M. Mina și Br.	Prognosticuri.
11 Mercuri	C. Danil st.	De se va întâmpla
12 Joi	† P. Spiridon	Nașterea lui Christos
13 Vineri	M. Axentle	Dumineca, iarna va
14 Sâmb.	M. Tirs ☽	fi caldă, îndolă, rea
15 Dum.	† M. Elefterie	și ploaasă. Primă- vara ploaasă și căldu- roasă. Vara vese- loasă și secetoasă, și cu bună vreme.
16 Luni	Pr. Ageu	Toamna ploaasă și
17 Marți	Pr. Danil	vânturoasă. Viile și
18 Mercuri	M. Sebastian	săcarea vor fi foarte
19 Joi	M. Bonifaciu	bune. Prin grădini
20 Vineri	M. Ignatie	legumi de-ajuns. Pe
21 Sâmb.	M. Iuliana	vremea secerei va fi
22 Dum.	M. Anastasia ☽	și vremea bună. Poa- me multe, împlețtură
23 Luni	SS. 10 M. d. C.	puțină. Dobitoacele
24 Marți	M. Eugenia	și starele se vor în- mulți. Oameni bătrâni
25 Mercuri	(†) Bașl. Domnului	și femei îngreunate
26 Joi	(†) S. St. Mase. de D-zeu	vor muri, iar cei că- sătoriți vleață pac- nică vor trăi.
27 Vineri	(†) Ap. și Arb. Stefan	==
28 Sâmb.	SS. 20 miț M.	
29 Dum.	Pruncii uc. de I. ☽	
30 Luni	M. Anisia	
31 Marți	C. Melania	

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Se aduc lemne la casă, iară se pune. Se mai duce gunoiul. Vitele trebuiesc bine îngrijite, alieum slăbesc și nu pot răzbi la primăvară. Dă-le țărățe cât de des și dela vișet să nu tragi laptele.

În casă aerizește des și cu rășboiul nu content. Te gândește la anul care vine și fă-ți planurile pentru viitor.

Vorbe înțelepte.

Cine hrănește porcel va aveà porci. — Ca răbdarea la necaz, nici un leac mai bun. — La sacul cu făină să faci economie (crușare) când îl începi, nu când te apropii de fund. — Cum sameni, așa culegi. — Mai bine cu sapa 'n mână, decât cu mâna înlinsă la milă. — Cel cu sărbători multe n'are cu ce să se îmbrace. — Sârguința jese pânza.

BANCA CENTRALĂ

pentru Industrie și comerț, s. a.

FILIALA-SIBIU

Piața Regele Ferdinand Nr. 14

Telefon: Nr. 177.

MAGAZIA și GARAJ:

Calea Gușteriții Nr. 17

Telefon: Nr. 287.

Adresa telegrafică: BANCACENTRALĂ

SEDIUL CENTRALEI:

CLUJ, Sfr. Regina Maria 6.

Telefon Nr. 133 și 783

FILIALE: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capitalul societar deplin vărsat:

Lei 50.000,000.—

Rezerve: cca. Lei 22.000,000.—

**Execută tot felul de afaceri bancare,
transacțiuni comerciale și finan-
cializări de întreprinderi industriale.**

Târgurile anuale din Transilvania

intocmite după datele adunate dela comunele respective.

Zilele sunt puse după calendarul nou.

Rugăm onor. primării comunale să binevoiască a ne comunica orice schimbări s'ar face în privința târgurilor.

v. = târg de vite.

m. = târg de marfă.

Târgurile aranjate în ordine alfabetică.

- Abrud v. și m. 1 Martie, 7 Maiu, 30 Iulie, 23 Dec., 24 Sept.
Agârbiciu (lângă Copșa-mică). v. 20 Martie și 29 Oct.
— m. 21 Martie și 20 Octomvrie.
Agârbiciu (jud. Turda) v. 16—18 Martie, 12—14 Nov. —
m. 19 Martie, 15 Noemvrie.
Aghiriș (jud. Cluj) v. 1 Febr., 3 Maiu, 1 Aug., 3 Nov.
Agnita v. 19—20 Martie, 18—19 Iunie, 12—13 Octomvrie,
19—20 Dec. — m. 22 Martie, 21 Iunie, 15 Oct., 21 Dec.
Alfa-Mare v. 16 Februarie, 10 Maiu, 28 Dec. — m. 17
Februarie, 11 Maiu, 28 Decemvrie.
Alud v. 22—24 Ianuarie, 5—7 Maiu, 16—18 August,
13—15 Octomvrie. oi 1—4 Maiu. — m. 25 Ian., 8 Maiu,
19 Aug., 16 Oct.
Alămor v. și m. 4 Martie, 3 Sept.
Alba-Iulia v. 23—24 Martie, 23—24 Iulie, 27—28 Sept.,
14—15 Decemvrie. — m. 26 Martie, 26 Iulie, 30 Sept.,
17 Decemvrie.
Albac, v. 1 Maiu.
Alțina v. 18 Februarie, 29 August. — m. 20 Februarie,
31 August.
Amnaș v. 10 Februarie, 5 Iulie. — m. 11 Febr., 6 Iulie.
Apatha (jud. Cluj). v. 11—12 Febr., 10—11 Iulie, 25—26
Sept., 17—18 Nov.

- Apoldul-de-jos *v.* 2—3 Ianuarie, 10—11 August. — *m.*
3 Ianuarie, 11 Aug.
- Apoldul-de-sus *v.* 17—18 Martie, 17—18 Nov. — *m.*
19 Martie, 19 Noembrie.
- Arad *v.* 15 Martie, 5 Iulie, 1 Noembrie. — *m.* 15—19
Martie, 5—9 Iulie, 1—5 Noembrie.
- Archita *oi* 19 Aprilie, 11 Oct. — *v.* 21 Aprilie, 13 Oct.
— *m.* 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Archiud *m.* 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Ardhat *v.* și *m.* 4 Martie, 17 Iunie, 19 August, 11 Nov.
- Armeni *m.* 5 Februarie, 21 Iulie.
- Arpașul-de-jos *v.* 21 Martie, 4—5 Iulie, 20 Sept., 9—10
Oct. — *m.* 22 Martie, 6 Iulie, 20 Sept., 11 Octomvrie.
- Asuajul de sus (Sălaj) *v.* 20 Ian., 20 Martie, 4 Iulie,
24 Sept. — *m.* 21—22 Ian., 21—22 Martie, 5—6 Iulie,
25—26 Sept.
- Ațel *v.* 11—12 Febr., 21—22 Aprilie, 8—9 August, 3—4
Dec. — *m.* 14 Febr., 24 Aprilie, 11 August, 6 Dec.
- Atid *oi* 1 Aprilie. — *v.* 31 Ian., 24 Maiu, 26 Sept. — *m.*
3 Febr., 27 Maiu, 29 Septembrie.
- Avrig *v.* 19 Martie, 1 Iunie, 12 August, 1 Oct. — *m.*
20 Martie, 2 Iunie, 13 August, 2 Octomvrie.
- Bacău 29 Iunie, 29 August, durează 15 zile.
- Băgaclu *v.* 7 Martie, 24 Octomvrie.
- Bahnea *v.* 10—12 Februarie, 19—21 Maiu, 28—30 Iulie,
27—29 Sept. 12—14 Dec. — *m.* 13 Febr., 22 Maiu,
31 Iulie, 30 Septembrie 15 Dec.
- Bala-de-Criș *v.* și *m.* 20 Martie, 19 Iunie, 18 Septembrie,
18 Decembrie.
- Bala-mare *v.* 21—22 Ianuarie, 4—5 Martie, 3—4 Iunie,
26—27 August, 11—12 Noev. — *m.* 23 Ian., 6 Martie,
5 Iunie, 28 August, 13 Noembrie.
- Bălăușeri (T. mică) *v.* 2 Martie, 7 Maiu, 16 Iulie, 12 Sept.,
19 Dec. — *m.* 3 Martie, 8 Maiu, 17 Iulie, 13 Sept.,
20 Dec.
- Bălcaci *v.* 15—17 Martie, 6—8 Nov. — *m.* 18 Martie,
9 Noembrie.
- Balluț *v.* și *m.* 4 Aprilie, 6 Iunie, 5 Septembrie, 5 Dec.
- Balșa (j. Hunedoara). *v.* și *m.* 25 Mart., 24 Ian., 26 Oct.

- Bandul-de-Mureș *v.* 28—30 Aprilie, 28—30 Octomvrie.
— *m.* 1 Maiu, 1 Noemvrie.
- Baraolt *v.* 31 Ianuarie—2 Febr., 29—31 Maiu, 18—20 Aug.,
9—11 Noemv. — *m.* 3 Februarie, 1 Iunie, 21 August,
12 Noemvrie.
- Bărcuț (jud. T-mare) *v.* 19—20 Martie, 14—15 Octomv.
— *m.* 21 Martie, 16 Octomvrie.
- Bărlad *v.* și *m.* 15—29 August.
- Bărgăliș *v.* 13 Maiu, 14 Octomvrie. — *m.* 14 Maiu, 15 Oct.
- Bărzava (jud. Arad) *v.* și *m.* 10 Martie, 23 Iunie, 12 Aug.
13 Octomvrie.
- Batoș *v.* 25—26 Ian., 19—20 Maiu, 12—13 Noemvrie. —
m. 27 Ian., 21 Maiu, 14 Noemvrie.
- Bazna *v.* 29—31 Mart., 29—31 Iulie. — *m.* 1 Apr., 1 Aug.
- Beclean *v.* 5 Aprilie, 3 Iunie, 2 Sept., 25 Noemvrie.
— *m.* 6 Aprilie, 4 Iunie, 3 Septemvrie, 26 Noemvrie.
- Beluș *v.* și *m.* 31 Ianuarie, 25 Aprilie, 18 Iulie, 24 Oct.
Belting (j. Satumare). *v.* 21 Febr., 17 Martie, 5 Iunie,
Bellu (j. Bihor). *v.* 2 April, 28 Maiu, 3 Sept., 15 Oct.,
m. 3 Aprilie, 29 Maiu, 4 Sept., 16 Oct.
17 Iulie, 18 Octomvrie.
- Berchez (j. Satumare). *v.* și *m.* 25 Ianuarie, 10 Maiu,
12 Iulie, 18 Octomvrie.
- Bicazul ardelean (jud. Neamțu fost Ciuc) *v.* 11—13 Apr.,
20—23 Sept. — *m.* 14 Apr., 23 Septemvrie.
- Biertan *v.* 14 Aprilie, 2 Septemv., 20 Dec. — *m.* 17 Apr.,
5 Septemvrie, 23 Decemvrie.
- Bileag (j. Năsăud) *m.* 22 Martie.
- Birchliș *v.* și *m.* 16 Ian., 25 Martie, 10 Iunie.
- Bistrița *v.* 17—18 Februarie, 14—16 Maiu, 22—27 Aug.,
17—19 Nov. — *m.* 19 Febr., 17 Maiu, 28 Aug., 20 Nov.
- Blaj *v.* 20—22 Martie, 30 Iunie—1 Iulie, 3—5 Dec. — *m.*
23 Martie, 2 Iulie, 6 Decemvrie.
- Bocșa *m.* 22—24 Mart., 16—18 Maiu, 4—7 Iul., 19—22 Sept.
- Bolan *v.* 10—12 Martie, 11—13 Iunie, 10—12 Septemv.,
11—13 Dec. — *m.* 13 Martie, 14 Iunie, 13 Sept., 14
Decemvrie.
- Bonțida *v.* 13 Ian., 10 Martie, 29 Iunie, 20 Octomvrie.
— *m.* 14 Ianuarie, 11 Martie, 30 Iunie, 21 Octomvrie.

- Boroşneul-mare *v.* și *m.* 22—23 Februarie, 16—17 Maiu,
22—23 August, 7—8 Noemvrie.
- Borșa *v.* și *m.* 23—24 Maiu, 29—30 August, 12—13 Sept.,
3 Oct.
- Bozoviciu *v.* 1 Oct., 17 Dec., — *m.* 2 Oct., 18 Decemvrie.
- Brad (jud. Hunedoara) *v.* și *m.* 21 Martie, 20 Iunie, 19
Sept., 19 Decemvrie.
- Brașov *v.* 6 Apr., 3 Iunie, 21 Octomvrie. — *m.* 25 Oct.
- Brateiu *v.* și *m.* 10 Martie, 31 Aug., 28 Oct., 28 Dec.
- Brestovaț *v.* și *m.* 5 Aprilie, 11 Octomvrie.
- Brețcu *v.* 24 Ian., 6 Aug., 25 Sept. — *m.* 25 Ian., 7 Aug.,
26 Sept.
- Bruia *v.* și *m.* 1 Martie, 24 Octomvrie.
- Budiul-de-Câmpie *v.* 19—21 Maiu, 16—17 Sept., — *m.*
22 Maiu, 18 Septemvrie.
- Bunești *v.* 10—11 Februarie, 16—17 August. — *m.* 13 Febr.,
18 August.
- Buteni (jud. Arad) *v.* și *m.* 28 Ian., 20 Maiu, 2 Sept., 23 Dec.
- Buziaș *v.* 25 Ianuarie, 26 Aprilie, 26 Iulie, 4 Oct.
- Câlnic (jud. Alba), *v.* 3 Iulie, 2 Dec. — *m.* 4 Iulie, 3 Dec.
- Caransebeș *v.* și *m.* 30—31 Ian., 1 Febr., 24—26 Aprilie,
7—9 August, 2—4 Octomvrie.
- Câmpeni (jud. Turda) *v.* și *m.* 13 Febr., 21 Martie, 16
Maiu, 9 Iulie, 28 Aug., 5 Noemvrie.
- Cața. *v.* 6 Maiu, 15 Sept. — *m.* 7 Maiu, 16 Septemvrie.
- Cârța (j. Ciuc) *v.* 15—17 Febr., 21—23 Iunie, 13—15 Oct.
m. 18 Febr., 24 Iunie, 16 Octomvrie.
- Cătina *m.* 2 Febr., 24 Iunie, 21 Nov.
- Cehul-Silvaniei *v.* 22 Febr., 28 Martie, 6 Aprilie, 13 Iulie,
25 Iulie, 12 Sept., 24 Oct., 19 Dec. — *m.* 23 Febr.,
29 Martie, 14 Iunie, 25 Iulie, 13 Sept., 25 Oct.,
20 Decemvrie.
- Celca (j. Bihor) *v.* și *m.* 16—17 Ianuarie, 27—28 Martie,
26—27 Iunie, 16—17 Octomvrie.
- Cernatu (jud. Brașov) *v.* și *m.* 3 Maiu, 20 Sept.
- Cernatul-de-jos *v.* 2 Apr., 5 Iulie, 20 Decemvrie. — *m.*
3 Aprilie, 5 Iulie, 20 Decemvrie.
- Cetatea-de-baltă *v.* 8 Febr., 22 Martie, 23 Maiu, 18 Aug.,
5 Oct., 20 Dec. — *m.* 11 Febr., 25 Martie, 26 Maiu,
21 Aug., 8 Octomvrie, 23 Decemvrie.

- Chendul-mic (jud. Târnava-mică) *v.* 16—18 Febr., 4—6 Noemvrie. — *m.* 19 Februarie, 7 Noemvrie.
- Chibed *v.* 13—14 Febr., 16—17 Maiu, 30 Noemv., 1 Dec. — *m.* 16 Febr., 19 Maiu, 2 Decemvrie.
- Chindul-mic *v.* 19—21 Febr., 4—6 Nov. — *m.* 22 Febr., 7 Noemvrie.
- Chirpâr *v.* 26 Ian., 23 Martie. — *m.* 28 Ian., 25 Martie.
- Ciachi-Gârbău *v.* 20 Febr., 4 Iunie, 5 Sept. — *m.* 21 Febr., 5 Iunie, 6 Sept
- Cincul-mare *v.* 22 Febr., 31 Maiu, 26 Septemvrie. — *m.* 25 Febr., 3 Iunie, 30 Septemvrie.
- Cincul-mic (Cincșor) *v.* 8 Martie, 15 Iulie, 20 Oct. — *m.* 11 Martie, 16 Iulie, 21 Octomvrie.
- Ciocman, *m.* 8 Ianuarie, 27 Octomvrie.
- Cisnădie *m.* 29 Iunie, 29 August.
- Ciuc-Sândominic *v.* 17—18 Martie, 8—9 Octomv. — *m.* 19 Martie, 10 Oct.
- Ciuc-Sângeorgiu (jud. Ciuc) *v.* 23—24 Mart., 18—19 Dec. — *m.* 25 Martie, 20 Decemvrie.
- Ciuc-Său-mărtin *v.* 1—2 Maiu, 7—8 Nov. — *m.* 3 Maiu, 9 Noemvrie.
- Cinchi (jud. Caraș) *v.* și *m.* 2 Febr. 21 Maiu, 15 Aug., 26 Octomvrie.
- Cluj *oi* 27—28 Apr. — *v.* 7—9 Ian., 9—11 Martie, 10—12 Iunie, 29—31 Aug., 29—31 Oct. — *m.* 10 Ian., 12 Martie, 13 Iunie, 1 Sept., 1 Nov.
- Codlea *v.* 24 Aprilie, 29 Septemvrie. — *m.* 25 Aprilie, 1 Octomvrie.
- Cohalm *v.* 7—9 Ianuarie, 10 Aprilie, 22—24 Iulie, 7—9 Oct. — *m.* 10 Ian. 11 Aprilie, 25 Iulie, 10 Oct.
- Cojocna *v.* 9—10 Aprilie, 2—3 Nov. — *m.* 11 Apr., 4 Nov.
- Comloșul mare (Timiș) *v.* 27 Febr., 12 Iunie, 28 August. — *m.* 28 Febr., 13 Iunie, 29 August.
- Copăcel (Făgăraș) *v.* și *m.* 15 Febr., 27 Sept.
- Copalnic-Mănăștur *v.* 29 Maiu, 4 Dec. — *m.* 30 Maiu, 5 Decemvrie.
- Copșa-mare *v.* 21 Aug. — *m.* 24 August.
- Copșa-mică *oi* 21 Aprilie, — *vite cornute* 25 Apr., 20 Aug. — *m.* 28 Apr., 23 August.
- Cornățel *v.* 31 Martie, 1 Aug. — *m.* 1 Aprilie, 2 August.

- Corund v.** 15 Ianuarie, 11 Maiu, 1 Iulio, 22 August. —
m. 18 Ian., 14 Maiu, 4 Iulie, 25 Aug.
- Covasna v.** 10 Febr., 1 Maiu, 21 Iulio, 10 Noemvrie. — *m.*
 11 Febr., 2 Maiu, 22 Iulie, 11 Noemvrie.
- Cozmaș v.** 23—24 Ian., 19—20 Aug. — *m.* 25 Ian., 21 Aug.
- Crasna v.** 21 Ianuarie, 8 Aprilie, 8 Iulie, 14 Oct. — *m.*
 22 Ian., 9 Aprilie, 9 Iulie, 15 Oct
- Crihalma v.** 25 Martie, 1 Iulie, 1 Decemv. — *m.* 26 Martie,
 2 Iulie, 2 Dec.
- Criș v.** 5 Ianuarie, 10 Iunie, 10 Oct. — *m.* 7 Ianuarie,
 12 Iunie, 12 Oct.
- Crișpatac m.** 24 Febr., 16 Iunie, 4 Octomvrie.
- Cristur v.** 21—22 Febr., 1—2 Maiu, 4—5 Iulie, 8—9 Sept.
 — *oi* 28—29 Apr., *m.* 24 Febr., 4 Maiu, 7 Iulie, 11
 Septemvrie, Expoziție și târg de reproducători ma-
 sculi 28 Febr., 1 Martie târg de tauri.
- Criș v.** 22 Ian., 29 Aug. — *m.* 25 Ian., 1 Sept.
- Cuciu, m.** 10 Aprilie, 25 Noemvrie.
- Daia săsească v.** 4—5 Aprilie, 10—11 Oct. — *m.* 6 Apr.,
 12 Octomvrie.
- Dalboșeț m.** 10 Martie, 23 Octomvrie.
- Daneș v.** 2 Martie, 17 Iunie, 2 Oct. — *m.* 5 Martie,
 20 Iunie, 5 Octomv.
- Dârlos v.** 18—19 Martie, 19—20 Iunie, 8—9 Oct. — *m.*
 20 Martie, 21 Iunie, 10 Octomvrie.
- Deda v.** 16—18 Ian., 4—6 Aprilie, 18—20 Sept. — *m.* 19
 Ian. 7 Apr., 21 Sept.
- Dej v.** 26 Febr., 28 Maiu, 13 August, 10 Dec. — *m.*
 27 Febr., 29 Maiu, 14 August, 11 Dec.
- Detta (Timiș) m.** 20 Mart., 12 Iunie, 11 Sept., 27 Nov.
- Deva v.** 11—12 Ian., 11—12 Maiu, 31 Iulie—1 August,
 27—28 Oct. — *m.* 14 Ian., 14 Maiu, 3 Aug., 30 Oct.
- Dezna m.** 19 Martie, 14 Maiu, 10 Sept., 3 Decemvrie.
- Dicio-Sânmartin v.** 26—28 Febr., 28—30 Aprilie, 21—23
 Iulie, 12—14 Oct. — *m.* 1 Martie, 1 Maiu, 24 Iulie,
 15 Oct.
- Ditrău v.** 31 Ian.—2 Febr., 28—30 Apr., 14—16 Iulie.
 22—24 Nov. — *m.* 3 Febr., 1 Maiu, 17 Iulie, 26 Nov.,
- Dobra oi** 22 Apr., 29 Maiu, 7 Sept., 25 Oct. — *v.* și *m.*
 23 Apr., 30 Maiu, 8 Septemvrie, 26 Octomvrie.

- Dragu v. 27 Martie, 6 Iulie, 8 August, 7 Noemvrie. — oi
 5 Iulie, 17 August, — m. 28 Martie, 7 Iulie, 19 Aug.,
 8 Noemvrie.
- Drăgășani (Vâlcea), 24 Martie, 29 Iunie, 15 August și
 26 Octomvrie.
- Drăguș v. și m. 27 Februarie, 21 Iulie.
- Drașov v. 10 Aprilie, 28 Aug. — m. 11 Aprilie, 29 Aug.
- Drăușeni (Draoș, jud. T.-mare) v. 27 Febr. 29 Oct. —
 m. 1 Martie, 1 Nov.
- Dridif (Făgăraș) v. 27—28 Martie, 25—26 Sept. — m.
 29 Martie, 27 Sept.
- Dumbrăveni (Ibașfalău) v. 24—26 Ian., 23—25 Mart.,
 8—9 Maiu, 2—4 Iulie, 18—20 Sept., 17—19 Noemv.,
 — m. 27 Ian., 28 Martie, 10 Maiu, 5 Iulie, 21 Sept.,
 20 Noemvrie.
- Eted v. 1—2 Febr., 2—3 Aprilie, 2—3 Iunie, 27—28 Sept.
 — m. 3 Febr., 4 Aprilie, 4 Iunie, 29 Sept.
- Făgăraș v. 15 Mart., 20—22 Maiu, 7—8 Sept. 4—5 Dec.,
 — m. 17 Martie, 23 Maiu, 9—10 Septemvrie,
 6—7 Decemv. BCU Cluj / Central University Library Cluj
- Făget v. și m. 15 Ian., 20 Febr., 4 Aprilie, 29 Maiu,
 8 Iulie, 24 August, 4 Nov., 15 Decemvrie.
- Feldioara (jud. Brașov). v. 24 Martie, 13 Dec. — m. 25
 Martie, 14 Dec.
- Felmer (Târnava-m.) v. 1 Aprilie, 1 Sept. — m. 2 Apr.,
 2 Septemvrie.
- Focșani 24 Iunie.
- Focșani v. 5—6 Maiu, 1—2 August, 7—8 Nov. — m. 7 Maiu,
 3 Aug., 9 Nov.
- Frâna v. 12 Aprilie, 1 Oct. — m. 14 Aprilie, 2 Octomvrie.
- Frumoasa v. 4—6 Ian., 11—13 Apr., 27—29 Iunie, 6—8
 Sept — m. 7 Ian., 14 Aprilie, 30 Iunie, 9 Septemvrie.
- Galați 2 Februarie, 21 Maiu, 6 August, 14 Octomvrie.
- Gâlgău (jud. Someș) v. 18 Aprilie, 5 Sept. — m. 19 Apr.,
 6 Septemvrie.
- Gârbova v. 15 Maiu, 29 Oct. — m. 17 Maiu, 31 Oct.
- Gârcel (Sălăgiu) m. 19 Martie, 24 Iunie, 21 Sept., 25 Nov.
- Geoagiu (jud. Hunedoara) v. 3—4 Maiu, 3—4 Sept.
 28—29 Dec. — m. 5 Maiu, 5 Sept., 30 Dec.

- Gheorgheni (jud. Ciuc) *v.* 27—28 Martie, 12—14 Iunie, 4—6 Septembrie, 10—12 Dec. — *m.* 29 Martie, 15 Iunie, 7 Septembrie, 13 Decembrie.
- Gherla *v.* 3—4 Febr., 29—30 Aprilie, 23—24 Iulie, 26—27 Oct. — *oi* 24—28 Apr. — *m.* 5 Febr., 1 Maiu, 25 Iulie, 28 Oct.
- Ghlereniș *m.* 4 Apr., 13 Iunie, 12 Septembrie.
- Ghimeș-Făget (Ciuc) *v.* 20—21 Ian., 22—23 Aug. — *m.* 22 Ian., 24 August.
- Ghindari *oi* 19—20 Aprilie. — *v.* 21 Aprilie, 21 Iunie, 6 Sept., 30 Dec. — *porci* 28—29 Dec. *m.* 2 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 Iunie, 9 Septembrie.
- Ghiriș *v.* 31 Ian.—2 Februarie, 5—7 Iulie, 18—20 Oct. — *m.* 3 Februarie, 8 Iulie, 21 Oct.
- Ghloroc *v.* 14 Martie, 26 Septembrie.
- Gialacuta *v.* 23—24 Ian., 10—11 Iunie, 23—24 Nov. — *m.* 25 Ianuarie, 12 Iunie, 25 Noembrie.
- Gilău *v.* și *m.* 20 Aprilie, 24 Iulie, 11 Dec.
- Grădiște (Sarmisegetuza, jud. Hunedoara) *v.* și *m.* 14 Aprilie, 14 Oct.
- Gurghiu *v.* 12—15 Sept. — *m.* 5 Maiu, 16 Sept.
- Gurușlân *v.* 28 Ian., 28 Febr., 13 Maiu, 18 Aug., 20 Nov., — *m.* 29 Ian., 29 Febr., 14 Maiu, 19 Aug., 21 Nov.
- Hadad *v.* 9 Ian., 12 Mart., 14 Maiu, 25 Iunie, 23 Iulie, 22 Oct. — *m.* 10 Ian., 13 Mart., 15 Maiu, 26 Iunie, 24 Iulie, 23 Octombrie.
- Haldacut (Timiș) *m.* 16 Ian., 16 Maiu, 14 Sept.
- Hălmăgiu (jud. Arad) *v.* și *m.* 16 Febr., 23 Martie, 29 Iunie, 17 August, 7 Dec.
- Hălmeag *v.* 11 Aprilie, 15 Oct. — *m.* 12 Aprilie, 16 Oct.
- Hărăscrac *v.* 9—11 Mart., 29 Iunie—1 Iulie, 13—15 Aug., 16—18 Nov. — *m.* 12 Mart., 2 Iul., 16 Aug., 19 Nov.
- Hășmașul-Lăpușului *m.* 25 Martie, 6 Dec.
- Hațeg *v.* 30—31 Ian., 21—22 Mart., 20 Maiu, 12—13 Aug., 5—6 Sept. — *m.* 2 Febr., 23 Mart., 15 Aug., 8 Sept.
- Hendorf *v.* 14 Apr., 14 Iulie, 8 Nov. — *m.* 16 Aprilie, 16 Iulie, 10 Noembrie.
- Hetur (jud. T.-mare) *v.* 30—31 Ian., 25—26 Iunie, 10—11 Octombrie. — *m.* 1 Februarie, 27 Iunie, 12 Oct.
- Hilda *v.* 5 Aprilie, 25 Sept. — *m.* 6 Apr., 26 Septembrie.

- Hodoș v. 25—27 Ian., 14—16 Apr., 18—20 Sept. — oi
11—13 Aprilie. — m. 28 Ian., 17 Aprilie, 21 Sept.
- Hoghilag v. și m. 1 Apr., 26 August.
- Homorod v. 15—16 Martie, 29—30 Iunie, 15—16 Noemvrie.
— m. 17 Martie, 2 Iulie, 17 Noemvrie.
- Huedin v. 24 Ian., 20 Februarie, 2 Aprilie, 21 Maiu,
25 Iulie, 20 Sept., 24 Nov., 17 Dec. — m. 25 Ian., 21
Februarie, 3 Aprilie, 22 Maiu, 26 Iulie, 21 Sept., 25
Noemvrie, 18 Decemvrie.
- Hundrubechia v. 5 Iulie, 9 Nov. — m. 7 Iulie, 11 Nov.
- Hunedoara v. 6—8 Martie, 1—3 Maiu, 26—28 Iunie,
26—28 August, 11—13 Noemv. — oi 24—25 Iunie.
— m. 9 Martie, 4 Maiu, 29 Iunie, 29 Aug., 14 Nov.,
- Hususău (jud. Târnava-mică) v. 23—25 Febr., 20—22
Iunie, 23—25 Oct. — m. 28 Febr., 23 Iunie, 26 Oct.
- Iacoheni v. 28—29 Apr., 26—27 Oct. — m. 30 Aprilie, 28
Octomvrie.
- Iara (jud. Turda) v. 13—15 Febr., 28—30 Aprilie, 13—15
Iulie, 30 Sept.—2 Oct. — m. 5 Febr., 1 Maiu, 16
Iulie, 3 Oct. BCU Cluj / Central University Library Cluj
- Ibșdorful-săsesc v. 11—12 Martie, 26—27 Octomvrie.
- Iclod (jud. Someș) v. și m. 7 August.
- Ieciu (M.-Turda) m. 2 Iulie.
- Iernut v. 7—8 Ian., 1—2 Martie, 29—30 Iunie, 1—2
Nov. — m. 10 Ian., 4 Martie, 2 Iulie, 4 Noemvrie.
- Ighisul-nou vite și m. 11—12 Martie, 26—27 Octomvrie.
- Ighiu v. 19—24 Maiu, 20—25 Octomv. — m. 25 Maiu,
26 Oct.
- Ileanda-mare v. 9 Febr., 1 Maiu, 15 Oct. — m. 10 Febr.,
2 Maiu, 16 Oct.
- Ileni (Treiscaune) v. și m. 10 Ianuarie, 1 Maiu, 8 Sept.
- Ila v. și m. 7 Ian., 25 Martie, 20 Maiu, 24 Iunie, 15 Aug.,
29 Septemvrie.
- Intorsura Buzăului v. 2 Maiu, 29 Sept. — m. 3 Maiu,
30 Septemvrie.
- Ibău (jud. Sălaj) v. 13 Febr., 27 Martie, 4 Maiu, 20 Iunie.,
10 Iulie, 15 Aug., 10 Oct., 17 Decemvrie. — m. 14
Febr., 28 Martie, 5 Maiu, 21 Iunie, 11 Iulio, 16 Aug.,
11 Oct., 18 Dec.

- Jidveiu (Târn.-mică) *v.* 15—17 Ian., 15—17 Maiu, 4—6 Sept., 22—24 Nov. — *m.* 18 Ian., 18 Maiu, 7 Sept., 25 Noemvrie.
- Jimborul-mare *m.* 20 Ian., 17 Apr., 5 Iunie, 27 Aug., 22 Noemvrie.
- Jucul-de-jos *oi* 1—2 Maiu. — *m.* 20 Maiu, 4 Septemvrie.
- Lăpuș (jud. Someș) *v.* 17 Martie, 14 Iunie, 6 Aug., 7 Dec. — *m.* 18 Martie, 15 Iunie, 7 August, 8 Decemvrie.
- Lăpușel (jud. Satu-mare) *v.* și *m.* 3 Febr., 24 Martie, 19 Maiu, 4 August, 27 Octomvrie, 7 Decemvrie.
- Laslea-mare *v.* 15 Febr., 15 Iulie, 15 Oct. — *m.* 18 Febr., 18 Iulie, 18 Oct.
- Lechlnța (jud. Năsăud) *v.* 27—29 Februarie, 22—24 Aprilie, 29—31 Maiu, 17—19 Sept., 17—19 Dec. — *m.* 1 Martie, 25 Apr., 1 Iunie, 20—21 Sept., 20 Decemvrie.
- Lisa (Făgăraș) *v.* 3 Iunie, 21 Septemvrie.
- Lona (j. Someș) *v.* și *m.* 23 Ian., 24 Maiu, 16 August.
- Lovnic *v.* 5—6 Martie, 6—7 Iulie. — *m.* 7 Martie, 8 Iulie.
- Ludoș (jud. Sibiu) *v.* 15 Apr., 27 Sept. — *m.* 16 Aprilie, 28 Septemvrie.
- Luduș (jud. Turda) *v.* 1—3 Maiu, 1—3 Oct. — *m.* 4 Maiu, 4 Octomvrie.
- Lugoș *m.* 8—9 Febr., 3—4 Maiu, 19—20 Iul., 18—19 Oct.
- Luna-de-jos (jud. Cluj) *v.* și *m.* 25 Ian., 3 Maiu, 16 Aug.
- Lunca *m.* 25 Aprilie, 21 Septemvrie.
- Lupeni (jud. Odorhei) *v.* 5 Maiu, 16 August, 9 Nov.
- Lupsa *m.* 14 Ianuarie, 4 Maiu, 6 Sept.
- Măgheruș *v.* 5 Februarie, 9 Aprilie, 4 August, 14 Nov. — *m.* 6 Februarie, 10 Aprilie, 5 August, 15 Noemv.
- Mălâncrav *v.* 11 Martie, 12 Iunie, 29 Sept. — *m.* 12 Martie, 13 Iunie, 30 Septemvrie.
- Mănârade (Alba-inf.) *m.* 28 Octomvrie.
- Mănăsturul-ung *v.* 18 Martie, 28 Iunie, 19 August, 10 Nov. — *m.* 19 Martie, 28 Iunie, 20 August, 11 Noemvrie.
- Marcod *oi* 26—28 Martie. — *v.* 29—31 Martie, 14—16 Sept. — *m.* 1 Aprilie, 17 Sept.
- Marpod *v.* 25 Maiu, 26 Octomv. — *m.* 27 Maiu, 28 Oct.
- Mărtinuș *v.* 11—12 Febr., 13—14 Maiu, 29—30 August. — *m.* 14 Febr., 16 Maiu, 1 Septemvrie.

- Mediaș v.** 18—20 Febr., 10—11 Apr., 28—29 Maiu, 9—12 Iulie, 23—25 Sept., — *m.* 21 Febr., 12 Aprilie, 30 Maiu, 13 Iulie, 26 Sept., *vite de prăsilă* 9 Aprilie.
- Mehadia v. și m.** 16 Ian., 3 Apr., 10 Iulie, 30 Octomvrie.
- Mercurea (jud. Sibiu) v.** 22—23 Februarie, 25—26 Iunie, 17—18 August, 9—10 Nov. — *m.* 24 Febr., 27 Iunie, 19 August, 11 Noemvrie.
- Merghindeal v.** 21 Aprilie, 23 August, 21 Octomvrie. — *m.* 23 Aprilie, 25 August, 23 Oct.
- Micăsasa v.** 25 Ianuarie, 17 Maiu, 10 Octomvrie. — *m.* 28 Ian., 20 Maiu, 13 Octomvrie.
- Miercurea-Clucului v.** 29—31 Ian., 7—9 Maiu, 10—12 Iulie, 26—28 Sept. — *m.* 1 Februarie, 10 Maiu, 13 Iulie, 29 Septemvrie.
- Miercurea-Nirajului v.** 21—23 Febr., 3—4 Maiu, 29—31 Iulie, 7—9 Dec. — *m.* 24 Febr., 5 Maiu, 1 August, 10 Decemvrie.
- Miercurea-Murășului v.** 21—23 Febr., 29—31 Iulie, 7—9 Decemvrie. — *m.* 24 Februarie, 1 August, 10 Dec.
- Miheșu v.** 21—23 Ian., 27—29 Maiu, 31 Iulie—2 August — *m.* 24 Ianuarie, 30 Maiu, 3 August.
- Mociu v.** 3—4 Ianuarie 23—24 Martie 6—7 Maiu, 16—17 Aug. — *m.* 5 Ian., 25 Martie, 8 Maiu, 18 Aug.
- Moldova nouă m.** 5 Maiu, 24 Iunie.
- Moldova veche v. și m.** 21 Apr., 27 August
- Monor v.** 29—30 Maiu, 25—26 Sept. — *m.* 31 Maiu, 27 Sept.
- Moșna v.** 2 Febr., 21 Aprilie, 26 August. — *oi* 17 Apr. — *m.* 4 Febr., 24 Apr., 28 Aug.
- Motișul v.** 16 Martie, 21 Maiu, 2 Nov.
- Murăș-Ludoș oi** 28 Apr.—1 Maiu. — *v.* 1—3 Maiu, 1—8 Octomvrie, — *m.* 4 Maiu, 4 Octomvrie.
- Nadeș v.** 2 Februarie, 25 Aprilie, 28 Oct. — *m.* 6 Febr., 28 Aprilie, 31 Octomvrie.
- Năsăud v.** 20—21 Martie, 25—26 Maiu, 2—3 Septemvrie, 6—7 Noemvrie, 22 Martie. — *m.* 27 Maiu, 4 Sept., 8 Noemvrie.
- Noerich v.** 1 Febr., 8 Maiu, 19 Oct. — *m.* 3 Febr., 10 Maiu, 21 Oct.
- Oclandul-Homorodului v.** 25—27 Aprilie, 24—26 Oct. — *m.* 28 Apr., 27 Oct.

- Ocna-Sibiului *v.* și *m.* 29—30 Martie, 3—4 Aug., 17—19 Decemvrie.
- Ocna-Murășului *v.* 9 Apr., 6 August. — *m.* 12 Aprilie. 9 August.
- Odorheiu *v.* 12—14 Martie, 8—10 Iunie, 1—3 Oct., 18—20 Dec. — *oi* 10—12 Apr., 28—30 Sept. — *m.* 15 Martie. 11 Iunie, 4 Oct., 21 Decemvrie.
- Ogra (jud. Târnava-mică). *v.* 1—3 Aprilie, 15—17 Iunie, 13—15 Sept., 15—17 Dec. — *m.* 4 Aprilie, 18 Iunie, 16 Septemvrie, 18 Decemvrie.
- Olafalăul-mare *v.* 9—11 Martie, 26—28 Nov. — *m.* 12 Martie, 29 Nov.
- Olpret *v.* 1 Ian., 25 Martie 7 Maiu, 1 August, 5 Oct. — *m.* 2 Ian., 26 Martie 8 Maiu, 2 Aug., 6 Octomvrie.
- Orăștie. *v.* 10—12 Martie, 3—4 Iunie, 1—2 Oct., 3—4 Decemvrie. — *m.* 14 Martie, 6 Iunie, 4 Oct., 6 Dec.
- Oravița *m.* 25 Martie, 25 Iulie.
- Orlat *v.* 25 Martie, 15 Aug. — *m.* 26 Martie, 16 August.
- Ormenișul-de-Câmpie *v.* 16—17 Ian., 3—4 Maiu, 4—5 Iulie, 16—17 Dec. — *oi* 10—12 Dec. — *oi* 15—17 Apr. — *m.* 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iulie, 18 Decemvrie.
- Orșova *v.* și *m.* 1—3 Maiu, 17—19 Septemvrie.
- Ozun (jud. Treiscaune), *v.* 20 Martie, 22 Maiu, 28 Aug. 4 Dec. — *vite de prăsilă* 17 Martie — *m.* 21 Mart., 23 Maiu, 29 Aug., 5 Decemvrie.
- Paloș *v.* 10 Martie, 31 Iulie, 5 Dec. — *m.* 11 Martie, 1 Aug., 6 Decemvrie.
- Panticeu *v.* 23 Iunie, 9 Sept. — *m.* 24 Iunie, 10 Sept.
- Păpăuți *v.* și *m.* 20 Febr., 28 Maiu, 13 Aug., 5 Noemvrie.
- Papiu-Ilarian (vezi: Budiul de Câmpie).
- Pecica (jud. Arad) *v.* 26 Ianuarie, 20 Iulie — *m.* 27—28 Ianuarie, 21—22 Iulie.
- Pecica-ung. *m.* 9 Maiu, 14 Septemvrie.
- Petelea (j. Mureș) *v.* 22—24 Maiu, 3—5 Dec. — *m.* 25 Maiu, 6 Decemvrie.
- Petriș (Bistrița-Năsăud) *v.* 30—31 Martie, 28—29 Oct. — *m.* 1 Aprilie, 30 Octomvrie.
- Petroșani *v.* 14 Maiu, 14 Oct. — *m.* 15 Maiu, 15 Oct.
- Pitești 23 Aprilie, 21 Maiu.
- Plăeșii-de-jos *m.* 1 Maiu, 2 Iulie, 27 Noemv.

- Polana-Sibllului *v.* 11—12 Iulie, 19—20 Sept. — *m.* 13 Iulie, 21 Septemvrie.
- Polana-sărată *v.* 3 Apr., 19 Maiu, 14 Iulie, 25 Oct. — *m.* 4—5 Aprilie, 20 Maiu, 15 Iulie, 26 Oct.
- Poplaca *v.* și *m.* 10—11 Martie, 27—28 Sept.
- Porumbacul-de-jos *v.* 14—15 Aprilie, 1—2 Sept. — *m.* 16 Aprilie, 3 Sept.
- Praid *v.* 16—18 Martie, 23—25 Iulie, 12—14 Octomv., 14—16 Dec. — *m.* 19 Martie, 26 Iulie, 15 Oct., 17 Dec.
- Prejmer (jud. Brașov) *v.* 2 Febr., 5 Aug. — *m.* 3 Febr., 7 August.
- Proștea-mare. *v.* 29 Ianuarie, 6 Aprilie, 10 Iunie, 26 Oct.
- Prundul-Bărgăului *v.* 7—8 Ian., 12—13 Apr., 30 Iunie—1 Iulie, 27—29 Oct. — *m.* 9 Ian., 14 Apr., 2 Iulie, 30 Oct.
- Racoșul-de-jos *v.* 23 Aprilie, 23 Iunie, 20 Sept. — *m.* 24 Aprilie, 24 Iunie, 21 Sept.
- Râșnov *v.* 24 Ianuarie, 11 Iulie. — *m.* 25 Ian., 12 Iulie.
- Râmnic-Vâlcea 14 Octomvrie.
- Recaș (Timiș) *v.* și *m.* 23 Febr., 22 Iunie, 24 Aug., 26 Oct.
- Reghin *cai* 11—13 Februarie, 4—6 Maiu, 2—4 August, 15—17 Octomvrie. — *vite cornute* 14—18 Febr., 7—11 Maiu, 5—9 August, 18—22 Oct. — *oi* 1—3 Maiu, 30 Iulie—1 August. — *m.* 19 Februarie, 12 Maiu, 10 August, 23 Octomvrie.
- Reșița *v.* și *m.* 22 Febr., 20 Aprilie, 19 Iulie, 13 Sept.
- Rețeag *v.* 4—6 Maiu, 9—11 Iulie, 25—27 Sept. — *m.* 7 Maiu, 12 Iulie, 28 Septemvrie.
- Retișdorf *v.* 18—19 Maiu, 10 Sept. — *m.* 21 Maiu.
- Richișul *v.* 25 Martie, 13 Nov. — *m.* 27 Martie, 15 Nov.
- Rimetea (jud. Turda) *v.* 13—15 Maiu, 7—9 Oct. — *m.* 16 Maiu, 10 Octomv.
- Rodna *v.* 21—22 Febr., 1—3 Maiu, 27—28 Iunie, 7—9 August, 24—25 Oct., 9—10 Dec. — *m.* 23 Febr., 4 Maiu, 29 Iunie, 10 August, 26 Octomv., 11 Dec.
- Roșia-montană *v.* 29 Martie, 11 Oct. — *m.* 30—31 Mart., 12—13 Octomvrie.
- Rovine (jud. Arad) *v.* 4 Maiu, 7 Sept. — *m.* 5—6 Maiu, 8—9 Sept.
- Ruși-Munți *m.* 30 Martie, 30 Septemvrie.

- Săbăd v. 14—16 Aprilie, 4—6 Octomv. — m. 17 Aprilie, 7 Octomvrie.
- Sălașul-de-sus v. 20—21 Aprilie, 26—27 Sept. — m. 23 Apr., 29 Septemvrie.
- Sălciua-de-jos (Turda) v. și m. 4 Apr., 8 Maiu, 10 Aug, 20 Octomvrie.
- Săliște (jud. Sibiu). oi și porci, 4 Apr., 11 Iunie, 4 Oct. — v. 5 Apr., 12 Iun., 5 Oct. — m. 6 Aprilie, 14 Iun., 8 Octomvrie.
- Sâmbăta-de-jos v. 22—23 Aprilie, 14 Septemvrie. — m. 24 Aprilie, 15 Sept.
- Sândonic v. 16—18 Martie, 7—10 Nov. — m. 19 Martie, 16 Noemvrie.
- Sângeorgiul-de-pădure porci 3 Ian. — oi 18 Martie. — v. 4—5 Ian., 19—20 Martie, 2—3 Iulie, 26—27 Oct. — m. 5 Ian., 21 Martie, 4 Iulie, 29 Octomvrie.
- Sângeorgiul-săsesc v. 29—31 Ian., 5—7 Maiu, 29—31 Iulie, 29—31 Oct. — m. 1 Febr., 8 Maiu, 1 August, 1 Noemvrie.
- Sănmărtin v. 1—2 Maiu, 7—8 Nov. — m. 3 Maiu, 9 Nov.
- Sănmiclăuș (jud. T. mică) oi 7 Apr., 11 Sept., 22 Apr., 18—20 Septemvr., 10—12 Dec. — m. 25 Aprilie, 21 Sept., 13 Decemvrie.
- Sân-Nicolaul-Mare (j. Torontal) v. și m. 30 Martie, 29 Iunie, 19 Oct., 18 Decemvrie.
- Sân-Paul (jud. T. mică) v. 24—26 Martie, 25—27 Aug. — m. 27 Martie, 28 August.
- Sântămăria-de-piatră v. și m. 13 Ian., 18 Aprilie.
- Sântămăria-Orlea oi 27—29 Martie, 4—5 Septemvrie. — v. 29—30 Martie, 6—7 Sept. — m. 31 Martie, 8 Sept.
- Șarcala v. 8—9 Maiu, 21—22 August, 9—10 Nov. — m. 10 Maiu, 23 Aug., 11 Noemvrie.
- Șarmașul v. 15—16 Ianuarie, 18—19 Aprilie, 8—9 Iunie, 27—28 August, 8—9 Oct., 4—5 Dec. — m. 17 Ian., 20 Aprilie, 10 Iunie, 29 August, 10 Oct., 6 Dec.
- Șaroșul-săsesc (Târnava-mică) v. 7—8 Apr., 17—18 Sept. — m. 9 Apr., 19 Septemvrie.
- Saschiz oi și porci 20 Nov. — v. 10 Ianuarie, 20 Maiu, 1 August, 22 Nov. — m. 12 Ian., 22 Maiu, 3 Aug. 25 Noemvrie.

- Săsciori (jud. Alba) *v.* 28—29 Martie, 24—25 Oct. — *m.* 30 Martie, 26 Oct.
- Săvădisla (jud. Cluj) *v.* 24—26 Aprilie, 25—27 Oct. — *m.* 27 Apr., 29 Oct.
- Sebeș (jud. Alba) *v.* 26—28 Ianuarie, 21—23 Apr., 30—31 Maiu, 21—23 Aug. — *oi* 6—8 Aprilie. — *m.* 29 Ian., 24 Apr., 24 August.
- Șelca-uares *v.* 9 Maiu, 28 Aug., 10—11 Decembrie. — *m.* 13 Maiu, 30 Aug., 13 Decembrie.
- Șelca-mică *v.* 21 Iunie, 8 Noembrie. — *m.* 24 Iunie, 11 Noembrie.
- Șelștat *v.* 19 Maiu, 22 Sept. — *m.* 21 Maiu, 24 Sept.
- Senerens (T.-mică) *v.* 10—11 Apr., 28—29 Iunie, 26—27 Oct. — *m.* 12 Apr., 30 Iunie, 29 Oct.
- Sf. Gheorghe *cai* 26 Iunie. — *m.* 7—8 Martie, 25—26 Apr. 27—28 Iunie, 10—11 Octombrie.
- Sibiu *oi*, 26—28 Aprilie, 7—9 Sept. — *vite cornute* 3—4 Ian., 29—30 Apr., 10—11 Sept. — *cai*, 5—6 Ian., 1—2 Maiu, 12—13 Septembrie, — *m.* 7 Ianuarie, 3 Maiu, 14 Septembrie.
- Sic (jud. Someș) *vite și m.* 24 Febr., 8 Iulie, 27 Sept., 18 Oct., 30 Nov.
- Șieu (jud. Năsăud) *v.* 16 Ian., 14 Aprilie, 14 Iulie, 9 Oct. — *m.* 17 Ian., 15 Aprilie, 15 Iulie, 10 Octombrie.
- Șleul-mare *v.* 30 Septembrie. — *m.* 1 Octombrie.
- Șighetul Marmățel *m.* 15—16 Febr., 23—24 Maiu, 19—20 Iulie, 4—5 Sept., 16—17 Oct., 18—19 Dec.
- Șighisoara *v.* 15—16 Ian., 13—14 Martie, 21—22 Iunie, 15—16 Septembrie, 1—2 Noembrie. — *m.* 10 Martie, 24 Iunie, 4 Noembrie.
- Șilimeghiu *m.* 1 Ian., 23 Maiu, 15 August.
- Șilindla *m.* 30 Maiu, 10 Oct., 19 Decembrie.
- Șimandul de sus *v.* 11 Febr., 12 Maiu, 8 Sept. — *m.* 12 Febr., 13 Maiu, 9 Sept.
- Șimleul-Silvaniei *v.* 21 Martie, 23 Maiu, 20 Iunie, 5 Sept., 24 Oct., 19 Dec. — *m.* 22 Martie, 21 Iunie, 6 Sept., 20 Decembrie.
- Șinca-veche. *vite cornute* 10 Martie, 29 Aprilie, 20 Iulie, 24 Octombrie. — *m. oi și porci* 11 Martie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 25 Octombrie.

- Șimon (jud. Brașov) *v.* și *m.* 9 Aug., 21 Noemvrie.
 Șintereag (jud. Someș) *v.* 2 Febr., 23 Iunie. — *m.* 3 Febr.,
 24 Iunie.
 Șirla *v.* 9 Martie, 1 Iunie, 17 August, 30 Nov. — *m.*
 10 Martie 2 Iunie, 18 August, 1 Decemvrie.
 Slimnic *v.* 1 Iunie, 14 Oct. — *m.* 2 Iunie, 15 Octomvrie.
 Soars (Târnava-m.) *v.* 7—8 Aprilie, 17—18 Sept. — *m.* 9
 Apr., 19 Sept.
 Soborșin *m.* 14 Febr., 13 Maiu, 18 August, 3 Decemvrie.
 Șomârta *v.* 13 Aprilie, 28 Iulie, 5 Nov. — *m.* 16 Aprilie,
 31 Iulie, 8 Nov.
 Șomcuta-mare *v.* 3 Martie, 21 Aprilie, 2 Iunie, 18 Aug.,
 10 Nov., 15 Dec. — *m.* 4 Martie, 22 Aprilie, 3 Iunie,
 19 August, 11 Noemvrie, 16 Dec.
 Someș-Guruslân (jud. Sălaj) *v.* 1 Maiu, 7 August, 8 Nov.
 — *m.* 2 Maiu, 8 August, 9 Noemvrie.
 Spermezeu *v.* 19 Maiu, 9 Sept. — *m.* 20 Maiu, 10 Sept.
 Strei-Sângeorgiu (Hunedoara) *v.* și *m.* 6 Maiu, 18 Dec.
 Supurul-de-jos *m.* 16 Febr., 17 Maiu, 9 Aug., 15 Nov.
 Taga *m.* 9 Febr., 21 Maiu.
 Tâlmăciu *v.* 27 Febr., 23 Iunie, 3 Nov. — *m.* 28 Febr.,
 24 Iunie, 4 Nov.
 Târgu-Murăș *v.* 13—16 Ian, 21—24 Martie, 30 Maiu—
 2 Iunie, 31 August—3 Septemvrie, 7—10 Nov. —
m. 17 Ianuarie, 25 Martie, 3 Iunie, 4 Sept., 11 Nov.
 Târgu-Săcuiesc *v.* 5—6 Ianuarie, 4—5 Maiu, 26—27 Oct.
 — *m.* 7 Ianuarie, 6 Maiu, 28 Octomvrie.
 Tășnad *v.* și *m.* 17 Febr., 5 Apr., 11 Maiu, 6 Iulie, 7 Sept.
 19 Oct., 16 Nov.
 Teaca *v.* 30—31 Ian., 29—30 Aprilie, 25—26 Iunie, 3—4
 Nov. — *oi* 10—12 Apr. — *m.* 1 Febr., 1 Maiu, 27
 Iunie 5 Noemvrie.
 Teiuș *v.* 17—18 Febr., 25—26 Aug., 5—6 Noemvrie. —
oi 15 August. — *m.* 20 Februarie, 28 August,
 9 Noemvrie.
 Ticmandru *v.* 31 Martie, 14 Septemvrie, 28 Decemvrie,
oi 1 Aprilie, 15 Septemvrie, 29 Decemvrie. — *m.* 2
 Aprilie, 16 Septemvrie, 30 Decemvrie.
 Tleușul-vechiu *v.* 11—12 Febr., 24—25 Iunie, 1—2 Nov.
 — *m.* 13 Febr., 26 Iunie, 3 Noemvrie.

- Timișoara *v.* și *m.* 14 Martie, 30 Maiu, 15 Aug., 26 Sept.,
12 Decemvrie.
- Topa mare (deșartă) *m.* 2 Febr., 22 Aprilie, 6 August,
22 Octomvrie.
- Toplița *v.* 27--29 Ian., 22--24 Apr., 7--9 Iulie, 2--4 Oct.
— *m.* 30 Ian., 25 Aprilie, 10 Iulie, 5 Octomvrie.
- Trapold (Târnavă-mare) *v.* 24--25 Martie, 8--9 Decemv.
— *m.* 26 Martie, 10 Decemvrie.
- Trăscău *v.* 13--15 Maiu, 7--9 Octomvrie. — *m.* 16 Maiu,
10 Octomvrie.
- Tulgheș *v.* 20--22 Apr., 23--25 Oct. — *m.* 23 Apr., 26 Oct.
- Turda *v.* 13--15 Febr., 21--23 Apr., 21--23 Iunie, 5--7
Sept., 28--30 Oct., 3--5 Dec. — *m.* 16 Febr., 24
Aprilie, 24 Iunie, 8 Septemvrie, 31 Oct., 6 Decemvrie.
- Ucea de jos *v.* 17 Apr., 29 Aug., — *m.* 18 Apr., 30 Aug.
- Ulmeni (vezi Șilimeghiu).
- Ugra *v.* 12 Martie, 30 Iunie, 2 Nov. — *m.* 13 Martie,
1 Iulie, 3 Noemvrie.
- Vad (jud. Făgăraș) *m.* 21 Febr., 21 Iunie, 21 Nov. — *v.*
25--27 Februarie, 20--21 Iunie, 20--21 Noemvrie.
- Valea-Lungă *v.* 23--25 Febr., 20--22 Iunie, 23--25 Oct.
— *m.* 26 Februarie, 23 Iunie, 26 Octomvrie.
- Valdahaza (jud. Cluj) *v.* 21 Martie și 20 Septemvrie. —
m. 22 Martie, 21 Septemvrie.
- Valda-Recea *v.* 18--19 Ian., 21 Martie, 1--2 August. —
m. 18--19 Ianuarie, 1--2 August.
- Vascău (j. Bihor) *v.* și *m.* 4 Ian., 1 Martie, 3 Maiu, 5
Iulie, 6 Sept., 1 Noemvrie.
- Vânători (jud. T.-mare) *v.* 7 Martie, 1 Dec. — *m.* 28
Martie, 2 Dec.
- Veneția-de-jos *v.* 1--2 Mart., 6--7 Iulie, 23--24 Sept. —
m. 3 Mart., 8 Iulie, 25 Septemvrie.
- Vinerea *v.* 2 Aprilie, 27 Decemvrie. — *m.* 5 Aprilie,
30 Decemv.
- Vingard (Alba inf.) *v.* 10--11 Febr., 11 Maiu, 10--11 Sept.
— *m.* 12 Febr., 12 Maiu, 12 Septemvrie.
- Vințul-de-jos *v.* 23--24 Martie, 23--24 Iunie, 13--14 Sept.,
23--24 Nov. — *m.* 25 Iunie, 25 Noemvrie.
- Vințul-de-sus *v.* 1--3 Martie, 5--7 Iunie, 20--22 Aug.,
16--18 Nov. — *m.* 4 Mart., 8 Iunie, 23 Aug., 19 Nov.

- Viștea-de-Jos *v.* 4—5 Apr., 11 Iulie, 25—26 Aug. — *m.*
 6 Apr., 12 Iulie, 27 August.
- Vișnău de sus (j. Maramurăș) *v.* și *m.* 13—14 August.
 3—4 Sept., 15—16 Oct., 19—20 Decembrie.
- Vlad *v.* 26 Februarie, 20 Iunie, 20 Noembrie. — *m.* 27
 Februarie, 21 Iunie, 21 Noembrie.
- Ylăhța (jud. Odorhei) *v.* 9 Martie, 26 Nov. — *m.* 12
 Martie, 29 Noembrie.
- Volla *v.* 3—4 Maiu, 16—17 Aug. — *m.* 5 Maiu, 18 Aug.
- Volvoden *v.* 21 Martie, 20 Sept. — *m.* 22 Martie, 21 Sept.
- Vorumloc *v.* și *m.* 2 Aprilie, 7—8 Sept.
- Vulcan (j. Brașov) *v.* 9 Martie, 29 Aug. — *m.* 10 Martie,
 30 August.
- Vurpăr *v.* 15 Martie, 1 Iulie, — *m.* 16 Martie, 2 Iulie.
- Zăbala *m.* 8 Febr., 28 Iunie, 11 Oct., 29 Noembrie.
- Zăgar *v.* 10—11 Febr., 10—11 Apr., 10—11 Iulie, 10—11
 Oct. — *m.* 12 Febr. 12 Apr., 12 Iulie, 12 Oct.
- Zălau *v.* și *m.* 6—7 Martie, 5—6 Iunie, 24—25 Iulie,
 4—5 Septembrie, 2—3 Octombrie, 4—5 Decembrie.
- Zam *v.* 20 Maiu, 7 Iulie, 28 August, 13 Sept., — *m.*
 16 Ianuarie, 6 Martie, 21 Maiu, 8 Iulie, 29 August,
 14 Sept., 30 Noembrie.
- Zarand *v.* 13 Febr., 22 Maiu, 7 August, 11 Decembrie,
 — *m.* 14 Febr., 23 Maiu, 8 August, 12 Decembrie.
- Zărnești *v.* 5 Maiu, 20 Septembrie. — *m.* 6 Maiu, 21 Sep-
 tembrie.
- Zeteleaca *v.* 23—24 Febr., 1—2 Noembrie. — *m.* 25 Febr.,
 3 Noembrie.
- Zimboru (jud. Cluj) *v.* și *m.* 2 Apr., 21 Maiu, 28 Aug,
 21 Noembrie.
- Zlatna *v.* 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 August.
 19—20 Noembrie. — *m.* 19 Martie, 18 Iunie, 1 Sept.,
 21 Noembrie.
- Zorindul mare *m.* 14 Ian., 25 August.
- Zorlențul mare *m.* 18 Iulie, 14 Octombrie.

Partea de învățătură și petrecere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

M. S. Regele MIHAIL
și A. S. R. Prințesa-Mamă ELENA.

Ce să crezi ?

Crede, că precum Dumnezeu a făcut toate cu înțelepciune, tot așa cărmuește și îndreptează toate spre binele fapturilor.

Crede, că Isus Christos, Fiul lui Dumnezeu, prin patimile sale și prin moartea sa pe cruce ne-a răscumpărat din moartea veșnică și că ceice cred în El nu vor muri, ci vor moșteni viața fericită.

Crede, că păstorii Bisericii lui Christos sunt puși de Duhul Sfânt și că lor li-s'a dat în Biserică, dela întemeietorul ei Isus Christos, puterea cea mântuitoare de-a legă și deslegă păcatele oamenilor.

Cum să trăiești?

Să ai pururea în inima ta frica lui Dumnezeu și nu uită, că Dumnezeu e pretutindeni cu tine.

Să nu uiți, că toate bunătățile de cari te folosești tu și toate bucuriile îți sunt dăruite de Dumnezeu și de aceea mulțumește-i Lui.

Acasă să nu te lenevești niciodată, ci roagă-te lui Dumnezeu dimineața și seara.

Nu uită, că Dumnezeu pe toți ne-a osândit să muncim în viața aceasta ; de aceea, în orice stare te-ai află, de bogăție sau sărăcie, muncește cu stăruință și fugi de lene ; căci lenea totdeauna a fost și este mama sărăciei și a tuturor relelor.

*NICODEM,
Episcopul Hușilor.*

Ardealul.

*Frumos te-a mai împodobit
Părintele ceresc,
Ardealul nostru mult iubit,
Scump leagăn părintesc !*

*Mănoase câmpuri, mândre văi
În sânu-ți a întins,
C'un falnic brâu de munți stâncoși
Măreț mi-te-a încins.*

*Și ncăpător mi te-a croit
De neamuri primitor,
Să dai sălaș și adăpost
Și hrană tuturor.*

*Dar multe vremuri pe-al tău plaiu
Mereu am suferit
Și cât ai noștri, bieți strămoși,
La sânu-ți au jelit !*

*Dar ori și cât au suferit
Ei nu te-au blestemat,
Ci zi cu zi și 'an cu an
Mai cald te-au 'mbrățișat.*

De ***

Degetul lui Dumnezeu.

Povestire de Septimiu Popa. *)

Ne-a ajuns o furtună grea la munte tocmai în crucea amezii și ne-am dus la Mișcu. Am luat-o pe o cărăruie îngustă printre brazi. După un drum de-un sfert de cias, făcut Dumnezeu știe cum, că suierau brazii și se clătinau de gândeați că acuși-acuși se prăvălesc pe noi, am ajuns la casa Mișcului într'o poieniță și am năvălit ca o altă furtună în casă, muiiați până la piele.

Mișcu, un om bătrân ca de șaptezeci de ani, ședeà lângă masă cu luleaua în gură. Iar lângă foc, pe vatră, lelea Dochia, baba Mișcului, cu furca la brâu. Ne-au primit cât se poate mai bine. Am dat la povești și ne-a povestit multe despre cei patru feciori ce-i aveà duși pe câmpul de războiu și despre câte altele.

— Ve-ți dormi la noi — ne zise însfârșit — că nici în două ciàsuri nu cred să se potolească furtuna!

— Nu se poate — am răspuns eu. Azi negreșit trebuie să ne întoarcem, că mâne mă duc la Sebeș, la o îngropăciune.

*) Părintele *Septimiu Popa*, acum profesor în Cluj, și redactor la „Foaia Noastră”, care apare tot acolo, e unul dintre cei mai buni povestitori ai vieții noastre dela sate, unde și-a petrecut mai toată viața.

— La cine ?

— A murit badea Ilisie dela pod și . . .
m'au chemat și pe mine la prohodul lui . . .

Când scăpai vorbele acestea, Mișcu îngălbeni, i se turburară ochii, începû a oftă greu și des și a-și face la cruci.

— Badea Ilisie ? O, Doamne iartă-i sufletul !

— zise cu glas înfundat, vărsând pârâu de lacrimi, ca o nevastă cu bărbatul perit în răsboiu.

— Ați fost prieteni buni ? — îl întrebai după ce se mai domoli.

— Nu, părinte, alta-i povestea ! O poveste veche. Ți-o spun, că vreme văd că avem destulă.

Și începû.

„Pe-atunci eră altă lume : pădurea mai deasă și câmpul mai verde. Munții erau mai sălbatici, dar mai frumoși. Aici între munții aceștia am crescut eu, în casa asta care o vedeți. Eram singur la părinți și cutreeram pădurile cât eră ziua de mare, de cunoșteam toate potecile. Știți ce hoț vestit s'a ales din mine. Părinții mă 'ndempau să mă însor, să încep o viață ca oamenii, dar . . .
teau ei să-mi tot vorbească. Nu-mi trebuia
însurătoare. Cu fluierul în mână o luam prin păduri, înspre turmele de boi, — că și atunci, tope-aici aduceau boii la văratic. Și nu eră
săptă-

mână să nu piară câte o păreche de boi, când dintr'o turmă, când dintr'alta. Cine-i fură? Mișcu, săracul! Umblau oamenii ca nebunii să-și caute boii, dar . . . cine știă ascunzișurile mele? Și-apoi — nu-i țineam mult ascunși, o zi ori două, iar peste trei-patru zile doar în vre-o măcelărie dela Oradea sau Beiuș le-ar mai fi găsit cineva ciolanele. Atunci nu erau jandarmi, ci numai panduri, iar cu pandurii se mai putea înțelege omul și mă înțelegeam și eu. Uneori n'aveau încătrău nici ei, trebuiau să mă prindă și să mă dea legat. Am fost de câtevaori și în temniță, dar . . . avea temnița ferești și Mișcu mâni! . . .

„Într'o iarnă mi-au murit amândoi părinții și am rămas singur la vârsta de douăzeci și nouă de ani. Nici atunci nu mi-a trecut prin minte să mă 'nsor, am trăit singur un an de zile, îmi făceam singur de mâncare și nu-mi păsa de lumea asta. Aveam bani destui de mă puteam scaldă în ei și apoi . . . cât ținea vara . . . erau boi la munte deajuns. O, altă lume eră atunci . . .

„La vârsta de treizeci ani, suiam odată pe dealul Tranișului, tocmai în ziua de Sân-Petru. Eră pe la vecernie și cum mergeam înainte pe potecă în sus, deodată văd înaintea mea o fată frumoasă. Eră baba asta, vezi-o părinte? Când

am văzut-**o**, m'a cuprins dintr'odată **o** moleșală ca nici odată până atunci și . . . gândul însurătoarei. Mi-am iuțit pașii și am ajuns-o. Am prins-o pe după cap.

— Dochie — i-am zis — eu aș vrea să mă însor, — tu . . . n'ai vrea să te măriți ?

„Privindu-mă speriată, Dochia se smulse din brațele mele și o luă la fugă. Eu după ea, dar n'am putut s'o mai ajung.

— Vezi-ți de treabă, Mișcule, — îmi strigă fugind pe potecă.

„M'am oprit locului și m'am așezat pe iarbă. Mă gândeam la Dochia și nu știu, așa a fost, ori ba, mi-s'a părut că la vorbele cele din urmă a clipit odată, șiret, din ochi. Ce zici, babo ? . . . Așa, apoi m'am ridicat și m'am dus de-adreptul la ei acasă. Tatăl ei tocmai venise dela munte, fusese cu sare la cei patru boi ce-i avea acolo. L-am întâlnit în ogradă, i-am zis „bună ziua“ și la a doua vorbă i-am cerut pe Dochia. El m'a ascultat în tăcere până ce mi-am isprăvit toate vorbele, apoi îmi aruncă o privire urită, mâniașă.

— Să-ți dau pe fata mea, măi ? Ei, Mișcule, sus ți-ai ridicat nasul !

„Și mă lăasă singur în curte, iar el intră râzând în casă.

„I-am strigat :

— Măi Natule (că așa-l chemă), să ții de-aici încolo incuiată pe Dochia, dar șapte lăcate să pui pe ușă, că de pui numai șase, atunci ți-o fur măi, așa cum e azi ziua de Sân-Petru.

„M'am întors acasă, m'am trântit pe așternut până în seară, iar când s'a înserat de-abinelea, m'am sculat și am luat-o razna prin pădure. Iar în dimineața zilei următoare Natu n'a mai avut boi în ciurdă.

„În cealaltă zi a venit la mine drept în crucea amezii.

— Măi Mișcule, mi-a zis, mi-ai furat boii!

— Eu boii tăi? Nu Natule, eu nu ți-am furat nici un bou, dar pe Dochia ți-o fur, măi, de te-ai pune și în cap, măi, tot ți-o fur!

— Să nu mai lungim vorba, Mișcule, — îmi zise el din nou. Dă-mi boii cei mari înapoi, iar cei mici să-ți rămână zestre . . . cu Dochia! . . .

— Gata târgul! — i-am strigat vesel și i-am întins mâna.

„M'am însurat și am început viață nouă. Trăiam cu Dochia ca în raiu, — eră drăcoasă baba în vremea ei, — și ne-a dat Dumnezeu și copii. De dragul ei am uitat că sunt cirezi de boi la munte și patru ani de zile n'am mai văzut nici Beiușul, nici Oradea.

„Dar știi, . . . dracul nu-l lasă pe om. Și dracul meu a fost Cula lui Picioc dela Lunca Vișagului. Venise într'o vară cu un om la munte să-și vândă boii. Când s'a întors dela ciurdă, a trecut pe lângă casa noastră. Eu eram urcât în carpenul cel mare de lângă casă, vroiam să-i tai o creangă ce crescuse prea strâmb și l-am văzut. dar pe mine nu m'a văzut nici el, nici tovarășul său.

— Ei, Mișcule — zicea Cula — mare tâlhar te-a lăsat dracul pe tine în lumea asta, vede-ate-ași spânzurat în carpenul acela, tâlharule!

„Îmi venea să turb de necaz, dar n'am zis nimic. Am așteptat până când s'a pierdut între brazi, apoi m'am coborât și am luat-o prin pădure la deal. M'am tot dus, până am întâlnit pe un prieten dela Lunca Vișagului. I-am dat un pumn de bani și ne-am dus împreună către cirezile boilor. Mi-a arătat patru boi frumoși și mi-a spus, că aceia-s ai Cului lui Picioc. În dimineața următoare apoi, — iar au fost cu patru boi mai puțin în ciurdă și eu iar am umblat pe la Beiuș și Oradea.

„Întors acasă, îmi spunea un om, că întâlnind pe Cula lui Picioc, i-s'a plâns, că i-au furat doi boi din ciurdă.

— Nebunul de el, — gândiam. El nu știe, că nu doi, ci patru i-au furat!

„Peste vre-o zece zile aveam un drum la Sebeș, și am plecat de cu noapte, așa că pe prânz am ajuns în capul din sus al satului. Acolo era pe-atunci o cârciumă și cum eram ostenit, am intrat să iau o dușcă de rachiu. Era numai crâșmărița acasă, o nevastă venită acolo din alt sat, care nu mă cunoștea. Abia m'am așezat la masă, când numai iată că s'aude un glas jalnic de clopote. Erau clopotele bisericii din sat.

— A murit cineva? — întrebai pe crâșmăriță, care tocmai îmi aducea rachiul.

— A murit nevasta lui Ilisie dela pod, sârmana, — îmi răspunse crâșmărița!

— Nevasta lui Ilisie? — întrebai eu mirat. A fost doară tinără și numai din cășlegi măritată!

— A murit, sârmana, de arsură și de supărare! Bată-l Dumnezeu pe Mișcu și tot neamul lui . . .

— Cum? — întrebai speriat — ce a avut cu Mișcu?

„Și crâșmărița mi-a spus o poveste dure-roasă. Cu patru săptămâni mai înainte a ars casa și șura lui Ilisie. Nevasta lui s'a îmbolnăvit de necaz, ba căpătase și o arsură grea pe mâna stângă. Ilisie săracul a îngrijit-o cum a putut și începuse sârmana a se mai ridica. Într'o seară tocmai povesteă cu Ilisie, făcea planul să aducă boii dela

munte, să-i vândă și să-și facă altă casă. Dar tocmai atunci le adusese cineva vestea, că boii nu-s nicăiri . . . I-a furat Mișcu, bată-l primejdia . . . Biata nevastă a căzut din nou la pat și acum . . . auzi clopotele ?

„Mi-am ascuțit urechile să aud glasul clopotelor. L-am auzit, dar vai, nu mai eră glas de clopot, ci glas omenesc. Clopotul cel mare cântă tot așa :

— Boii mei, boii mei . . .

„Iar clopotul cel mic :

— Mișcule, Mișcule . . .

„Credeam că-mi pierd mințile, m'am ridicat, am scos un ban din pungă și l-am aruncat pe masă. Apoi . . . fără să ating măcar beutura, am luat-o de-adreptul către casă, fără să privesc înapoi. Mergeam ca un smintit, părea că mă alungă cineva. Mă alungă, într'adevăr, glasul clopotelor :

— Boii mei, boii mei . . .

— Mișcule, Mișcule . . .

„Am mers așa drum de cinci pușcături și am ajuns la un izvor. M'am plecat să beau o gură de apă, dar . . . vai de beutul meu. Dintr'odată par'că toate clopotele lumii s'au pornit să cânte. Clopote mari cu glas adânc și clopote mici cu glas pițigăiat :

— Boii mei, boii mei . . .

— Mișcule, Mișcule . . .

„Am luat-o acum la fugă și atât de mult m'am ostenit, încât pe la jumătatea drumului am căzut de oboseală. Dar n'am avut parte de odihnă, s'au pornit iar clopotele :

— Boii mei, boii mei . . .

— Mișcule, Mișcule . . .

„M'am sculat și ca un adevărat nebun am alergat până acasă. Eu cred că drumul de mai bine de două ciasuri ce aveam să-l mai fac l-am făcut în vre-o jumătate de cias.

„Dochia mă așteptă pe prispa casei și când m'a văzut, s'a speriat că de o nălucă.

— Ce-i cu tine, Mișcule, pentru numele lui Dumnezeu ?

„Nu-i puteam da nici un răspuns, am intrat în casă și m'am trântit pe pat. Și nu m'am mai sculat trei săptămâni încheiate. Căpătasem aprindere de plămâni și nu-mi mai aduc aminte din vremea boalei de nimic, decât de glasul turbat al clopotelor :

— Boii mei, boii mei . . .

— Mișcule, Mișcule . . .

„Când m'am ridicat, eram ca o scândură. Am ieșit pe afară, răzimat de un toiag. Spre norocul meu, acum nu mai auziam glasul clopotelor.

„Peste vre-o patru zile m'am întărit binișor și am început a umblă prin pădure, tocmai pe poteca aceea, pe care ați venit și d-voastră. Am auzit glasuri omenesti, glasuri ce se apropiau din ce în ce de mine și de-odată . . . m'am trezit față în față cu Ilisie dela Sebeș. În clipa aceea au început iar clopotele :

— Boii mei, boii mei . . .

— Mișcule, Mișcule . . .

„M'am cutremurat în tot trupul, Ilisie s'a prefăcut că nu mă vede și vroia să treacă mai departe. L-am oprit și i-am zis :

— Ce umbli pe-aici, Ilisie ?

— Iac'așa, umblu și eu să-mi gădesc niște lemne să-mi ridic o biată de căsuță . . . îmi răspunse cu glas blând, trist.

— Vino cu mine, — i-am zis, — că te duc eu la niște lemne frumoase . . .

„Am plecat împreună în sus. Glasul clopotelor încetase acum cu totul. Ne-am tot dus până am ajuns la poenița dela izvorul Runcului. Acolo pășteau vitele mele.

— Ilisie ! — i-am zis cu glas tremurător, — eu ți-am furat boii.

— Știu ! — îmi răspunse el tresărind ușor.

— Dar numai din greșală i-am furat. Nu ai tăi am vrut să-i fur, ci ai Cului lui Picioc dela Lunca Vișagului.

„Ilisie, bietul, mă priviă buimăcit. Eu n'am mai stat mult pe gânduri, ci am chemat păstorul. Aveam între vite două vaci de soiu ales, cu viței. Păstorul le-a adus înaintea noastră.

— Iată, Ilisie, . . . vacile astea... is ale tale... du-le acasă . . . Plătesc mai mult decât boii tăi...

„M'am pornit pe plâns, așa că acum bietul Ilisie trebuiă să mă mângăie. Am luat vacile înaintea noastră. La despărțire i-am mai zis:

— Ilisie, de lemne nu te mai îngrijl. Lasă'n grija mea.

„În zilele următoare apoi i-am dus lui Ilisie lemne cu carele mele, chiar mai multe decât aveă nevoie.

„Ce să vă mai spun?

„De-atunci n'am mai furat nici un paiu, dela nimeni. Toate pagubele cari le-am făcut în viață, le-am întors înapoi . . . Vedeți părul meu alb? O, am patru feciori duși în răsboiu, așa să mi-i aducă Dumnezeu acasă . . .”

Isprăvindu-și Mișcu povestea, își făcù trei cruci. Afară se liniștise furtuna, cerul se înseniase de-abinelea și se înseninase și fruntea lui.

— O, Doamne, iartă-i sufletul, — mai adaose
oftând — el a fost pentru mine degetul lui
Dumnezeu . . .

Cântecul Mamei.

*Cu mâna albă de Domnișă,
Sau aspră mână muncitoare,
Purtând o floare în cosișă
Sau diademă lucitoare.*

*De legeni leagăn de mătasă,
Ori biată albie săracă,
O mamă, inima-mi duiosă
În sfinte raze te îmbracă.*

*Ești tu, mereu aceeași, mamă,
Un zâmbet cald în suferință,
O fluturare de năframă
La 'ntâiul ceas de biruință.*

*Și de-ai rămas la țärm uitată
Și singură de-aci 'nainte,
Nu pentru tine plângi, deodată
În rugăciunea ta fierbinte.*

*Durere, grijă se destramă
Când ne reverși o mângâere,
Ești Joia Patimilor, mamă,
Și Noaptea Sfântă de 'nviere.*

*Tu, care luminezi pustiul
Și pentru noi oprești furtuna,
Ți-au răstignit odată Fiul,
Tu ești jertfită 'n toldeauna.*

*Măreață, sfântă, fără teamă,
E jertfa ta făr' de răsplată,
Pământul dă, dar cere, mamă:
Tu dai și nu ceri niciodată!*

*O, pentru toți cei ce te chiamă,
Te plâng, te cer sau te visează,
Fii binecuvântată, mamă!
O, mamă, binecuvintează!*

Victor Eftimiu.

De-o fire și de-o ființă.

I.

Toți ceice-și zic singuri loruși, că sunt Ro-
mâni și nu le este rușine s'o spuie nici când
sunt lipiți pământului de săraci, nici când sunt

putrezi de bogați; — toți câți au învățat dela mamele lor românește și tot românește își învață pe copiii lor să vorbească, — dar mai ales aceia cari sufer la fel și vreau să sufere la fel toate amarurile ce cad peste țară și peste neamul lor românesc și au aceiași dușmani și aceiași prietini, toți într'un gând: aceștia sunt Români și alcătuiesc neamul românesc.

Cine se zice Român numai până ce îi sărac, ca să se poată înfige între noi, cu gândul ca după ce se va îmbogăți să se lapede de noi ca de Satana și să ajute pe dușmanii nostri, de acela ne lăpădăm și noi ca de Satana. Nu e Român, de-ar fi de o mie de ori născut și crescut între noi.

Nu e Român omul, care nu vrea să-și crească copiii românește și-și bate joc de limba noastră. Nu e Român cine-și bate pieptul și se îmbulzește tot în frunte, ca să iee parte la cinstea ce i-se face oare cumva neamului, dar care dă dosul când e vorba să fie părtaș la suferințele noastre și când e să îndure amarul ce vine câte-odată peste noi și zice ca Țiganul: la plăcinte am fost, acum la lucru mai fie și altul. Nu e Român cine nu e gata totdeauna să-și verse sângele și să moară pe câmpul de luptă apărând nu ce este al său, ci aceea ce este și a lui, adică a neamului întreg.

Noi Români mergem la războiu și murim, nu pentru alții, ci numai pentru noi și neamul nostru, și puțin ne pasă de sfinții călindarului rusesc ori de-ai călindarului apusean. Noi suntem singuri pe lume, un neam, ca un singur om. Noi, întâiu de toate, naționalitatea noastră, românismul, și apoi sfinții călindarului!

Noi nu ne apărăm în războiu, cu sângele nostru, numai pământul și grâul sămănat în el, și nu ne apărăm de dușmani numai casa ce o avem și nevasta și copiii. Asta e lucru puțin, și de multe ori și străini de neamul nostru se duc la luptă alături cu noi, dacă trăesc în țară și au să-și apere pământul și casa. Noi Români apărăm însă lucruri sfinte, curat ale noastre și a nimănui pe lume ale altuia: limba noastră, drepturile noastre, pământul care ascunde oasele părinților nostri, naționalitatea românească și libertatea.

II.

Noi Români suntem un neam cu toții: Munteni, Moldoveni, Ardeleni, Bănățeni și oricum ne mai chiamă. Toți suntem de o fire și de o ființă, precum Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt trei fețe și cu toate acestea sunt un singur Dumnezeu de o ființă și de-o fire.

În „ființă” ne apropiem ca frați de o seamă de neamuri și tot așa ne apropiem cu „firea” de altă seamă de neamuri. Dar pe deplin nici în „ființă”, nici în „fire” nu este alt neam asemenea nouă. Tot așa, vezi bine, alte neamuri au firea și ființa lor deosebită de a noastră.

Aș vrea să vă dați bine seamă ce va să zică „ființă” și „fire”, ca să vedeți din celece voiți spune, ce este neamul românesc și prin ce se deosebește de alte neamuri. Iată două pilde. Lupul e de un neam cu cânele, după viță deci sunt acelaș animal. Sunt de o ființă. Dar nu sunt de o fire, căci unul e blând, altul sălbatic. Sau: focul te arde, tot așa te arde și apa ferbinte. Astfel apa ferbinte și focul au aceeaș însușire, te ard, deci ele sunt de o fire. Dar nu sunt de o ființă, căci apa oricât de ferbinte ar fi, tot stânge focul, adecă pe cel de o fire cu ea.

Cânele și lupul, fiind de o ființă, se îndușmănesc, fiindcă nu sunt de o fire. Apa și focul, dimpotrivă, deși sunt de o fire, se îndușmănesc, fiindcă nu sunt de o ființă. Și așa e dușmănie mereu în natură, între ființă și fire. Numai ce este de aceeaș fire și ființă e „unul nedespărțit”.

După sângele nostru și după limba noastră, deci după ființă, noi Românii nu suntem

de o „lege“ cu Rușii, precum nu suntem cu Evreii și cu Turcii. Dar poate suntem de-o fire? Să vedem!

Însușirile și obiceiurile unui popor sunt firea sa. Un popor, bună oară, e deștept din fire, altul mai greu la cap; unul e lăudăros și trufaș, altul mai așezat și mai smerit. Toate popoarele din lume au o însușire națională a lor, bineînțeles una pe care o au și celelalte popoară, dar nu întru așa de mare măsură. Lăudăroșia și trufia Ungurului, fudulia pe nimic a Țiganului, lăcomia Evreului de-a se îmbogăți prin paguba altuia, prostia Sârbului, fățarnicia și smerenia mincinoasă a Rusului, toate acestea sunt însușiri naționale. Fiecare popor batjocorește pe celelalte tocmai scoțându-le ochii cu vre-o însușire rea, pe care o au. Adevăruri sunt vorbele: „Cal verde și Sârb cuminte“, „Dă nas lui Ivan, că se suie pe divan“, „Rusul când îți intră în casă c'un ochiu e la icoane și cu altul pe sub laviță“, „Evreul până nu te 'nșală, nu mânâncă“, „Țiganul ajuns împărat, întâiu pe tatăl său l-a spânzurat“, „Unde pune Neamțul mâna, își ia Dumnezeu mila“ și câte altele.

De altă parte, însușiri bune, vrednice. Felul cum țin Evreii unii cu alții nu-l au alte popoară

în măsură așa de mare. Frumoasă e dragostea de rânduială și de temeinicie a Neamțului, dragostea ferbinte de neam a Ungurului, dacă n'ar merge până la păcat căutând să nimicească alte neamuri.

Multe însușiri și obiceiuri sunt moștenite dela părinți: între acelea ne vom potrivi cu frații noștri, cu neamurile de un sânge. Altele sunt învățate sau „apucate” cu vremea: între acestea ne vom potrivi mai mult ori mai puțin cu vecinii noștri și fiindcă noi din nenorocire am avut vecini tot neamuri de alt sânge, ele vor fi cam la fel cu ale acestor popoară. Atâta numai. Deci noi Români nu suntem de o ființă cu nici unul din popoarele vecine, iar firea numai într'atâta ni se aseamănă, întrucât prin scurgerea vremurilor am apucat câte ceva dela ei, cum au apucat și ei dela noi.

Gheorghe Coșbuc.

Despre cetit.

Vrednicia unui popor se socotește înainte de toate după cultura lui, care se arată prin felul cum muncește, cum prețuește biserica și școala, cum se hrănește, cum locuește, iar de e plugar, cum lucrează pământul, cum își crește vitele și ce carte știe.

Asămănându-ne cu Ungurii, dar mai ales cu Sașii și Șvabii din țara noastră, noi suntem în coada lor și în privința muncii, și în privința științei de carte. Ne-ar trebui prea mult loc, ca să arătăm, cari au fost în trecut cauzele, de am rămas tot în coadă. Cauzele acestea nu mai există acum, după ce s'a îndeplinit Unitatea neamului și stăpânirea țării noastre e acum numai românească. Cu toate acestea, progresul cultural la sate se face la noi foarte încet. Căuza e, că cetirea de cărți și foi bune, unul din cele mai potrivite mijloace pentru răspândirea culturii, e la noi și acum prea puțin prețuită și prea puțin răspândită. Nu e mirare, când la sate avem și acum încă destui preoști și învățători, cari nu țin și nu plătesc o foaie, nu cumpără o carte bună, chiar ieftină să fie.

O leacă de mângâiere avem în faptul, că la sate se înmulțește, deși foarte încet, numărul doritorilor de a ceti cărți și foi bune. Dacă preoștii, învățătorii și notarii s'ar hotărî să lumineze poporul nostru în privința trebuinței de-a ceti, numărul doritorilor de carte bună ar crește cu mult mai repede, noi am ajunge de-asemeni cu mult mai curând pe treapta de cultură a Sașilor și a Ungurilor și după aceea n'ar mai trece mult și i-am întrece, pentrucă însușirile minșii Românului întrec pe ale tuturor neamurilor, cu cari trăim. 6*

Neștiința îi face pe mulți Români, azi cetățeni ai României libere, de nu înțeleg, că pentru a pricepe rostul chivernisirii statului nostru, în care azi și el are cuvânt, el trebuie să cetească o foaie, care să-l lămurească asupra întâmplărilor politice din țară, însă fără înjurături și clevetiri. Neștiința îl face de nu înțelege, că trebuie să știe și ce se întâmplă în alte țări, căci toate statele de azi au între ele legături politice, economice și culturale, afară de aceea unele dintre ele (Rusia, Ungaria și Bulgaria) ne sunt dușmane. Neștiința îi face să creadă, că felul cum își muncește el pământul, cum își crește vitele, cum se interesează de alte ramuri gospodărești (pământ, legumărit, stupărit ș. a.) e bun. Tot neștiința lui face, de la noi mor cei mai mulți copii cu zile, dar mor și oameni mari cu zile, fiindcă nu știu, cum să se ferească de boale, iar dacă s'au îmbolnăvit, cum să se îngrijască. Oarba neștiință îl face să creadă că după munca zilei rachiul otrăvitor, ucigașul corpului și al sufletului, săcătuitorul pungii, e mijloc bun de înviorare trupească și sufletească, și nu citirea a unei foi ori a unei cărți bune.

Împotriva tuturor acestor rele, arma cea mai bună și leacul cel mai bun e cetirea foilor și cărților bune.

Astăzi nimeni, nici chiar servitorul nu se poate plânge, că din cauza scumpetei el nu și-ar putea câștiga o foaie bună sau o carte bună. Asociațiunea „Astra”, datorită căreia e să se intereseze înainte de toate de cultura poporului dela sate, publică în fiecare an multe broșuri pentru luminarea, chiar și pentru petrecerea poporului, cu preț dela 2 până la 6 lei, adacă prețul unei cutii de chibrituri sau al unui deși de rachiu. În Cluj avem o gazetă numită Foaia noastră, căreia conducătorii Asociațiunii noastre i-au dat dreptul să se numească Foaia de propagandă culturală în serviciul Asociațiunii „Astra”, și costă pe o jumătate de an 80 de lei, adacă prețul unei găini.

Facem deci și prin acest Călindar al Asociațiunii un nou apel către preoții, învățătorii și notarii dela sate să lumineze pe poporul nostru asupra trebuinței de-a ceti, iar unde lipsesc astfel de conducători, poporul să-și procure din indemn propriu o foaie bună și cărți bune. Căci cetin-du-le și urmând sfaturile din ele, se va face mai bun, mai pricepător și astfel îi va crește și averea materială și sufletească.

La sfârșitul Călindarului publicăm catalogul cărților tipărite de Asociațiune. Cei dornici de ele află în el și prețul lor, așa că n'au decât să-și

facă socoteala cât costă și să trimită banii pe adresa : Biblioteca poporală a Asociațiunii „Astra” Sibiu, Str. Șaguna, 6. Puțin costă taxa pentru trimiterea banilor, dacă se întovărășesc mei mulți la trimiterea lor. Pachetul cu cărți se trimite apoi fie pe adresa unuia dintre cei ce comandă, fie pe a oficiului parohial, fie pe a direcțiunei școlai.

Gheorghe Coșbuc.

La 9 Maiu 1928 s'au împlinit zece ani dela moartea celui mai mare poet, pe care l-a dat Ardealul neamului românesc.

S'a născut la 8 Septembrie 1866 în Hordou, județul Năsăud, fiind fiul preotului român de-acolo. Pe când eră încă elev la liceul grănițeresc din Năsăud făcea poezii frumoase. La Universitatea din Cluj, unde studenții români erau batjocoriți, nu i-a plăcut, de aceea a primit cu plăcere invitația lui Ioan Slavici de-a intra redactor la „Tribuna” din Sibiu. Aici a publicat frumoase povești în versuri (Pe pământul Turcului, Blăstăm de mamă, Fulger), precum și poezii frumoase, toate cuprinzând icoane din viața sufletească a poporului român dela sate. Căci zicea el :

Sunt suflet din sufletul neamului meu
 Și-i cânt bucuria și-amarul.

În 1889, frumoasa poezie „Nunta Zamfirci” a atras atențiunea lui Titu Maiorescu, profesor universitar în București și fost în multe rânduri ministru, și acesta l-a chemat la București, unde au apărut patru volume de poezii și multe alte lucrări ale lui. Dar Ardealul iubit nu l-a uitat și vara veniă acasă să se întâlnească cu tovarășii din copilărie, cu cari colindase câmpul și pădurile în satul său de naștere.

N'a apucat să vadă Unirea națională, în care speră cu tărie. Pagubă, căci el ne-ar fi putut-o cânta cum n'a putut nimenea după războiu.

Volumele lui de poezii sunt *Balade și Idile*, *Fire de tort*, *Ziarul unui Perdevară* și *Cântece vitejești*. E rușine, ca aceste volume să lipsească dintr'o bibliotecă școlară din satele noastre.

Românește!

De Gheorghe Coșbuc.

Românește-așa a fost:

Să te 'nduri după putere,

Să fii bun cu cel ce-ți cere

Milă și-adăpost.

*Doine din caval să cânti.
Cum te 'nvață 'n codrii vântul,
Când e horă 'n sat, pământul
Vesel să-l frământă.*

*Românește-așă a fost:
Ne'ndurat să dai din coate,
Când dușmanul vorba-ți scoate,
Că ești slab și prost!*

*Când vrășmașii vin semeși
Să ne calce scumpa țară,
Tu-i izbești să-i dai afară
Minte să-i învești!*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Românește-așă a fost!
Știm și noi ce se cuvine
Și 'mpărțim și rău și bine
Cum e mai cu rost!*

Femeia rea.

Un biet om avu norocul să trăiască cu o femeie ce nu mai încăpea în piele de iute și de rea. Își mănca zilele cu dânsa și pace. Ori cum s'ar fi purtat — dejaba; încercase fel și chipuri, mai cu binișorul, mai cu bătaia — toț dejaba;

pielea rea și răpănoasă, ori o bate, ori o lasă.
Zicea și ea :

De mi-i bate cât mi-i bate,
Dint'a mele nu mi-i scoate!

O mai luă omul iar la câlțait de cânepa
dracului — femeiușca lui însă își urmă povestea
holbând niște ochi la dânsul cât ulcelele și zicând :

De mi-i bate c'o nuiă
Tot a fi pe voia mea!

Deci iscodind așa din babe, omul nostru i-a
aflat leacul și descântecul și într'o bună zi — a
dat-o într'o fântână. Ce să se mai pomenească?
Trece un călător pe lângă fântână și nu știu de
cele întâmplute. Fântâna adâncă! Scoate el o ciu-
tură de apă, când colo, de ciutură se ține și dracul
— ducă-se pe codri — și iese și el! Da slab și
prăpădit bietul Michiduță, și alb la cap cum îi
helgea!

— Om bun; strigă necuratul.

— Ce-ți este, se răstește speriat călătorul.

— Fă-ți o pomană, mă rog, și scoate-mă
de aici!

— Da ce-i?!

— Nu mă vezi cât sunt de îmbătrânit?

— Ce ai pățit?

— Of! Femeia cea rea este în fântână aici și mi-a scos peri albi! În vre-o câte-va ciasuri m'a îmbătrânit cum n'oiu îmbătrâni nici în 50 de ani!

— Iaca te scot! răspunse omul, trăgându-l afară.

Diavolul ieși și zise: — Bogdaproste, om bun, bogdaproste! Unde mi-i trimite, m'oiu duce, și prin glod, și la arie și la cărat greutăți numai de femeia cea iute și crișoasă să scap — bătù-o-ar patruzeci de geruri după cei patruzeci de sfinți, s'o bată!...

Și aveà dreptate neprielnicul. Căci două lucruri îl scot pe om, ca și pe diavolul, din casă: fumul și femeia rea.

Oftica sau tuberculoza.

Tuberculoza e, la noi, cea mai stricăcioasă dintre toate boalele molipsitoare; ea atacă deosebite organe ale corpului nostru, mai ales însă plumânii. Nu cruță nici o etate, nici o meserie, nici o clasă socială. Dintre oamenii cari mor la noi 50—60 mii pier în fiecare an de tuberculoză.

Boala aceasta o pricinuește o ființă foarte mică, numită bacilul lui Koch, după numele vestitului medic german, care a descoperit-o. Bacilul

acesta ajunge în aier și de-aici în corpul altor oameni sănătoși mai ales prin scuipatul bolnavilor de offică. Fiecare om deci e în primejdie de-a primi acest bacil, mulți îl au, fără să știe. De aceea fiecare e dator să știe cum se poate apăra, ca acest bacil să nu ajungă în corpul lui și cum să lupte contra bacilului intrat deja în corpul lui.

Tuberculoza nu o moștenesc copiii dela părinți, dar moștenesc dela ei un corp slab, care are o putere mai mică de împotrivire contra boalei.

Molipsirea se face :

1. Prin aierul, care îl tragem în plumâni și conține bacili dați afară de ceice sufer de tuberculoză de plumâni sau de gât. Aceasta se întâmplă mai des. Bacilii se mai răspândesc și prin stropii, cari ies din gura unor bolnavi de tuberculoză când vorbesc.

2. Prin nutremânt. Bacili de tuberculoză se află mai ales în carnea și laptele vacilor tuberculoase; se pot afla bacili și pe alte alimente.

3. Prin mâni sau lucruri necurate, d. e. cârpe de buzunar, în cari scuipă bolnavii, prin sărutatul bolnavilor, prin luarea în gură de obiecte necurate (jucării ș. a.) atinse de tuberculoși, prin vătura degetelor în nas, prin atingerea cu mâna a lucrurilor atinse de tuberculoși și ducerea ei și la gură.

4. Prin răni în piele, gură, nas.
5. Bacilii îi mai răspândesc și muștele și alte insecte.

Oamenii crescuți se îmbolnăvesc mai ales la plumâni și în gât, copiii la glandulele gâtului, de unde trece boala în plumâni, în oase sau în pelița creierilor.

Apărarea de molipsire. Tuberculoza ar încetă curând între oameni, dacă fiecare și-ar face scuipatul nesticăcios. De aceea să nu scuipe nimeni liber, nici sănătos, nici bolnav, nici în casă, nici afară. În casă trebuie să fie un vas anume, plin pe jumătate cu apă, în care să scuipăm, iar de nu este, să scuipăm în cârpă. Vasul să-l golim în privadă, cârpa să o ferbem cu leșie. Cei bolnavi de offică să aibă totdeauna la ei o cârpă de buzunar, în care să scuipe când tușesc, iar cârpa să o opărească cât mai des cu leșie.

Când tușește cineva să țină înaintea gurii cârpa de buzunar sau cel puțin să se 'ntoarcă în altă parte. Ceice tușesc nu e ertat să sărute.

Să 'mpedecăm cât mai mult formarea de praf în casă, în școală, în ateliere, de se poate chiar pe străzi, căci praful ridicat pe jos conține mulți bacili.

Locuința în care trăește un tuberculos, trebuie ținută cât mai curată; podeala să se șteargă în fiecare zi cu o cârpă umedă; rufele de corp și de pat, vasele din cari a mâncat bolnavul trebuie totdeauna opărite cu leșie ferbinte înainte de-a fi întrebuințată altcineva (la oraș se desinfectează). Copiii să nu locuească, nici să doarmă într'o cameră cu cel bolnav. Siguranță deplină, că copiii nu se vor molipsi, avem numai dacă îi ducem din casa bolnavului într'o familie sănătoasă.

La gătitul mâncărilor trebuie să domnească cea mai mare curățenie. Laptele trebuie să fie răcit puțin zece minute, de nu un sfert de oră, să fie răcit iute (punând cratița sau oala cu laptele într'un alt vas mai mare cu apă rece) și să fie păstrat acoperit. Toate mâncările să fie acoperite, ca să nu ajungă la ele muștele, cari umblă și pe locurile, unde au putut ajunge ceva din scuipatul celui bolnav.

Mânile și gura să fie totdeauna curate, de aceea să le spălăm mai ales înainte de mâncare.

Puțini oameni vor fi, în corpul cărora să nu ajungă bacilul tuberculozei, numai cât acesta nu poate lăsa ușor un corp sănătos. De aceea fiecare să caute a-și păstra corpul și altminteri sănătos. Sănătatea generală a corpului o poate ori-

4. Prin răni în piele, gură, nas.

5. Bacilii îi mai răspândesc și muștele și alte insecte.

Oamenii crescuți se îmbolnăvesc mai ales la plumâni și în gât, copiii la glandulele gâtului, de unde trece boala în plumâni, în oase sau în pe-lița creierilor.

Apărarea de molipsire. Tuberculoza ar încetă curând între oameni, dacă fiecare și-ar face scui-patul nestricăcios. De aceea *să nu scuipe nimeni liber*, nici sănătos, nici bolnav, nici în casă, nici afară. În casă trebuie să fie un vas anume, plin pe jumătate cu apă, în care să scuipăm, iar de nu este, să scuipăm în cârpă. Vasul să-l golim în privadă, cârpa să o ferbem cu leșie. Cei bolnavi de offică să aibă totdeauna la ei o cârpă de bu-zunar, în care să scuipe când tușesc, iar cârpa să o opărească cât mai des cu leșie.

Când tușește cineva să țină înaintea gurii cârpa de buzunar sau cel puțin să se 'ntoarcă în altă parte. Ceice tușesc nu e ertat să sărute.

Să 'mpedecăm cât mai mult formarea de praf în casă, în școală, în ateliere, de se poate chiar pe străzi, căci praful ridicat pe jos conține mulți bacili.

Locuința în care trăește un tuberculos, trebuie ținută cât mai curată; podeala să se ștergă în fiecare zi cu o cârpă umedă; rufele de corp și de pat, vasele din cari a mâncat bolnavul trebuie totdeauna opărite cu leșie ferbinte înainte de-a le întrebuiți altcineva (la oraș se desinfectează). Copiii să nu locuească, nici să doarmă într'o cameră cu cel bolnav. Siguranță deplină, că copiii nu se vor molipsi, avem numai dacă îi ducem din casa bolnavului într'o familie sănătoasă.

La gătitul mâncărilor trebuie să domnească cea mai mare curățenie. Laptele trebuie să fie răcit iute (punând cratița sau oala cu laptele într'un alt vas mai mare cu apă rece) și să fie păstrat acoperit. Toate mâncările să fie acoperite, ca să nu ajungă la ele muștele, cari umblă și pe locurile, unde au putut ajunge ceva din scuipatul celui bolnav.

Mânile și gura să fie totdeauna curate, de aceea să le spălăm mai ales înainte de mâncare.

Puțini oameni vor fi, în corpul cărora să nu ajungă bacilul tuberculozei, numai cât acesta nu poate birui ușor un corp sănătos. De aceea fiecare să caute a-și păstra corpul și altminteri sănătos. Sănătatea generală a corpului o poate ori-

cine păstră mâncând mâncări simple, dar hrănitore și felurite, — ferindu-se de beutura mai ales a rachiului, — îngrijindu-se să aibă o locuință sănătoasă spre soare, destul de spațioasă și luminoasă și aierisită bine în fiecare zi. Îmbrăcămintea să fie, iarna, potrivită, ca să nu răcească, căci îmbolnăvindu-se dă răceala spre plămâni, bacilul se întărește în partea slăbită a corpului.

Mult contribuie la păstrarea generală a corpului curățenia și rânduiala în toate ale traiului, spălarea, în fiecare zi, cu apă rece și a pieptului, respirarea pe nas, somn îndestulitor, ferirea de orice excese (în betie ș. a.).

Murind un bolnav de tuberculoză, casa trebuie desinfectată, ceea ce se poate la sate spoind pereții de nou, spălând podelele cu leșie ferbinte, ȕpărind, tot cu leșie, tot ce a venit în atingere cu bolnavul răposat: rufe, pat, vase etc.

Regulele înșirate până aci trebuie să le respecte orice om, care ține la sănătatea lui și a familiei sale, dar mai ales cari sunt amenințați mai tare de tuberculoză: cei slabi și cu pieptul scufundat, membri din familii, în cari au mai fost bolnavi de boala aceasta, cei scrofuloși (la cari sparg bube la gât, la mâni, la picioare), ceice lucrează în praf, ceice au fost de curând bolnavi

de pojar, tusă măgărească, gripă (influență). În oftică dau uneori și ceice au suferit de pleurisie (aprinderea peliței, care îmbracă plumânii).

Ce să facem, când a izbucnit boala? Semnele tuberculozei la început și și după aceea sunt: friguri, asudatul noaptea, dureri în piept, slăbirea corpului și slăbirea puterilor, tusă mai mult seacă, urme de sânge în scuipat când tușește, o pată rotundă, roșie, în mijlocul obrazului. Îndată ce observă cineva semnele acestea să alerge la medic, căci boala aceasta se vindecă mai totdeauna, când e la începutul ei.

Ți-e mai mare jalea, când vezi venind la medici băeți sau fete, bărbați sau femei tinere, cu obrazul scofâlcit, cenușiu, asudat, bolnavul abia mai putând răsuflă. Boala e acum foarte înaintată, plumânii sunt mâncați parte mare de bacilii ucigași, așa că nici medicul nu-l mai poate scăpa pe cel suferind, cel mult îi mai alină durerile și-i mai lungeste, prea puțin, viața.

Basarabia.

În ziua de 29 Aprilie 1928 s'a serbat în toată România împlinirea a zece ani, decând Basarabia a fost unită de nou cu Patria-Mamă, România întregită.

Basarabia e Moldova dintre râurile Nistru și Prut și a fost numită astfel de guvernul rusesc, după anul 1812, când a fost răpită mișelește și supusă barbariei rusești. Numele *Basarabia* a existat în istoria neamului nostru numai în secolul al XIV-lea, dar atunci se numia astfel Țara-Românească sau Muntenia împreună cu fășia de miază-zi a Moldovei, căci stăpânitori erau *Basarabii*, familia Domnitorilor români, stăpânitori și peste o parte a Banatului, peste Țara Făgărașului și ținutul Amnașului (în județul Sibiu). Guvernul rusesc a dat numele „Basarabia” ținutului moldovenesc dintre Prut și Nistru crezând că atât Românii de acolo cât și cei din celelalte ținuturi românești vom uita că a fost Moldova. Dar nu au uitat nici unii, căci Moldova întregă a făcut odinioară parte din Dacia lui Burevista, a lui Decebal și a împărăției romane.

Locuitorii au fost Români moldoveni și numai mai târziu au venit pe pământul binecuvântat al ei Ruteni flămânzi, iar Turcii, împuternicindu-se la Dunăre, au colonizat în partea de miază-zi Tătari.

În anul 1812 Rușii ne răpesc Moldova dintre Prut și Nistru. După mărturisirea guvernatorului rus Timcovski dela 1827, locuitorii acestui ținut

răpit erau Moldovenii băştinaşi şi vagabunzii, cari au intrat în deosebite rânduri. Sub stăpânirea rusească, numărul veneticilor creşte. În partea de Miazăzi-Răsărit sunt aduşi Germani (Nemţi),

Doi plugari din Basarabia.

dela aceştia spre Miază-Noapte-Apus şi Apus Bulgari şi Găgăuţi, mai vin de nou Ruteni, chiar şi Ruşi, aceştia funcţionari sau hoţi ieşiţi din închisori. S'a revărsat apoi peste Basarabia şi un potop mare de Jidovi.

Stăpânirea rusească credea, că va face din Românii moldoveni Ruşi, mai ales că erau orto-

doxi și unii și alții. S'au înșelat însă, că poporul dela sate — de pe amândouă malurile — nu și-a lăsat limba, nici nu a pierdut dorul de-a se vedea iarăși unit cu frații lui de pe malul drept al Prutului. Mereu răsună doina :

Prutule râu blestemat
 Face-te-ai adânc și lat
 Ca potopul turburat!
 Mal cu mal nu să zărească,
 Glas cu glas nu să lovească,
 Ochi cu ochi nu să ajungă
 Pe-a ta pânză cât de lungă!
 Lăcustele când or trece
 La ist mal să se înecă!
 Dușmanii țării de-or trece,
 La cel mal să se înecă!
 Iar tu 'n valurile tale
 Să-i tot duci, să-i duci la vale
 Pân' la Dunărea cea mare
 Până 'n Dunăre și 'n mare.

Sau alta :

Muscălește-oiu învăță,
 Când eu limba mi-oiu uită,
 Când o crește grâu 'n tindă
 Și-o ajunge spicu 'n grindă.

Ca să-i moaie și să-i facă să se lepede de mândrul lor neam, Rușii au început să-și bată joc de limba românească scoțându-o din slujba bisericească, au început să batjocurească neamul

românesc, apoi să înșele pe mulți plugari români cu făgădueli de moșie mare să plece în munții Caucaz, chiar și în Mangiuria (Siberia). Și cu toate acestea, n'au izbutit să slăbească puterea de viață românească a Românilor moldoveni, căci și în anul 1910, puțin înainte de războiul cel mare, Kuropatkin, vestitul general rus și ministru de războiu trebuie să recunoască: „Poporul român din Basarabia, alipit acum o sută de ani de Rusia, trăiește și azi tot deosebit de cel rusesc. În viitor, fie pe cale pașnică, fie în urma unui războiu, unitatea poporului român trebuie să se facă”.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prorocia lui Kuropatkin s'a împlinit. Rusia putredă a Țarilor asupritori de popoară s'a prăbușit în anul 1917, iar Româniii noștri dintre Prut și Nistru s'au folosit de acest prilej și au hotărît unirea de nou cu vechea Patrie-Mumă.

Unirea aceasta a fost de folos mare și pentru Româniii moldoveni, cari locuiesc în număr de peste 600 mii de suflete și dincolo de Nistru spre Odesa și râul Bug. Căci și în aceștia s'a desteptat, cu toatăcă sunt tot sub jug rusesc, acum bolșevic, sentimentul mândriei naționale, și ei cer biserică națională și carte românească. Cei dintâi, cari îi ajută, sunt frații lor desrobiți dintre Prut și Nistru.

Basarabeanul.

Eu n'am avut cântări,
Nici n'am avut cuvânt . . .
Am fost așa străin
În vechiul meu pământ!

De-am fost bolnav, flămând,
De-am suspinat în plâns —
Eu n'am mai spus nicicând,
Cî'n suflet tot am strâns.

Și . . . astăzi încă tot
Îmi pare că e vis.
Deși s'a împlinit
Așa cum a fost scris.

Elena Dobroșinski.

Cântecul Clopotului

de preotul Al. Mateevici Bășărăbeanul.

O, clopote frumos mai suni,
Când credincioșii îi aduni
La locul sfânt de rugăciune
În cer cântarea să le sune . . .
În zile mari de sărbătoare,
La răsărit și-apus de soare,

*Tu chemi stăpâni și muncitori
 Ai lui Christos închinători.
 Chemarea-ți porți prin munți și văi
 Și vin închinătorii tăi.*

*În ceriu ajunge-a tă sunare
 Cu dânsa și a lor cântare,
 Un cântec sfânt, frumos nespus
 Se suie ca tămâia 'n sus
 Ducându-se în ceriu... Ce dor am duce
 Ce poate inima s'apuce?
 Și jalea inimii zdrobite
 De toți pe lume părăsite,
 Și bucuria mulțămirii
 Și arzătoarele dorințe
 De mântuire, pocăință . . .*

*Un cântec sfânt, frumos nespus
 Le suie toate-acestea 'n sus
 Și când arama 'n ceruri sună
 A noastră inimă răsună . . .
 O, clopote, frumos mai suni,
 Când credincioșii îi aduni
 La locul sfânt de rugăciune
 În ceriu cântarea să le sune . . .
 O, sună dar prin munți și văi,
 Să vie 'nchinătorii tăi.*

Ce poruncește legea școlară părinților ?

In *articolul 11* al *Legii învățământului primar* se spune, că *învățământul primar*, adecă atât cât se învață în școala primară, e *obligatoriu* și totodată *gratuit* pentru copiii tuturor cetățenilor români. De aceea — zice *artic. 12* — părinții, tutorii și toți cei ce au sub îngrijirea lor copii orfani sunt datori să-și trimită copiii lor la școala primară de stat, și anume

dela 5—7 ani la școalele (grădinile) de copii mici (unde sunt de acestea),
dela 7—16 ani împliniți la școalele primare,
dela 16—18 ani la școalele sau cursurile de adulți.

Copiii, cari au terminat cele șapte clase primare, cu certificat de absolvire, înainte de a fi împlinit etatea de 16 ani, nu mai sunt obligați la cercetarea școlii de adulți.

In *art. 19* al legii se arată, că între 1 și 10 *Septembre* toți părinții, tutorii și toți cei ce au sub îngrijirea lor copii orfani sunt obligați să se prezinte la direcțiunea școlii din circumscripția (satul, partea de sat sau oraș) lor spre a *înscris* copiii.

Cei ce vreau să-și instrueze copiii la școale *particulare* recunoscute de stat (cum sunt cele

confesionale), trebuie să dea o declarație scrisă la școala de stat din circumscripția lor, arătând la ce școală își dau copiii. Despre cei neprezenți la înscriere, direcțiunea școlii va compune un tablou înscriindu-i din oficiu și dând în urmărire pe părinții, tutorii etc., cari n'au împlinit ceea ce cere acest articol.

Art. 21. Părinții, tutorii etc., cari nu-și înscriu copiii așa cum cere legea în art. 19, vor fi amendați cu 100—300 Lei.

Art. 22. Cursurile școlilor primare și ale școlilor de copii mici încep la 15 Septembrie.

Art. 23. Învățătorii și învățătoarele de orice grad de învățământ primar trec în registre de chemare (cataloage) toate absențele motivate și nemotivate ale elevilor și elevelor din fiecare clasă. Părinții etc. sunt datori să anunțe absentarea copiilor și să arete în timp de cel mult 15 zile pentru ce au absentat.

Art. 24. Un copil poate lipsi dela școală numai: dacă e bolnav; — e cineva grav bolnav în familia lui (tata, mama, frate, soră, bunic, bunică, dacă locuiesc împreună); — e boală molipsitoare sau caz de moarte în familie; — drumul a fost așa de rău, de nu a putut plecà la școală (revărsări de apă, furtuni, zăpezi mari). Dacă co-

pilul a lipsit din alte motive, părinții etc. le vor arăta d-lui învățător dirigințe și acesta le va aprecia. Dar la nici un caz nu se pot motiva mai mult de 20 absențe pe anul întreg școlar pentru alte motive decât cele arătate la începutul acestui articol. La clasa I. poate motiva 30 absențe, iar în grădinele de copii până la 60.

Art. 25. Când părinții cearcă să motiveze absențele copiilor lor cu declarațiuni false (mincinoase) și aceasta se dovedește, vor fi amendați cu 100 Lei deosebit de amenda, pe care vor plăti-o pentru absențele copiilor.

Art. 26. Amenzile pentru absențele nemotivate se dau de delegația comitetului școlar.

La sfârșitul fiecărei săptămâni, directorii școlilor înaintează delegații comitetului școlar lista școlarilor cari au absentat nemotivat 3 zile dela școală.

Art. 27. Amenzile se socotesc după patru perioade de câte 15 zile, și anume prețul la $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1 zi de muncă. Părinții etc., cari nici după ce au fost amendați de patru ori nu-și dau copiii la școală, vor fi dați în judecată.

Art. 30. Comitetul, care nu comunică perceptorului amenzile, le va plăti el.

E unicul nostru copil.

„E unicul nostru copil” — așa se desvinovătesc părinții când face ceva rău. „Trebuie să-l lăsăm să-și facă pe voie”. Iar copilul face tot ce vrea, numai cât vrea mai mult rele.

„E unicul nostru copil”, ziceau când eră vorba să învețe și el ceva. Are să moștenească destulă avere, de aceia nu trebuie să se ostenească prea mult”, — și s'a ales un leneș din el.

„E unicul nostru copil, poate să aibă tot ce dorește”, hotărâră părinții — și s'a ales un lacom și risipitor din el.

„E unicul nostru copil, nu putem fi aspri cu el”, ziceau când făcea lucruri slabe — și se făcù ușor de minte.

„E unicul nostru copil, avem de unde”, se mângăiau, când trebuiau să-i plătească datoriile făcute în mod ușuratic.

„E unicul nostru copil”, se plângeau când a plecat dela ei și a început o viață destrăbălată.

„E unicul nostru copil”, plângeau rupându-li-se inima, când i-a umplut de rușine cu faptele lui rușinoase.

A fost unicul lor copil și de aceea ar fi trebuit să-i dea o creștere mai bună. Dar fiind unicul și ei având avere, l-au lăsat de capul lui, care l-a dus la pierzare, iar lor le-a amărit sfârșitul vieții.

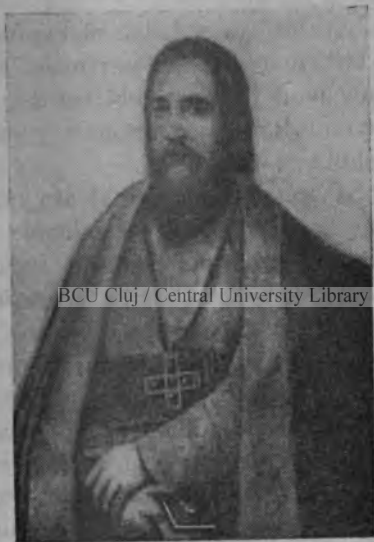
Serbările dela Beiuș.

În anul 1928 s'au împlinit o sută de ani, de când s'a înființat liceul greco-catolic din Beiuș.

Intemeietorul acestei școale, care a revărsat lumină pentru fiii neamului de pretutindeni, a fost episcopul *Samuil Vulcan*. Eră al doilea liceu românesc pe întreg pământul locuit de Români, după ce pe cel dintâiu îl deschisese episcopul Petru Pavel Aron în Blaj, în anul 1754.

Fiu al Blajului, unde și-a făcut și studiile în spiritul național, care a distins totdeauna pe dascălii Blajului, *Samuil Vulcan* ajungând episcop la Oradea a simțit numai decât trebuința pentru Români a unei a doua școale mai mari, și la 6 Octombrie 1828 a pus piatra fundamentală pentru noul liceu românesc. Din acest liceu au eșit peste douăzeci de mii de cărturari români, uniți și ortodocși. Până pe la anul 1888, când Tisza Kálmán, prim-ministrul Ungariei, a introdus cu sâla limba maghiară de propunere în cursul superior al liceului, la școala aceasta au venit să învețe și Români din Bucovina, cum a fost baronul Hurmuzachi, Morariu-Andrievici, Tarangul, S. Fl. Marian ș. a., din Banat Coriolan Brediceanu, Aurel Popovici ș. a., toți ortodocși.

Însemnătatea acestui liceu pentru cultura națională a fost înțeleasă de căpeteniile neamului, cari au luat parte la serbarea împlinirii de o sută

Episcopul Samuil Vulcan.

ani. A fost de față pe lângă mulți alții P. P. S. S. Lor Episcopii Valeriu Frențiu al Orăzii, Hossu al Gherlei, Niculescu al Lugojului, Roman Ciorogariu, episcopul ortodox al Orăzii, d-nii dr. C. An-

ghelescu, ministrul învățământului, Al. Lapedatu, ministrul cultelor, generalul francez Berthelot, „taica Bertelău“ al soldaților români de pe frontul Siretului în 1917, ș. a.

La ședința festivă și la banchet s'au ținut frumoase vorbiri, toate arătând însemnătatea acestei școale prin cuvinte, pe cari noi cei de astăzi trebuie să le socotim ca îndreptare pentru viața noastră politică și culturală.

P. S. Sa episcopul ortodox al al Orăzii a spus între altele : „ . . . Am venit în calitate mea de episcop ortodox să depun prinosul recunoștinței bisericii mele pentru generațiile crescute în această românească școală. Să cinstesc memoria arhitectului ei Samuil Vulcan și a urmașilor lui, cari o desvoltară. Să cimentez legătura misiunii culturale cu fratele meu în Christos episcopul Valeriu și cu îndrumătorii de astăzi ai acestui liceu, pe urmele tradițiilor mari ale înaintașilor noștri . . . Din sămânța sămănată de apostolii, prorocii, binevestitorii, păstorii și dascălii veacului încheiat a răsărit România mare . . . ”

Di Alex. Lapedatu, ministrul cultelor a zis : „Într'adevăr, dacă unirea cu Roma s'a înlăptuit pentru scopuri politice, nu mai puțin adevărat este, că ea a fost întrebuițată pentru promovarea celor

mai mari interese naționale : *întărirea noastră culturală*. Iar printre bunurile culturale, pe cari unirea le-a adus, figurează trezirea conștiinței naționale, care a dus la înfăptuirea idealului neamului nostru... Dacă se pot serbă centenare de acestea culturale la Blaj, Beiuș, București, Iași, se datorește urmărilor, pe cari unirea cu Roma le-a avut pentru viața noastră culturală. Din aceste urmări s'au împărțit zecile de mii de pregătitori ai luptei mari pentru desrobire. . . "

În cuvinte pline de căldură a mulțumit și dl general Berthelot pentru dragostea ce i-o arată Românii de câte ori vine printre noi.

Fie ca și serbările mărețe dela Beiuș să contribuie tot mai mult la întărirea dragostei între frații de acelaș sânge.

Cât prețuește meșteșugul.

Erà odată un împărat și-aveà un ficior voinic și frumos. Dupăce l-a învățat toate felurile de învățături adânci și cum să împărățească peste no-roade, l-a trimis să se 'nsoare, că el erà bătrân și voià să-și vadă odrasla pusă la cale și dinspre partea gospodărească.

Se ia feciorul împăratului cu alaiu mare de oșteni și sfetnici și pornește în peșit, la megieș, care eră tot împărat și-avea fete multe, cumiști, harnice și mândre, lucru mare!

Ajung la vecin; împăratul cu fetele îi ospătă și omeni cu toată gloata de peșitori.

Din vorbă 'n vorbă, tot ciorobotind una alta, ajung și la aceea, că ficiorul de împărat îi spune gândul.

— Bucuros de oameni buni, cinstită fața Măriei Tale, dar rogu-te, știi vr'un meșteșug?

— Ce meșteșug. îmi mai trebuie, cându-s ficior de împărat și-s următorul tatălui meu la împărăție?

— Asta o știi, dar vezi că ești tinăr și încă nu cunoști toate valurile lumii acesteia; să știi dela mine, că *omul poate să 'nvețe toată viața și când moare tot nu știe toate*. Breasla de 'mpărat nu-i de-ajuns, ca să te'nsori, trebuie să ai și un meșteșug, că *cine nu se trudește și nu muncește, tânjește și i se-urește vieața*. Dacă-i învăța și un meșteșug, poftim să-ți dau una din fete, altfel nu.

Ficiorul de împărat se cam inciudî, dar se stăpâni. Mulțami pentru ospăț și găzduire și porni cătră altă împărăție.

Ori unde s'a dus, a pășit tot ca întâiașdată.

Într'o zi, când se întorcea acasă, iaca-i iese înainte o vrăjitoare.

— Ce mergi, puiul maichii, așa scârbit? Că supărarea îmbătrânește omul și-l veștejește fără vreme.

— Iaca ce e, mătușe . . . și-i povesti tot amarul.

— Vin la maica să te 'nvețe meșteșug repede . . . și-l duse la un nepot de l-a învățat a face coșuri de pae și nuele.

În câteva luni ficiorul împăratului a învățat a face niște coșuri de te mirai de ele, că dragostea și pofta însurătorii te face — bat-o puștia — de ți-se par dealurile șes și pădurile ovăs.

Într'o bună dimineată porneste baba la împăratul cu fete multe, mândre harnice și cuminiți, să pețească pentru ficiorul împăratului.

Când a auzit bătrânul împărat, că ficiorul care-i cere fata, are și meșteșug și-i și ficior de împărat, n'a mai stat la gânduri, ci îndată s'a pornit pe treabă.

Și-au făcut, măi tată, o nuntă ca aceea, mândră și mare, de s'a risipit lumea la ea.

Baba făcea găluște, iar pe mine m'a pus stolnic peste beuturi; și-am mâncat și eu, și-am beut, și-am jucat de mama focului. Și de-atunci a rămas obiceiul, că cei cari cârmuesc popoarele să știe și-un meșteșug.

M. Lupescu.

Pe lângă boi.

Poezie de Gheorghe Coșbuc.

Pocnind din biciu pelângă boi
În zori de zi el a trecut

Cu plugul pela noi.

Și de pe biciu l-am cunoscut,
Și cum țeseam, nici n'am știut

Cum am sărit și m'am sbătut

Să ies dela răsboiu.

Și-atâta tort mi-am încâlcit

Și'n graba mare-am spart un geam,

Știu eu ce mi-a venit!

Am cap, dar parcă nu-l mai am!

Ce-aveam să-i spun? Nimic n'aveam,

Dar erà 'n zori și eu voiam

Să 'ntreb, cum a dormit.

Și vezi așa-i el, nu știu cum!

M'a prins de braț și m'a cuprins

Să mă sărute 'n drum.

Dar eu din brațe-i m'am desprins

Și l'am certat și l'am împins —

Dar n'am făcut cu din-adins,

Și rău ce-mi pare-acum!

*O, nu-mi e că mi-am sângerat
La prag piciorul într'un cuiu,*

Dar mi-e că e păcat!

Om bun ca dânsul nimeni nu-i

Și pentru-o vorbă rea ce-i spui

El toată ziua lui

Muncește supărat!

Dobrogea.

În anul 1928 s'a serbat împlinirea a 50 de ani, decând ținutul acesta așezat între Dunăre și Marea Neagră a ajuns de nou sub stăpânire românească.

E vorba de vechiu pământ românesc, luat de Turci dela Mircea cel Bătrân, care a domnit peste Țara Românească (Muntenia) dela 1386 până la 1418. Dobrogea noastră a făcut însă parte și din împărăția romană cu mult înainte de-a fi ajuns acest ținut sub stăpânirea Turciei. Nici nu se află ținut în România noastră, unde urmele romane să fie atât de numeroase cum sunt în Dobrogea. Orașe și sate multe sunt așezate pe vatra vechilor orașe romane, dealungul mării și pelângă Dunăre unde eră și populație grecească.

Cel mai frumos oraș a fost pe hotarul comunei Adam-Clissi, unde se ridică și acum ruinele unui mare monument înălțat de împăratul Traian întru amintirea biruirii Dacilor viteji.

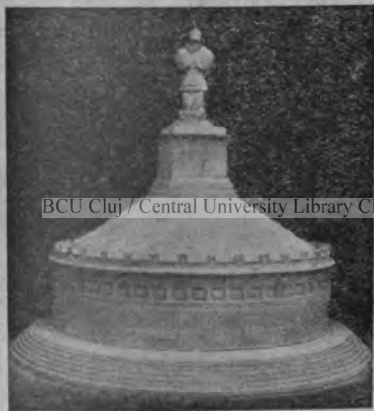
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Soldat roman luptând cu soldați daci.

Locuitorii acestei provincii au fost în vechime **Geți** (Daci) și în parte și **Șciți**, prin orașele de pelângă Mare și Dunăre Greci negustori. Fiind supusă de Romani, s'a umplut cu coloniști romani, ca și Dacia noastră. În curând a răzbătut învățătura creștină la locuitori. Pe hotarul comunei

Adam-Clissi se văd și acum ruine de biserici creștine.

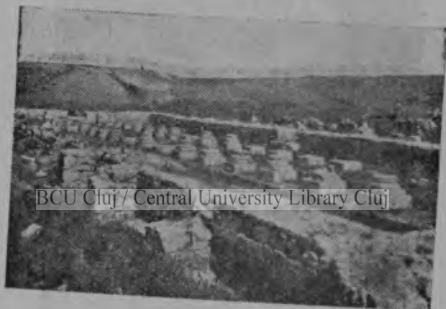
A urmat năvălirea a fel și fel de popoară barbare, cari au pustiit sate și orașe până când Dobrogea a ajuns sub stăpânire turcească. Pelângă

Monumentul lui Traian dela Adam-Clissi. ●

Românii așezați mai ales în apropierea Dunării, deci mai înlăuntru, au venit mulți Turci, în secolul trecut și Ruși fugiți din Rusia din cauza prigonirilor, apoi Tătari, puțini Germani și mulți Bulgari, aceștia însă mai puțini decât Românii băștinași.

În anul 1878, după războiul româno-rusoturc din 1877—1878, Dobrogea ajunge de nou sub stăpânire românească. Când au reocupat-o Românii, Dobrogea semăna mai mult a pustie, cu pășuni întinse, pe cari pășteau oile oierilor ardeleni, cu câteva orașele, cuiburi murdare. Până

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Stâlpii rămași în Adam-Clissi dela o biserică creștină din timpul stăpânirii romane.

în preajma războiului celui mare, Românii schimbă fața ei. Coloniștii chemați la început mai tot numai din Ardeal (din ținutul Sibiului, al Brașovului, apoi și din al Făgărașului și chiar și Moți) implântară plugul în pășunile întinse, orașele și satele își schimbă fața sărăcăcioasă, peste Dunăre se construiește un pod lung de fer, ca să lege Patria-Mumă cu Constanța, cel mai mare

port al nostru la Marea Neagră. În timpul războiului celui mare (în anii 1917 și 1918) năvăliră hoardele bulgare în Dobrogea, pustiind, omorând și jefuind fără milă. În toamna anului 1918, ținutul acesta scăpă de barbari și Dobrogea s'a refăcut, mulțumită hărniciei Românului dobrogean.

În anul 1913, la cele două județe vechi dobrogene, *Tulcea* și *Constanța*, se adaogară alte două județe: *Durostor* și *Caliacra*, cu populație în majoritate compusă din Turci, Găgăuți și Bulgari. Numărul locuitorilor băștinași crește acum mereu cu miile de coloniști români chemați din Macedonia.

Turc din Dobrogea.

La curatu de porumb

(sfârmitul cucuruzului)

de M. Lungeanu.

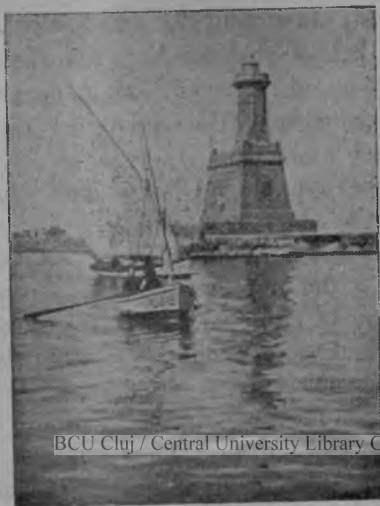
Ce toamnă frumoasă și bogată, Doamne! Se rupeau cotoloanele porumbilor de mărimea și greutatea druganilor; căruțele mergeau domol de

tot, sub pövara grea, și cei doi lăutari din sat nu erä chip să împace pe toți câți îi chemau la clacä. Când a început curatul Apostu Stroe, bătränul bogätaș, au fost însă amändoi în pär, în toate serile, o săptămänä de zile.

Apostu Stroe e un Român voinic, gros și și cärunt, cu musteața micä, tunsä, cu ochii verzi ca de vulpe. S'a 'mbogățit din nimic și lesne. A cuprins jumätate satul cumpäränd mereu la pä-mânt și case cu căminuri, botezänd și 'mpru-mutänd. De un cärd de vreme se alege mereu primar și pe cei cari nu vin de voe la *curat*, îi mai aduce și cu vätäsei.

S'a adunat lume multä în seara călduță și seninä a lui Brumar. Fläcäi cu chipuri plăcute, fete vioaie și vesele, bărbați în vätstä, numai în cămäși, mulți din ei zdrențuroși, uncheși cu plete sure, câte-o babä ghemoșată, cu privirile stinse, cu fața scofälcitä.

Mai în urmă vine mätäläind din cap Ilie Menchiu, un nätântoc scurt, gros, care n'are casä, nici masä, umbländ de colo pänä colo, fără rost la muncä. Odatä, chemat la curat, s'a făcut bolnav; dar hoțul de primar s'a dus la spital, s'a invoit cu doctorul și l-a ținut vre-o trei patru zile ne-mäncat de l-a făcut să se roage sä-i dea drumul,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Farul care luminează noaptea în portul Constanța.

jurându-se că n'are să mai bolească toată viața lui. Cum îl zăresc acum cei adunați la curat, în seara aceasta, începe vorba și râsul pe seama lui.

— A pățit-o și el, ca boul povățuit de măgar, vorbește Niță Talpoș, un moșneag pripășit de mult la curte, și dintr'acesta începe povestea:

„Un ciocoiu avea boii plugurilor și mai avea și-un măgar, cu care aducea apă cu sacaua. În

primăvară porniau slugile cu boii, de Luni dimineața, și veniau abia Sâmbătă seara, trudiți, flămânzi. Măgarul sta toată săptămâna într'un colț și rodea la ogrinji; doar odată pe zi se ducea până la gărlă și înapoi.

— Uff! Nu mai pot! oftă odată boul delângă el, când s'a 'ntors dela plug.

— Ce e? întrebă măgarul.

— Mă dor toate oasele! Incai ceafa și picioarele nu le mai simț de loc! răspunse boul.

— Fă-te și tu bolnav, să scapi săptămâna astălaltă de muncă!

— Cum?

— Să stai cu urechile bleojdite. Ți-or da mâncare, să n'o atingi; te-or duce la apă, să nu te uiți la ea!

Boul a făcut, cum a fost învățat. I-au dat slugile fân mai bun, i-au lăsat vadra cu apă în iesle; dar Luni dimineața erau toate neatînse. S'au dus să dea de știre stăpânului, că s'a îmbolnăvit boul.

— L-îți fi bătut? întrebă el.

— Nu, Doamne ferește, răspunseră.

— L-îți fi silit poate 'n plug mai rău ca p'ăilalți?

— De unde! A tras de hăis, a mers tot pe brazdă!

— Opreți-l atunci în grajd, să vedem ce face!
 Și luați măgarul să-l puneți înaintaș.

Au plecat slugile cu plugurile, au arat săptămâna toată cu măgarul, dându-i pe spinare tot d'ale 'ndesate.

— Uff! făcù el, Sâmbătă seara, când intră în grajd!

— Ei, cum ți-a mers? il ispiți boul.

— Bine, c'am mâncat verdeață, da cam dădeau cu tufele 'n mine! Da ce-am auzit de tine? Te dă mâne la măcelar!

— Vai de mine! Ce e de făcut?

— Lucru ușor! Mânâncă fânul, bea apa toată și sburdă și zbeară prin grajd!

Când au venit slugile să-l ducă la tăiat, l-au găsit vesel, cu fânul și cu apa pe sfârșite. Au dus pe dată ciocoiului vestea.

— Ei bine, să-l puneți iară la plug! le zise el.

Așa a scăpat bietul bou dela moarte și măgarul de belea și de-atunci s'a jurat el să nu mai dea altora povețe la nevoie".

Cu povestea aceasta s'a pornit lucrul și voia bună. Lăutarii îi zic câteva, mai pe coarde, mai din gură, fetele se gândesc la joc, pe flăcăi îi ard tălpile, dar stăpânul clipește șiret și moș

Talpoș, omul de roboteală al lui, sare 'n sus, se pune stană 'n față, cu mânilor 'n șolduri și vorbește tare :

— Ian ascultați o țâr la moșu :

„Am o casă de copii,
N'are ușe pe nicăiri”.

Cine-o ghici, a lui să fie!

— Poate casa, da copiii să-ți fie dumitale pe cap! îi răspunse o femeie, dând din mână și scuturându-se ca de o acreală.

— Fie! făcù moșul. Copiii ai mei și casa a ălui d'o ghici. Hai să vă văz!

Și când băgă de seamă, că nu e chip s'o nimerească nici unul, moșul școate un dovleac din foi și-l trânteste jos.

— Uite casa, să-i facem ușe! De sâmburi să nu v'atingeți, că-s ai moșului; luați din scoflegi, cum îi brodi, că tot n'ați ghicit voi.

A pus dovleacul în foc, a rânduit flăcăii și fetele, cari să care cu coșurile cu porumb în pătul și zice iar :

„Sunt patru frați
„Intr'un cojoc toți”.

Cojocul al flăcăilor, frații, că-s ca ei, îi dau fetelor!

— Iu! se prefac ele. Ține-i dumneata!

— Bine, râde moșul. Asta o vream eu.

Se gândesc flăcăii, șoptesc fetele, pânăce moșu băgă mâna 'n buzunar și scoate un pumn de nuci. N'ați ghicit, nici nu mâncați! și 'ncepe să le spargă c'o peatră, arată sâmburii, câte patru la un loc, și mestecă apoi domol, mai mult în dinți decât în măsele, clipind din ochi.

Stă, ce stă, mai grămădește foile de porumb într'un colț, mai alege porumbii desfăcuți, amestecați printre ceilalți și, văzând plictiseala lucrătorilor și încruntătura stăpânului, vorbește iarăși:

— Acù mai am o ghicitoare, de-ți tăcea și la asta, o să vedeți cum o să vă pedepsesc:

„Am un bou,
Juma'te'n coșar,
Juma'te afar'
P'âl din coșar il plouă,
Ăl d'afară e uscat!”

N'îți ghici, nu vi-l dau, să vă puneți și'n cap.

Se trudesce ei toți, își dau cu părerea de una de alta, până ce moșul, cefăind din gură nucile mâncate, se 'ndreptă spre vadra cu apă și apucând căușul în mână, îl duce spre gură zicând:

— Uite-l. Să veniți acù vreunul la el!

Când se 'ntoarce, tot nu face :

„Am doi boi,
Unu gras și altu slab,
Al gras nu poate sări gardul,
Al slab sare de sboară”.

Râd toti.

— Apoi cum să sboare, dacă e slab ?

— Aci e aci, să vă văz! P'ăla îl dau fe-
țișcanelor să-i roază ciolanele.

Și când vede, că nu-i rost de ghicit și au
incetinat toți lucrul, moșul desghioacă câteva
boabe de porumb și le petrece din mână 'n
mână lăsând să sară pleava 'n vânt.

— Uite, boabele e boul al gras și pleava
al slab!

Pune boabele 'n vatră, face floricele (cocoși)
și le 'mparte fetelor, râzând de puțina minte ce
au ele, că nu se pricep la nimic.

Sare acù un flăcău cu ghicitoarea verzei:

„Foișor într'un picior,
Haine verzi până 'n pământ!”.

O fată dă și ea cu gura, apoi un băețandru
cu d'ale lor, până când moș Talpoș începù din nou:

„Într'o rămătură de oaie
Un corn de porc,
Orbu l-a văzut,
Ciungu l-a luat,
Despuiatu 'n sân l-a aruncat!”.

Se pun toți pe răs.

— Asta mai e încă una! și moș Talpoș urmează:

— Apoi au fost patru frați, bag' samă de cruce, că d'un tată n'or fi fost ei, dă-l încolo, că tare urit ar fi să fie! Și frații ăștia au plecat la drum să călătorească, că-i da afară banii din pungă, de mulți ce aveau. He, și dupăce au mers cât or fi mers, s'au abătut la o cârciumă.

— Aveți ceva de mâncare? întrebă ei.

— Uite, asta, asta! răspunde cârciumarul.

— Bine, pune jos. Da vin bun ai? Adu să vedem!

Ciungul ia un pahar și-l ridică în sus, să vază de e bun.

— A, da roșu mai e! . . . se minunează orbul.

— Să dai, să ne înfierbântăm și să-i tragem apoi un puiu de joc să se sgâțue casa, zice ologul.

— Cereți mă și dă cârciumare, că plătesc eu! spune din toată inima despuiatul.

Stă să se prăbușească șatra de-âtâta răs.

Ghicitoarea aceasta înseamnă opăceală toată ziua! face una.

— Opăceală, păi cum? Da ai de se opăcesc cum se chiamă? Pă care-l ustură, mă, ha, să bea apă din vadră, că-i dau acū căușul!

Moșul râde, râd flăcăii și fetele, zâmbesc și lăutarii, dar mai mult, decât toți râde inima stăpânului de casă, că sporește lucrul cu vorbele moșului.

Dă un rând de băutură, se pornește un brâuț pe bătătură, și să te ții apoi glume și parascovenii și jocuri până spre ziuă, când se lasă frigul și „Moș Ene” la gene.

Abatele Zavoral.

Între cei ce ni s'au dovedit prieteni buni în timpurile grele ale războiului celui mare, în rândul întâiu trebuie să punem pe abatele (starețul) catolic *Metodiu Zavoral* din Cehoslovacia. Mulți răniți dintre Românii noștri ardeleni ajunseseră pe paturile spitalului din mănăstirea cea mare de sub cârmuirea acestui călugăr. Mergea dela pat la pat, ca să dea mângâiere creștinească celor suferinzi. Dar nu le înțelegea limba. Atunci, bătrân și ocupat cu știința și lucrurile oficiului lui, își rupe din timp și se apucă să învețe românește. În scurt timp, spre bucuria lui și a soldaților noștri, învață românește și se poate înțelege cu Românul. Multe vorbe dulci au fost alinare pentru cei suferinzi și mulțora le scria epistole pentru cei de-acasă.

Fapta aceasta a părintelui nu-i vom uita-o nici-
odată.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Primirea abatelui Zavoral (cel cu crucea pe piept) la Turnu-Severin.

Dorind să vadă și țara, de unde erau fiii lui
sufletești, pe cari i-a ocrotit, a făcut în primă-

vara anului 1928 o călătorie prin România, vizitând multe orașe. Pretutindeni a fost primit cu recunoștința, pe care a meritat-o. Icoana noastră îl înfățișază la sosirea lui în orașul Turnul-Severin.

Câteva sfaturi pentru plugari.

I.

Sunt *vaci*, cari la muls nu stau deloc liniștite, ba dau și cu piciorul. Unii știu un singur mijloc: bâta sau biciul. Aceasta însă nu vindecă năravul rău, dimpotrivă, căci vaca se face spărioasă și se arată foarte neliniștită îndată ce vede — că intră un om în grajd. Un mijloc practic pentru a o liniști e următorul: luăm o bucată de pânză — poate fi un sac vechiu — o muiem bine în apă rece și o punem peste crucea spinării la vacă.

Sunt *boi*, chiar vaci, cari împung fără nici o pricină. Vitele de felul acesta sunt cu adevărat primejdioase, pentru că nici odată nu ne putem feri destul de ele. Iată cum a încercat un agricultor (plugar) să le desvețe de năravul acesta rău: din când în când le-a aruncat cu putere apa dintr'un ciubăr în față, mai ales când le scotea la pășune. Întrebuințând mijlocul acesta de mai

multe ori, vita s'a lăsat de nărav. Apa să i-o arunce în cap proprietarul, sluga sau slujnica, adecă ceice au de lucru cu vita.

Vaca, pe care o țeselăm și o curățim în fiecare zi, dă mai mult lapte decât vaca nețesată, dar care capătă acelaș nutreț ca cea curată. Mulți nu țin nici acum socoteală de influența, pe care o are curățirea pielii asupra creșterii cantității de lapte. Tot așa nu știu mulți, că dând vacii, care e hrănită tot cu nutreț uscat, în fiecare zi înainte de aceasta să bea apă caldă în care am amestecat tărâțe sau chiar făină (nu multă), se mulge mai ușor și dă lapte mai mult.

II.

Toți cunoaștem primejdia, când avem de-a face cu un *cal*, care se arată sălbatic când cu potcovitul. Cele mai multe mijloace recomandate pentru liniștirea lui nu sunt îndestulătoare, bătaia îl sălbătăcește și mai tare. E destul însă să-i ținem la nas o cârpă stropită cu ulei de pătrânjel și calul se liniștește numai decât.

Ca să ferim caii să devină spărioși, trebuie să-i deprindem din tinerețe cu orice fel de larmă, mai ales cu larmă neobișnuită. Dacă totuși se

sperie uneori, să nu-i batem, căci bătaia îi strică și mai rău, ci după ce i-am prins, dacă au fugit, îi legăm numai decât de un părete de scânduri, iar de partea cealaltă batem cu o bătă mereu în părete până s'a liniștit calul singur.

Sunt cai, cari au răul nărav de-a mușcă și rupe din iesle, când aceasta e atârnată sus. Năravul acesta se pierde, dacă nutrim calul timp de vre-o două săptămâni dintr'o o iesle joasă, cum e cea pentru vaci. În timpul acesta să nu-l lăsăm deloc să ajungă la o iesle așezată sus. Peste tot trebuie ținut în timpul acesta la o parte, unde să nu aibă lângă el nici un părete de lemn, din care ar putea să muște.

Un alt nărav rău la unii cai e când stau dintr'odată pe loc și nu mai vreau să tragă. Bătaia și de astădată e cel mai rău mijloc pentru îndreptare. Iată ce trebuie făcut, dacă căruța nu e prea încărcată : desprindem calul, îl legăm de leucă și tragem căruța o bucată de loc. Dacă se poate înhămăm alt cal și după ce a tras o bucată de drum căruța cu calul nărăvaș de ea, dăm calului care a tras, puțin nutreț, dar celui nărăvaș nu. Repețind mijlocul acesta de câteva ori, calul își pierde năravul, dacă nu a fost însă bătut.

III.

Oile, nutrite rău și ținute în necurătenie dau lână mai puțină. Dacă se spală, după ce au fost tunse, bine cu lapte, din care s'a scos untul, spun ceice au încercat că vor avea lână mai multă. La înmulțirea lânii mai contribuie și spălătul cu lapte subțiat cu apă și sărat tare. Dacă spălăm mieii astfel, înmulțirea lânii se va vedea și mai bine.

Scroafele le împedecăm să-și mănânce purceii, dacă îi afumăm pe aceștia în fiecare zi cu oțet.

Animalele de jug și de ham suferă mult din cauza *muștelor*. Pe acestea le alungăm mai ușor, dacă frecăm vita cu buruiana numită Coadă șorecelului, care crește pe lângă toate drumurile. Înainte de-a o întrebuiță, o strivim puțin.

Dacă punem crenguțe de arini cu foile pe ele în cotețele de găini, a doua zi dimineața ele sunt de multe ori pline de păduchi de găini. Arzându-le și punând altele proaspete, scăpăm bieteles găini de chinul acestor paraziți.

Când se înmulțesc *râmele* prea tare în grădina de legumi, n'avem decât să stropim straturile cu apă sărată puțin, căci aceasta omoară râmele. Sarea gunoeste și pământul.

Dacă punem pe timp fără pic de vânt un vas cu cărbuni aprinși sub pom și pe cărbuni presărăm rășină firimițată și praf de pucioasă, cad cele mai multe *omizi* jos, iar cele cari nu cad mor.

Împotriva beuturii.

Nu dați copiilor voștri
nici o picătură de vin!
nici o picătură de bere!
și mai ales nici o picătură de vinars!

*Căci beutura de orice fel și ori cât de puțină
face numai rău copiilor.*

De ce ?

1. Beutura împedecă dezvoltarea corpului și a minții copilului.
2. Beutura obosește repede, lenevește și micșorează atenția în școală.
3. Beutura sporește neascultarea față de părinți.
4. Beutura pricinuește lipsă de somn și boală de nervi și de creeri (nebunia).
5. Beutura primejduește moralitatea (purtarea creștinească) copiilor.
6. Beutura slăbește puterea de împotrivire a trupului inlesnind nașterea boalelor de tot felul.

7. Beutura lungeste orice boala.

8. Beutura in loc sa astampere, atata setea si indeamna pe om tot mai mult sa bea.

Ce trebuie sa mai stie Romanul despre beutura ?

1. Rachiul nu e hranitor, prin urmare nu poate intari.

2. Un pahar de bere n'are mai multa putere hranitoare decat faina, care incapa pe un varf de cutit.

3. Toate beuturile spirtoase (rachie, lichioruri, vin, bere) invioreaza si incalzesc pentru o clipa, dar repede molesesc trupul si-i iau din caldura.

4. Spirtul din beuturi slabește sangele si muschii, ingreuiaza manile si micșoreaza puterea de munca a trupului si a minții.

5. Beutura inlesnește, prin stricarea sangelui, nasterea tuturor boalelor si lungeste durata celor mai multe dintre ele.

6. Intrebuintarea obisnuita a beuturii face de vreme oameni neputinciosi.

7. Intrebuintarea obisnuita a beuturilor deprinde cu viața de crasmă ori primejdueste traiul in familie.

8. Întrebuințarea obișnuită a beuturii împiedcă orice înaintare în avere.

9. Alcoolul (spirtul din orice beătură amestitoare) beut cu obișnuință de bărbați sau de femei primejduiește sănătatea copiilor, ce vor naște.

10. Beția slăbește judecata și îndeamnă la fărădelegi.

Beția e mama păcatelor.

Sf. Ioan Gură-de-aur.

Beția prefăce pe om în dobitoc.

Sf. Ierarh Vasile cel mare.

O mică socoteală. Celce bea zilnic rachiu de 15 Lei, cheltuește pe un an întreg 5475 Lei! Dacă bea numai de 10 Lei, cheltuiala e de 3650 Lei! Și tocmai beuturii înjură mai tare, că dările sunt prea mari, că pentru copii trebuie prea mulți bani pe cărți!

Dumnezeu și Sf. Petru.

Odată Sf. Petru pășește înaintea lui Dumnezeu și-i zice:

— Lasă-mă, Doamne, să mă cobor odată pe pământ, ca să-mi petrec cu prietenii mei și să-mi alung puțin neplăcerile. Și așa acolo jos e tocmai acum carnavalul (câșlegile).

— Te las, zise Dumnezeu, pe timp de o săptămână, dar la timpul hotărît să te întorci negreșit.

Și se coborî Petru pe pământ la prietenii săi, cari l-au primit foarte bucuroși. Și îl conduseră prietenii la vin și joc, și d'atâtea bucurii și plăceri l-au împărțășit, încât Petru eră mai să-și uite de cer. Numai peste o lună s'a întors, când după atâta tărăboiu îl durea rău capul.

Dumnezeu îl primi cu blândețe și pășind înaintea lui Petru, îi zice :

— Pentruce vii așa târziu ?

— Ah, Domnul meu, răspunde Petru, am fost foarte vesel. Au fost de toate : vin, poame și mâncări ; veselie, muzică și joc ; pe pământ a domnit mare bucurie și eră p'aci să uit că trebuie să părăsesc „raiul pământesc“.

— Ei bine, Petre, zice Domnul, acum spune-mi tu, acei oameni în bunăstarea lor, în belșugul în ale mâncărilor și beuturilor, ce cu mână bogată le-am dăruit, adusu-și-au ei aminte și de mine ?

— Doamne, răspunse Petru, peste tot locul, pe unde am umblat pe pământ, zeu nici un om nu se gândia la Tine, și numai femeia aceea, a cărei căsuță i-o-au potopit focul, numai ea se rugă ție cu lacrimi.

— Acum dar, Petre, vezi și mergi iar la porțile raiului și le păzește sânguincios ca și până acum.

Urmând alt carnaval, Petru își cere iar voie pe o lună, aducându-și aminte de celea din anul trecut. Dumnezeu îi dă voia cerută.

Coborându-se pe pământ, Petru gândi în sine : „O să-mi petrec iară câteva luni între prietenii mei și nici n'o să mă întorc așa iute.”

Dar ce să vezi ? Pe pământ toate le află altcum : vinul, poamele, bucatele nu erau nicăiri, săracii pământeni muriau de foame. Răsboiul, primejdie de moarte îi amenința, răpiri, ucideri . . . pârjol pretutindeni ! Nu petrecea nimenea, ci fiecare stă închis în casă și își trece timpul în plânsuri și oftări.

Astfel Petru după trei zile se întoarse supărat la cer.

Dumnezeu primindu-l cu blândețe, îi zise :

— Ei bine, Petre, dar așa curând ? Ce-i asta, că anul trecut n'ai venit o lună întreagă ?

Și-i povestește Petru lui Dumnezeu cât de săraci sunt acum pământenii, ce lipsă și întristare e acolo peste tot locul !

Iar în urmă îi zice Dumnezeu :

— Acum cugetă oamenii la mine, Petre ?

Iar acesta îi zice :

— De dimineața până seara și de seara până dimineața neîntrerupt se roagă Ție Doamne ! Te rog și eu să-ți contenești mânia, căci te roagă cu multă supunere și milă ! . . .

Și-i răspunde Dumnezeu :

— Ascultă Petre ! Dacă îmi deschid mâna milostivă și le dau oamenilor vin, grâu, cu un cuvânt de toate cu prisosință, și pe lângă acestea încă sănătate și zile pașnice, ei își uită cu totul de mine și de binefacerile mele ! Deaceea câteodată trebuie să-i ameninț cu moarte, să le trimit foame și războiu, ca să se căiască și să se întoarcă către mine ! . . .

Auzind acestea, Petru se întoarse iară la poarta raiului.

SOLDATUL.

Scumpă țară, cine oare

Poartă veșnic grija ta ?

Nu-i soldatul, ce nu poate

Niciodată-a te uită ?

Pentru-a ta neatârnare,

Pentru traiul tău senin,

Cine somnul abia gustă ?

Tot soldatul de griji plin.

Cine 'n timp de grea urgie

În al luptelor măcel

Se aruncă, vreă să moară

Pentru tine ? Numai el !

Numai el îți poartă grija

Înotând în bălți de sânge,

Luptând fără să s'abată

Și căzând făr'a se plânge.

Despre asigurări.

Averea omului e supusă, ca de altminteri și viața lui, la fel și fel de primejdii, de cari nu se poate feri totdeauna. Câți nu-și văd căsuța rămasă dela părinți sau construită de ei cu multă cheltuială sau sudoare căzând pradă flacărilor nimicitoare! Altul și-a umplut șura cu rodul pământului și o clipă de negrije aruncă scânteia în bucate, în fân, în paie lăsând numai scrum. Altuia îi moare boul sau vaca din jug tocmai când să iese cu plugul la munca câmpului. De câte ori nu se întâmplă, de plugarul vine dela câmp cu inima plină de veselie din cauza frumuseții hol-delor și n'a trecut un cias și grindina (piatra) căzută fără veste i-a nimicit grâul. Altul moare fără ca cei rămași după el să aibă banii trebuincioși pentru cheltuelile de înmormântare și de viață pentru zilele dup' aceea până să-și vie iarăși în fire. Iarăși alții, mai ales la orașe, nu pot strânge nimic pentru înzestrarea fetelor, așa că măritatul acestora e prea îngreunat.

Până acum cincizeci—șeaizeci de ani, celce eră lovit de una din nenorocirile arătate mai sus rămânea cu pacostea și numai cu greu se mai putea pune iarăși în picioare. Unii porneau să

cerșească milă — cel mai înjositor lucru pentru omul care ține la vrednicia sa — alții nu mai puteau scoate sărăcia din casă. S'au găsit însă oameni, la început în țările din Apusul Europei, cari au știut să iscodească mijloace de mântuire pentru cei năpăstuiți de soarte. Aceste mijloace sunt *asigurările* contra pagubelor pricinuite *de foc, grindine, moarte de vite*, apoi asigurarea pe *caz de moarte, asigurare de zestre, chiar și de pensie*.

Celce vrea să încheie o asigurare de orice fel, își prețuește mai întâiu averea, pe care vrea s'o asigure, și plătește anticipativ (adecă înainte, la începutul anului de asigurare) o taxă anumită, numită *premie*. La încheierea asigurării se face un contract, numit *poliță*. Cel asigurat plătește apoi în fiecare an premia statorită. Cât de mărginiți în priceperea rostului asigurărilor sunt cei mai mulți Români și acum, se vede și din aceea, că nu arareori auzi pe unii spunând cu supărare: m'am asigurat contra focului sau grindinei, dar nici n'am ars, nici grindina nu mi-a bătut holdele! Altor li se pare prea mult două-trei sute de lei pe an, prețul câtorva litri de rachiu sau a două-trei găini. În caz de nenorocire, știu să-și scoată un certificat dela primărie și să pornească la cerșit prin țară, fără să socotească timpul perdut,

care prețuește mai mult, și fără să se gândească la rușinea ce o face neamului nostru, pe care-l batjocoresc neamurile străine din cauza aceasta. Scriitorul acestor rânduri își aduce aminte de un caz întâmplat acum patru ani într'o comună săsească din județul Someș, lângă granița județului Năsăud. Grindina prăpădise toate sămănăturile de pe hotar. Nici țărani sași din comuna aceasta nu erau asigurați. Dar în ei, și mai ales la conducătorii lor, erà prea multă mândrie, ca să pornească la cerșit ca mulți Români. Au înștiințat pe conducătorii partidului săsesc, aceștia le-au aflat prilejul de muncă pentru o lună și ceva în vechiul Regat și toți cei în stare să muncească au plecat acolo. În sat au rămas numai cei bătrâni și copiii. Când s'au rentors, fiecare păgubit aveà o frumoasă sumă de bani, cu care și-a cumpărat tot ce i-a prăpădit grindinea.

Când e vorba de a se asigura, trebuie să se informeze omul bine, cum e societatea (banca) la care se asigură, de e adecă în stare să plătească suma asigurată și când s'ar întâmpla să fie silită a plăti sume mari la un număr mare de asigurați. Starea băncii de asigurare se vede din bilanțurile, ce le publică în unele foi, pagubă însă că nu și în foi, pe cari le cetesc plugarii dela sate.

Cel mai vechiu fel de asigurare e contra focului. Mărimea taxelor sau a premiilor atârână de valoarea obiectului asigurat. Pentru o casă de lemn, premiile sunt mai mari, căci se poate aprinde mai ușor. La casele de peatră se asigură numai acoperișul și din zid cam un metru sub acoperiș. Se poate asigura și fânul și orice alt nutreț, șura, grajdurile, lucrurile din casă ș. a.

Contra *grindinei* se asigură holdele și nutrețurile de pe câmp, viile și grădinile cu pomi.

Pentru asigurarea contra pagubei pricinuite de *moarte de vite* obișnuesc pe alocuri oamenii să facă o societate (reuniune), fie pentru un singur sat, fie pentru mai multe sate. Pentru mai multe sate e mai bine, pentrucă cu cât sunt membrii mai mulți, cu atât sunt taxele mai mici. În gazeta „Foaia Noastră” din Cluj s'a publicat un statut pentru o astfel de societate.

Și pentru cheltuelile împreunate cu o *inmormântare* se obișnuiește formarea de societăți. În caz de moarte, cei rămași după mort fiind membrii la o astfel de societate capătă un ajutor de una sau mai multe mii de lei, dacă a fost asigurat. „Foaia Noastră” din Cluj a publicat și un statut de felul acesta.

Dar pentru *caz de moarte* se poate asigura cineva spre binele urmașilor (soț, soție, copii) și pentru o sumă mai mare. De-asemeni poate asigura unei fete, dacă începe din anul întâiu al vieții ei, chiar o zestre de câteva zeci de mii de lei, fără ca să plătească pe an mai mult decât prețul unui deți de rachiu beut zilnic.

Mai sunt și alte feluri de asigurări: asigurări pentru cheltuelile impreunate cu o *boală* sau cu o schilăvire, asigurări de *pensiuni la bătrânețe*, asigurări *contra hoșilor*. Tot mai mult se gândesc oamenii, cum să poată scăpa mai ușor de urmările nenorocirilor, cari curg uneori, val în viața omului, și tot mai mult înțeleg rostul zicătoarei: *ajută-te, și te va ajuta și Dumnezeu!*

Cum s'a înființat întâia școală de agricultură.

Un Roman, Turius Cressinus, scotea dintr'un petec de pământ o cantitate mai mare de bucate de cum scoteau vecinii lui, cari aveau moși mai mari. Vecinii îl pizmuiau tare pentru aceasta, ba îl și pârără, că face farmece. Pe timpul acela lumea credea grozav în farmece.

Cressinus fû chemat în fața judecătorului. Temându-se să nu fie osândit, îi veni să facă singur

o expoziție agricolă. El expuse în *forum* (piața din Roma, unde se făceau și judecățile în fața lumii) pe fata lui cea frumoasă și harnică, apoi carul, cu care căra bucatele și care eră bine făcut, boii săi grași, bine hrăniți și pe urmă se apăra zicând:

— Romani, iată fermecele mele! Cum vedeți, sunt numeroase. Cu toate acestea, mai am și altele, pe cari nu le pot expune aici. Mai am munca mea, vegherea, grija și sudoarea. În vreme ce vecinii mei dorm dimineța, eu lucrez până ce soarele mă gonește în casă.

Cressinus a fost ertat de judecători și cei de față încununară boii și carul lui cu cununi de flori. Senatorii se coborâră și cerură mâna fetei lui Cressinus pentru fiii lor. Atunci Cressinus întrebă pe fiecare:

— Știe fiul tău să lucreze pământul?

— Nu, dar vrea să învețe măestria aceasta, căci fără ea creșterea unui Roman nu e desăvârșită.

— Să vie la mine, să-i învăț eu. Fata mea o dau numai tinărului, care va ști să cultive mai bine pământul.

Atunci veniră douăzeci de tineri, fii de senatori, la Cressinus, ca să învețe agricultura dela el. Și astfel se înființă întâia școală de agricultură, de care pomenește istoria.

Cei mai mulți plugari români cred, că ei se pricep lucru mare la agricultură și la creșterea vitelor și nu au nevoie să mai învețe ceva. Durere, că nu e așa. Las' că pe plugarul român îl întrece plugarul sas și ungar, dar e dovedit cu cifre, că în România hectarul de pământ dă mai puțin grâu decât în toate celelalte țări din Europa, afară de Rusia. Și doar e știut, că cel mai bun pământ se află în România și Rusia, dar se știe și aceea, că cei mai slabi plugari sunt în aceste două țări. Pe când în Danemarca, de pildă, hectarul dă în mijlociu 33 măji 10 kg., în Germania (cu pământ mai slab) 20 m. 70 kg., în Austria (muntoasă) 14 m. 80 kg., în Bulgaria (tot dealuri) 13 m. 20 kg., în Jugoslavia 12 m., în România dă în mijlociu (socotit unul peste altul) numai 8 m. 60 kg., iar în Rusia, fruntea cozii, 8 m. 20 kg.

Din cifrele acestea se vede, ce cuminte se dovedește astăzi plugarul, care învață mereu dela ceice fac plugărie mai bună, cece se vede după rod, — care cetește foi și cărți cu învățături despre agricultură și creșterea vitelor și cari își dă copilul pe câțiva ani și la școlile inferioare de agricultură, de cari avem și noi Românii acum. De nu va căută și plugarul român să-și înmulțească tot mai mult cunoștințele, poporul român va rămâne și mai departe în coada altor neamuri.

POEZII.

De Gheorghe din Moldova.

1. Fă-ne Doamne iar copii.

Când eram copil odată
Mii de sărutări mi-a dat;
Astăzi nu-mi mai dă nici una:
Ea-i femeie, eu bărbat.

Ca să-mi dea o sărutare
Fă tu, Doamne, tot ce știi,
Iar' de nu mai știi nimica,
Fă-ne-atuncia iar copii!

2. Să ne 'mpăcăm.

Ți-am furat o sărutare
Și de-atunci te-ai supărat . . .
De vrei să te 'mpaci sunt — gata
Să-ți întorc ce ți-am furat.

3. Bat-o.

Bat-o, Doamne, pacostea
Pe pustia dragostea,
Că de când îi zic iubire
Indrăgesc într'o neștire
Și de când îi zic amor
Indrăgesc de mă omor!

Întâiul ajutor la îmbolnăviri fără veste.

1. Nu arareori se întâmplă, de oameni, mai ales grași, sunt loviți de *gută* (damblă, apoplexie). Cauza e de obicei ruperea unei arterii (vine) și vărsarea sângelui în creier. De multe ori se paralyzează (întepeneste) și corpul sau o parte a corpului. Cei dimprejurul bolnavului să-l desfacă cât mai repede de toate hainele, cari îl strâng și să-l așeze cu capul ridicat. Dacă fața îi roșește și albește, să-i facă oblojeli cu apă rece; picioarele i se pot înveli într'o legătură umedă, dar căldicică.

Tot în felul acesta procedăm când e vorba de un *leșin*. Desfacem hainele, cari împiedecă răsuflarea și bătaia inimii; gâtul și peptul să fie cât mai libere, îndeosebi să grijim, ca bolnavul să fie în aier cât mai curat.

2. Când *curge sânge din nas* fără să se oprească curând, liberăm gâtul de orice haină care-l strânge; nasul îl invelim c'o cârpă udă, rece. Bune sunt totodată și cârpe muiate în apă rece și așezate pe frunte și îndeosebi pe cerbice (dosul gâtului). Medicii mai recomandă și ținerea în sus a brațelor și udarea tâmpelor cu apă rece.

3. De câte ori ne *rănim*, se face stricăciune la o arterie, de aceea orice rană sângerează. Sân-

gerarea și primejdia ei atârnă de mărimea arteriei, care a fost rănită. Când a fost rănită o arterie de cele subțiri ca un fir de păr, iese puțin sânge și acesta poate fi oprit ușor. Când iese sânge roșu închis, e dovadă că a fost rănită o *vână*. Legând rana strâns, sângerarea se oprește curând. Când însă iese sânge roșu deschis țâșnind, e semn, că a fost rănită o *arterie*. O astfel de rană poate fi foarte primejdioasă, căci pierderea multă de astfel de sânge poate produce în curând moarte. O legătură simplă nu ajunge. Dacă rana e mică, punem pe ea o bucățică de pânză *foarte curată* și apăsăm mereu cu degetele curate pe ea. Dacă rana e mai mare, apăsăm pe partea arteriei înspre inimă. La brațe și picioare oprim scurgerea sângelui făcând din sus de rană o legătură tare cu o cârpă de buzunar muiată în apă și răsucită; pentru a fi și mai siguri, punem pe rană și o bucățică de lemn, o peatră învelită într'o cârpă curată și legăm strâns peste ea. Mâna sau piciorul rănit trebuie ținute sau așezate în sus, ca să vină mai puțin sânge la rană. Scurgerea sângelui din rana dela mână sau antebraț o oprim îndoind mâna tare din cot.

La orice rană, fie cât de mică, trebuie să umblăm cu cea mai mare curățenie: legătura cât mai curată, tot așa. degetele, altminteri necurățenia

poate otrăvi sângele. Dacă au ajuns în rană nisip, pământ sau alte necurățenii, trebuie să o spălăm bine cu apă curată.

4. Rana căpătată din o *strivitură* o legăm cât mai iute și mai strâns cu o cârpă curată ținând locul strivit în sus. Dacă se formează o beșică cu sânge, o împungem cu un ac curat, apoi o legăm iară. Tot la cinci minute facem o legătură cu apă rece.

5. La *arsuri* și *opăreli* să nu întrebuițăm apă rece, căci aceasta mărește durerea. Mai bine muiem degetul sau partea arsă în apă caldă. La legături să nu întrebuițăm vată, căci aceasta se lipește. Pe rana de arsură punem o bucată de pânză muștată în ulei foarte curat, pânza o muiem mai des tot cu oleiu, ca să rămână tot umedă. Se poate pune și albuș de ou, unsoare foarte curată sau presărăm făină curată, ca să nu ajungă aerul la rană. Beșicile să nu le rupem; numai dacă pelița lor e foarte întinsă, le împungem cu un ac curat, ca să se scurgă apa din ele.

6. La o *frântură* simplă de os legăm membrul rupt între șini, în poziția lui firească. Drept șini întrebuițăm șite (șise, șindrile), scândurele subțiri, linii, bețe, bucăți groase de carton, adecă ceeace avem mai la îndemână. Pentru legătură ne folosim de șireturi, curele, cârpe, chiar nuiiele, dacă nu

avem altceva. Dacă s'a rupt osul din brațul de sus, legăm brațul de trunchiu; antebrațul rupt și bandajat în felul arătat îl așezăm într'o cârpă, pe care o legăm pe umărul brațului dela mâna sănătoasă. Un picior rupt îl legăm de cel sănătos, așa că acesta ține locul șinilor. Pentru a opri umflarea și durerile, putem pune pe locul frânt oblogeli cu apă rece.

7. La *scrântituri* facem oblogeli cu apă rece. În scrântiturile mai ușoare osul se întoarce în curând singur la locul lui; când a sărit cu totul dela loc, trebuie chemat medicul.

8. Dacă i-a rămas cuiva o bucată mare de mâncare în gât, să se razeme bine cu pieptul de dunga mesii, apoi îi dăm câteva lovituri puternice între spete.

9. Mai ales cu copiii se întâmplă, de le ajunge sau își vâă chiar ei un bob (bon) de ceva în nas sau în ureche. Cu cât va împinge mai mult cu degetul, ca să-l scoată, cu atât va intra mai mult în orgăn primejduindu-l. De aceea trebuie mers la medic, care are cleștuțe anume pentru scos.

Sfaturile de sus trebuie urmate, dar numai până ce vine medicul sau până ducem pe cel bolnav la medic.

Gunoiurile măestrite sau artificiale.

Plugarii noștri știu și acum, căci așa s'au pomenit, că pământul se gunoește cu gunoiul dela vitele lui. Nimeni nu poate zice, că acesta nu ar fi cel mai bun gunoiu, căci el conține toate materiile trebuincioase, pentruca plantele să poată crește. Și cu toate acestea, în țările din Apusul Europei, mai ales în Cehoslovacia, Germania și Franța, agricultorii nu se mai mulțumesc numai cu gunoiu de grajd, ba chiar și la noi au început mai ales unii dintre agricultorii sași, apoi mulți Șvabi în Banat, chiar și plugari români să întrebuițeze gunoiu artificial, fie pentru gunoirea bucatelor, fie a legumelor, fie a plantelor de nutreț, fie chiar pentru a pomilor.

Celce are *destul* gunoiu în grajd, mai că s'ar putea lipsi de gunoiurile artificiale. *Dar nimeni nu are destul.* Destul ar avea, când *tot* ce s'a produs pe un loc ar mânca vitele noastre, dela cari avem gunoiul. Știm însă cu toții, că o parte din produsele muncii noastre o mâncăm noi, o parte o vindem, așa că dela acestea nu avem gunoiul, care conține o parte mare din ceea ce a luat plantele crescute în pământ. Afară de aceea o parte bună din nutreț o întrebuițează vitele

pentru viața lor, pentru formarea sângelui, a oaselor, a cărnii etc. Iaca o cauză, de nu putem face tocmai pe dreptate, că dăm înapoi pământului tot ce i-am luat. Lipsind tot câte puțin, cu timpul lipsa devine mare și locul sărăcește tot mai mult.

Dar și din gunoiul de grajd se perde o parte mare din cauza neîngrijirii bune a lui înainte de a-l duce la câmp și de al risipi acolo. În privința aceasta, plugarul român e vestit de slab, căci el nu știe să se scurgă zeama de gunoiu — partea cea mai grasă a lui — în curte și din curte în stradă. Tot plugarul român e cel ce nu are groapă sistematică pentru gunoiu, nici nu-i ține bine la un loc. Nu e deci mirare, dacă din gunoiul de grajd se perde uneori și peste jumătate din materiile nutritoare trebuincioase pământului, ca acesta să se sărăcească.

O altă cauză, care face trebuincioasă îngrijirea și cu gunoiu artificial e faptul, că plantele deosebite feluri, au și ele plăcere pentru deosebite materii din pământ. Din cauza acestui fapt, cerealele scot din pământ un fel de materie în cantitate mai mare, din altele foarte puțin. Numai în gunoiul de grajd nu se află însă materia care-i trebuie în cantitate trebuincioasă,

Plantele, pe cari le cultivăm, cer unele materii azotoase, altele superfosfate, altele sare de potasă în cantitate mai mare. Știind aceasta, plugarii deștepți întrebuintează la gunoît, pelângă gunoîul de grajd, și gunoîul artificial, care priește unei anumite plante cultivate.

La noi în Ardeal, mai multe încercări cu gunoîul artificial s'a făcut la Sași, cari au oameni nu numai învățați anume și pentru treaba aceasta, dar și dornici de-a învăța și pe plugarii sași. Încercările făcute de ei au dovedit de pildă, că un jugăr de pământ cultivat cu napi (sfecclă) de zahăr și gunoît cu gunoîu artificial în preț de 3000 lei, a dat cu 142 măji mai mulți napi, ceea ce făcea atunci cu 5686 lei mai mult decât jugărul negunoît. La un jugăr de viie au cheltuit 2581 lei cu gunoîu artificial, dar au și avut cu 219 vedre de vin mai mult, în bani atunci cu 19 mii 408 lei!

Se 'nțelege, că nu sfătuim pe plugari să comande iute gunoîu artificial și să-și gunoească cu el locurile. Trebuie făcute încercări pe o suprafață mai mică, ca să se vadă care gunoîu artificial se potrivește într'un anumit fel de pământ pentru un anumit fel de plantă cultivată. Încercările acestea ar trebui să le facă înainte de toate *Camerele de agricultură*, trimițând om priceput

pentru aceasta în fiecare sat, cu rândul. Bani întrebunțați pentru aceasta se răsplătesc însutit spre binele plugarilor noștri.

Oameni mai îndrăzneți pot să încerce însă și singuri, cumpărând o cantitate mai mică de gunoiu artificial și încercându-l pe o parte de loc. În Pui (jud. Hunedoarei) avem o societate numită „Cioclovina“, care vinde gunoiu fosfat, găsit în cantitate de peste 5000 vagoane într'o peșteră de-acolo. Societatea vinde acest gunoiu numit *guano* în saci de 100 kg., prețul până la 216 lei, cu vagonul până la 21.600 lei. Mai ales grâul și celelalte cereale iubesc mult felul acesta de gunoiu, de care trebuie 160—200 kgr. presărat cu mâna, numai 80—100 împrăștiat cu mașina de sămănat. Un jugăr de napi de nutreț sau sfeclă de zahăr cere 180—200 kg.

Într'un călindar nu putem intra în prea multe amănunte, dar vom scrie pe larg și cu pilde în gazeta „Foaia Noastră“ dela Cluj.

Ochiul stăpânului.

Un gospodar rămăsese văduv și o ducea greu de tot. Femeia se vede că-i fusese de mare ajutor, căci, cum s'a dus ea, cum s'au schimbat toate la casă, ca de un făcut! Și avea omul slugi, avea

bani, aveà frumoase vite în ocol — d'apoi de ce folos! Toate dădeau înapoi văzând cu ochii...

Ce să facă bietul om? De unde să apuce un sfat? Cine să-i deie un ajutor și să-i spuie măcar ce păcate au căzut pe capul lui! Nu-i vorbă, omul nostru erà puțin cam lăsător și de asta-i mergeau toate rău: vezi însă, că mintea lui nu pricepeà lucrul acesta și i-l spunem noi. Deci pleacă într'o zi la drum și se duce la un călugăr bătrân, cine știe în ce codru. Călugărul — după cum vorbià toată lumea — zice că știà da răspuns și cuvânt de îndreptare pentru toate. Ajunge și gospodarul nostru la dânsul. Îi spune și el durerea, cum toate îi merg ca racul și că-i păcat că mai ține atâtea slugi, că tot se alege cu nimic!

Bătrânul l-a ascultat cu luare aminte. Pe urmă i-a dat o cutie sfințită zicându-i: — Ține cutia aceasta și du-o acasă. Nu uită și poart'o de trei ori pe zi și de trei ori pe noapte peste tot locul: în grajd, în ocol, în pivniță, în poiată... Și după trei luni de zile s'o deschizi... Mai înainte să n'o deschizi, căci ai face un lucru zadarnic și cu primejdie!

Omul s'a dus acasă și, ce-i drept, a urmat întocmai după sfatul călugărului. Trei luni de zile încheiate, picioarele nu i-au stat locului. Când în

grajd, când în curte, când în bucătărie, când în pivniță, când în pod — mă rog, se supărau și slugile! Căci de trei ori pe zi de trei ori pe noapte cine a mai văzut-stăpân să caute cum merg treburile.

Dar a și avut ce să vadă! Ba slugile nu erau sculate, măcar că soarele erà sus; ba vitele zăceau în bălegar, pentrucă sluga nu le așternuse cum se cade, alt' dată nutrețul erà risipit, pagubă mare, pe jos; în cămară o necurățenie mare, de să-ți fie scârbă să mai mănânci ceva din ea; tot așa în pivniță; într'una din cele trei dintâi zile dupăce începuse să cutriere pretutindeni cu cutia prinse o slugă, care tocmai voia să se strecoare cu un sac de grâu, dar nu la moară!

Azi așa, mâne-așa, lucrurile se schimbă la casa omului. Vitele grijite, nutrețul nu fu risipit, casă, cămară, pivniță, toate bine îngrijite.

Dar omul nostru se țină de cuvântul călugărului și trei luni încheiate nu încetă să cutreere, cu cutia în mână, toată gospodăria lui. Dupăce se împliniră cele trei luni, deschise cutia. Pe fundul ei erà numai o țidulă și pe ea scria așa: *Ochiul stăpânului — mâna lui Dumnezeu!*

Acum înțelese și gospodarul rostul cutiei și binecuvântă pe bătrânul călugăr.

Sfaturi pentru toate zilele.

1. *Timpul e ban.* Drumul spre avere îl aflăm întrebuintând bine timpul. Celce șade, când alții lucrează, nu câștigă nimic; celce doarme dimineața mult, pecând alții sunt la lucru, a perdut câteva ore bune, pe cari nu le mai prinde.

2. *Cumpără numai când îți trebuie.* Celce cumpără, ce nu-i trebuie cu adevărat, are un capital, care nu-i aduce dobândă. Multe lucruri se strică zăcând. Unul a cumpărat un sac de sare, dar a văzut prea târziu, că păgubește, pentrucă aierul împuținează sarea.

3. *Teme-te mai mult de cheltuielile mărunte,* cari vin în fiecare zi, decât de cele mari, dar rari. Cheltuielile mărunte, din fiecare zi, sunt ca boala seacă (oftica): îți prăpădesc banii pe nesimțite. Celce cheltuiește numai un leu pe zi mai mult decât trebuie, aruncă pe an 365 Lei, de cheltuiește trei în felul acesta, a perdut 1095 de Lei. Cheltuielile acestea mărunte și netrebuincioase îl fac pe om ușor de minte. Celce nu cinstește Leul, nu e vrednic nici de bancnota de 500, de 1000 Lei.

4. *Ce faci tu însuși, e bine făcut.* Leneșului îi place, nu-i vorbă, să vadă pe altul făcându-i

treaba, dar ceeace faci însuși, e făcut după pofta proprie și nu costă parale.

5. *Mai bine să ai decât să capeși.* Dorința e nenorocirea omului. Celce se pune pe dorințe nu e nici când mulțumit cu sine, pentrucă dorințele nu au margini. Celce se mulțumește cu ce are și lucrează, ca să aibă mai mult, se bucură de viață.

Mierea.

Cu vre-o 450 de ani înainte de Nașterea lui Christos trăia în Grecia un învățat cu numele Herodot. Acesta a făcut multe călătorii prin țările de pe lângă Marea Mediterană și cea Neagră, așa că a ajuns și până la Dunărea noastră. Despre cele văzute și auzite în aceste călătorii a scris multe și noroc că ceeace a scris cu mâna nu s'a perdut și ajuns până în timpul, când s'a inventat tiparul.

Păstrarea celor scrise de el a fost un noroc și pentru noi, căci multe găsim în ele și despre *Geții* sau *Dacii*, adevărații nostri strămoși, cari au locuit din timpurile cele mai vechi țara numită azi România. Vorbind de țara noastră, numită atunci Dacia, spune că nu poți pătrunde în ea

spre munți de *norii de albine*. Adecă străbunii noștrii, Dacii, aveau atâtea albine, încât se făcuse o curată poveste din treaba aceasta. Și mai târziu, în timpul Românilor cum ne-am numit după cucerirea Daciei de către Romani, nu eră sat fără stupi și mierea eră mâncare obișnuită pe masa Românului.

Astăzi stupăritul nu mai are întinderea de odinioară la noi, ceeace e pagubă. Căci abia există mâncare mai sănătoasă și mai vindecătoare ca mierea, care întrece și zahărul. Cine e atât de fericit — de pe urma hărniciei lui — să aibă miere la casă, să mânânce în fiecare zi o porție, fie dimineața, fie la amiază, fie seara. Mai ales pentru copil e leac adevărat. Mierea regulează stomacul. Ea conține și un acid (acreală) cum e în furnici, care iarăși are putere vindecătoare. La cataruri de gât și de bronșii (strugurul la intrarea în plămâni) e un bun mijloc de vindecare, căci disolvă flegma. Cu miere se fac și imblojeli pe părți dureroase ale corpului.

Despre stupărit, care e și un izvor de mare câștig, nu avem loc să scriem mai pe larg în Călindar. Aici vom da numai câteva sfaturi cu privire la *păstrarea mierii*.

Mierea se păstrează mai bine în borcane de sticlă, în de cele de pământ smălțuit sau în vase de tinichea albă, ferită de orice rugină. La început când punem mierea în borcane, să nu le umplem deplin, ci să le lăsăm goale, cam de unul sau două degete. Vasul să-l acoperim la început cu o foaie de hârtie, prin care să poată evaporă părțile apoase din miere, altminteri se înăcrește. Mai târziu legăm vasele bine la gură, ca să nu mai răsbată aierul la miere. Și mierea trebuie să se coacă, căci numai atunci e limpede, transparentă, curge ca untdelemnul și are o aromă (miros) plăcută și numai atunci se poate păstra timp îndelungat.

Mierea trebuie păstrată la un loc răcoros, uscat și aierisit, unde să nu înghețe, căci atunci umflându-se, creapă vasul. În loc umed sau cald, mierea dospește. Pivnița e cel mai rău loc pentru păstrarea mierii. În loc umed, mierea trage umezeala din aier, se subțiează și dospește ușor căpătând un gust acriu. Aceasta o face stricăcioasă pentru stomac. Dar se strică și când o ținem în apropierea materiilor, cari dospesc. Gustul i-se strică și dacă o ținem aproape de materii cu miros tare, cum e petrolul, varza și alte murături, căci absoarbe mirosul acestora.

Se vede deci, că mierea e un aliment gingaș, ceea ce nu e mirare, ea fiind scoasă din flori. De aceea cine vrea să aibă un adevărat folos mare dela ea, să o păstreze în cea mai mare curățenie, atât cu privire la vas, cât și la a aierului din jurul ei.

Păstrarea legumelor.

Toamna când scoatem *pătrânjeii*, *țelinele* (țelarii) și *morcovii* din pământ, îi lăsăm o zi sau două să stea ca să se svinte, îndepărtăm apoi foile dela pătrânjel și dela țelină, lăsând numai 2—3 foite crescute la vârf; dela morcovi rupem toate foile, la țelină tăiem rădăcinile cele mărunte lăsând numai pe cele groase.

Legumile se păstrează în pivniță sau în gropi. Unele pivnițe sunt prea uscate, așa că nu se țin legumile în ele, căci punându-le în nisip se usucă. În cazul acesta înlocuim nisipul cu pământ: facem un strat cam de o palmă de gros, îl stropim cu apă, a doua zi punem legumele trăgând cu sapa o brazdă dealungul stratului, așezăm pătrânjelul în brazdă unul după altul cu capetele afară dealungul brazdei. Terminând un rând astupăm cu pământ așa ca să se vadă numai puțin vârful

cu verdeața, apoi alt rând. Tot așa facem și cu țelina. Morcovii îi așezăm roată cu cozile în afară și vârfurile înlăuntru în formă de movilă și îi astupăm cu pământ.

Și în gropi se păstrează bine legumile. Groapa trebuie făcută la locul cel mai înalt al curții sau al grădinii și să nu fie mai adâncă de $\frac{1}{2}$ de metru.

Căpășinile de varză crudă se păstrează până primăvara, dacă le scoatem cu rădăcini cu tot și le așezăm în groapă cu rădăcinile în sus punând pe fundul groapei un strat subțire de paie, pe ele varza cu rădăcinile în sus, peste varză iar paie, peste paie pământ cât de mult, formând o movilă. În jurul movilei facem de jur împrejur un șențuleț, ca să se scurgă apa în afară nu în groapă.

Cartofii se păstrează în gropi sau în pivniță, într'un colț; e bine să se pună printre ei bucăți de var nestins, care oprește incolțirea lor.

Fasolea verde proaspăt culeasă se curăță, se spală, se ferbe pe jumătate în apa unde pui și un vârf de cuțit de sare, o scoți și o pui pe

sită să se scurgă. Dacă s'a răcit, o pui pe scânduri și o bagi în cuptorul de pâne după ce ai scos pânea din el. A doua zi scoți păstăile, le pui în săculețe curate pe cari le legi la gură și le păstrezi la un loc svântat (nu în pivniță), unde nu vin, în atingere cu soarele, nici cu muștele. Săculețele le legi la gură. Când vrei să gătești din ea, o pui în presară în apă rece.

Alt mod: culegi păstăile proaspete, le ștergi cu o cârpă curată, le curăți și le așezi în oale de piatră sau de porțelan cum urmează: un strat de fasole de grosimea unui deget, peste ea o mână de sare și tot așa până ce se umple vasul: deasupra sare, apoi fasolea; la urmă pui pe ea o farfurioară, pe farfurioară o piatră să fie și mai bine apăsată. După ce s'a dizolvat sarea, ceeace se cunoaște de pe aceea, că dă apa peste păstăi, luăm piatra și farfurioara de pe vas și turnăm seu de vită topit peste păstăi, cam de 2 degete grosime, legăm vasele la gură cu hârtie de pergament muiată în apă și svântată și le păstrăm la loc răcoros. Când faci mâncare, o pui din presară în apă rece.

Fasole verde păstrată în sticle: se culege fasolea proaspătă, se curăță, se spală, se ferbe pe jumătate, se scoate, se pune pe o sită curată,

ca să se scurgă, se așează păstaie de păstaie în borcane de sticlă curate, anume pentru conserve. Borcanul să rămână gol de un deget. Turnăm apoi peste păstăi apă feartă și răcită, 2 linguri de oțet sărat, fert și răcit, apoi lipim cu albuș de ou o hârtie curată peste gura borcanului numai atât cât să acopere marginile, lăsăm să se usuce bine albușul, luăm apoi hârtie dublă de pergament, o muiem în apă; o ștergem, acoperim cu grije gura borcanului, depănăm pe un lemnișor ca un deget de lung și tot atât de gros sfoara cu care legăm borcanul, prindem cu mâna stângă și ținem bine capătul sfoarei, iar cu mâna dreaptă lemnișorul cu sfoara depănată. Borcanul, pe care voim să-l legăm e înaintea noastră. O persoană trebuie să-l țină și noi îl legăm bine de jur împrejur așa ca să vie sforcica în rând un fir lângă celalalt și strângând mereu cu bețișorul. Când faci nodul, cel ce ține de borcan trebuie să apese bine pe nod.

După ce am legat bine borcanele, trecem la fert. Așezăm pe fundul unei oale mari cu fundul drept paie sau gazete, învăluim fiecare borcan într'o cârpă de bucătărie sau în câte un săculeț de barchet făcut anume, așezăm borcanele unele lângă altele, punem între ele hârtie sau paie,

deasupra punem un ștergar de bucătărie muiat în apă caldă, turnăm apa caldă peste borcane cât să treacă puțin peste mijlocul borcanelor, punem vasul pe foc și numai atunci aprindem focul. Nu facem foc mare, ci potrivit. Ferberea se înțelege decând începe oala cu borcanele să clocotească. Trebuie să fearbă cu clocot $\frac{1}{2}$ de oră, atunci luăm cu grijă oala de pe foc și o punem la o parte; nu umblăm la ea până a doua zi, atunci scoatem cu grijă borcanele, le ștergem cu o cârpă curată și le grijim la un loc răcoros și aierisit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fasolea albă boabe se păstrează în lăzi sau săculețe în podul casei, *ceapa* tot acolo, numai trebuie bine acoperită când se face frig, ca să nu înghețe.

Păstrarea *ardeilor grași* (chipărci, ciuște, paprici). Ardeii grași proaspeți, nevătămați se păstrează toată iarna așa: pe fundul unei lăzi de lemn punem nisip foarte mărunț, curat și uscat; în nisip împlântăm ardeii proaspeți nevătămați cu vârfurile în jos, cu coadele în sus, așa că să nu se atingă unul de altul, apoi umplem cu nisip binișor golurile dintre ei până nu se mai văd nici

cozile, începem alt rând până ce s'a umplut lada. Deasupra să vină totul bine acoperit cu nisip. Când voim să scoatem din ei, umblăm cu multă grije, ca să nu-i vătămăm. Se păstrează la loc aieros, feriți de ger, sau într'o pivniță curată, uscată.

Ana V. Lazăr.

Păstrarea cărnii pe timp cald.

Venind dela oraș pe timp călduros, gospodina aduce uneori și câte un chilogram de carne, și să o gătească a doua zi. În timp cald, carnea începe să se strice de pe o zi pe alta. De aceasta o putem feri ținându-o câteva clipe în apă clocotindă, apoi o scoatem, o punem să se răcească și o ținem până a doua zi în pivnița răcoasă.

Poezii populare.

Mărioară cu chindeu,
 Vai de măritatul tău,
 Că te-ai măritat cu dracu
 Și ți-e beutor bărbatu,
 Beutor și prădător
 Și la lucru n'are spor.

— Hai Păunico la lemne !

— Auleș, picioarele mele !

— Hai Păunico la sapă !

— Mă doare capul de crapă !

Furca lungă, boala mea,

Războiu nu te-aș mai vedeă,

Ploscuță inima mea !

Pusei pânza

Când da frunza

Și-o țăsui !

La Sân-Văsâi.

Ce făcui de mă pripli ?

Și de lată

Toată spartă,

Și de lungă

Cât o pungă !

Pe sulul de dinapoi

O miie de lăturoi,

Pe sulul de dinainte

Le mai ține dracu minte !

Printre ițe și 'ntre spată

Fuge-o iapă deslegată,

Printre ițe și fuștei
 Paște-o scroafă cu purcei.

Vreau să strig o strigătură
 Să s'audă în curmătură :
 Foaie verde din măgură,
 Care fată-i rea de gură,
 Atuncia să se mărite
 Când n'a aveă nici un dinte.

Cântă cucul pe un brad,
 Fetele din al nost sat
 Patul lor și-l-au schimbat,
 Fac vizicie adogate
 Cu pufene 'mpupuiate.

Mândra mea cea dela Breb
 Și-a dat caii p'un opreg,
 Pentru-o păreche de poale
 Și-a dat boi de-i mari în
 [coarne,

Pentru poalele curate
 Și-a dat grăul jumătate,
 Pentru puii de pe mână
 A dat cibla de fâină,
 Pentru puii de pe spate
 A dat vaca cea cu lapte,
 Pentru poalele cu foi
 Și-a micit turma de oi.

Foaie verde măsuroi,
Părpărița dela noi
Are două fete mari
Cu ochii ca de zătari,
Cu nasul de corcodin
Și cu rochii de satin
Cumpărate de săteni
Cu aruncuri și cu dări.

Mă duceam cu coasa 'n laz
Să taiu iarbă și năcaz,
Să-i pun mândrii pe obraz,
Să taiu iarbă și cicoare,
Să-i pun mândrii la picioare,
Să taiu iarbă și pământ,
Să pun mândrii la mormânt.
Eu cu dor, mândra cu dor,
Trebui-ne-ar un doftor,
Pe noi să ne doftorească
De dor să ne mântuiască.

Din Zoltan.

Stejerel foaie măruntă,
Paserile 'n tine cântă
Și vin mândrele și-ascultă.
A venit și mândra mea
Să-și asculte pasărea,
Cum îi cântă patima,
Patima ei din fetie
Și-a bădiții din junie.

Din Perșani.

De cându-s mândruțe 'n țară
Seamăn grâu, secer secară,
De cându-s mândrele 'n lume
Seamăn grâu, secer tăciune.

De-ar aveă pismașii modru,
Face-m'ar cenușe 'n codru;
De-ar aveă pismașii rând,
Face-m'ar cenușe 'n vânt.

Din Nimigea română.

Cântă puiul cucului
Pe marginea plugului,
Așa cântă de frumos,
De stă plugu 'n brazdă jos,
Așa cântă de cu jele,
De plugu meu nu mai mere.
Auzi mândră, cucul cântă,
Ieși până 'n deal de-lascultă;
De ți-o cântă cucul bine,
Trage nădejde la mine,
De ți-o cântă cucul rău,
Frunza și codru-i al tău,
Nădejdea la Dumnezeu.

Din Șard.

De când bade ai plecat,
Eu flori verzi nu am purtat,
Nici în sat nu am jucat,
Făr din ochi am lăcrămat
Și din inimă-am oftat.

Bădiță de când te-ai dus,
Eu n'am încetat din plâns,
Iar lăcrămuțele mele
S'au făcut tot floricele
Să te 'mpodobești cu ele.

Din *Mediaș*.

De-ar fi dorul ca pădurea
Eu l-aș tăia cu săcurea,
De-ar fi dorul ca holda,
L-aș tăia cu secerea
Și de el că m'aș scăpa,
Inima nu mi-ar strică.
Dară doru-i mare câine,
Nu-l poate omori nime.

Din *Vingard*.

Gura mea-i clopot de țară,
Auzi mândră, ieși afară!
Gura mea-i clopot de lume,
De nu ieși te strig pe nume.

Fetele care-s mărețe,
Nu se țin cu corobețe,
Fără cu turtă de mac
Și cu gură de diac.

Fă-mă Doamne măr gutui
La mândra la căpătâi,
Fă-mă Doamne curcubeu
Pe la mândra pe la brâu.

Din *Săpânța (Maramurăș)*.

De-ai fi lună credincioasă
După cum ești de frumoasă,
Eu te-aș întrebă să-mi spui:
Nu i-ai zărit umbra lui?
De-ai fi lună aplecată,
Precum ești de luminată,
Tu mi-ai spune-adevărat,
În care cas'a intrat
Și cine l-a fermecat?

Măi bădiță ochi cumiști
Ori ce-o fi să nu mă minți,
Că mă știi că n'am părinți
Și mă știi bădiță știi,
Că n'am casă, nici moși,
Numai dor de-a te iubi.

Din jurul *Sibiului*, (culese
de *Maria Cunșan*).

Pe ulicioara măloasă
Este-o fată negricioasă,
Mumă-sa tot vin' la noi
Să o iau, că mi-o da boi.
Boii'mi plac, că bine trag,
Dar cu hâda ce să fac?
Boii 'mi plac, că-s cu tig-
[neală,
Dar pe hâda dă-o 'n pară.
De-ar fi dorul ca pădurea,
Eu l-aș tăia cu săcurea,

Dăr dorul e ca un câne,
Pe inimă de se pune
Te arde ca un cărbune
Și nu-l poți stânge ușor
Nici cu apă de izvor,
Nici cu apă din fântână,
De-ai turna o săptămână.

Din jurul *Năsăudului*,

Mândruliță, trup subțire,
Cine te-a făcut pe tine
Deie-i, Dumnezeu tot bine!
Vernică maic'ai avut,
De-așă faină te-a făcut
Și la haine și la trup,
Și la stat și la uitat
Și la dulce sărutat.

Foaie verde și-o nenea,
La ginere fata mea,
Că-ți dau șase boi cu ea.
— De mi-i dă șase cu șase,
Fata ta nu-mi intră 'n casă.
Fata ta-i mare la țâțe
Și n'ajunge peste ițe,
Fata ta-i scurtă 'n picioare
Și n'ajunge la iepșoare,
Fata ta-i scurtă și grasă,
Îi bună picior la coasă.

Din *Vad* (Făgăraș).

Așă-s maică de străină
Ca și un fir de neghină,
Când îl smulgi din rădăcină
Și îl asvârli din grădină;
Nici aceea nu-i străină,
Că-'s două 'ntr'o rădăcină.
Și-așă-'s maică 'ntre străini,
Ca și iarba între spini:
Spinul crește și 'nflorește,
Dar iarba se nădușește,
Spinul crește și se 'ndeasă,
Iarba la pământ se lasă,
Sufală vântul și-o clăiește,
De toți spinii o lovește
Până ce se vestejește.

Din *Supurul de jos* (Sălaj).

Frunză verde nucă seacă,
Dragă mi-e fata săracă,
Dar fata bogatului
Dă-o 'n mâna dracului
Pentru'un fir de mână tors,
Trei merțe de grâu frumos,
Pe iie din brâu în jos,
Trei merțe de cucuruz.
Da fuiorul cum l-o tors?
Scoborând pe scară 'n jos
Cu cârnați și cu slănină
Și c'o oală de faină.

Din *Berind*, (Cluj).

Eu aici, mândra 'n Sibiu,
 Vai ce dragoste 'n pustiu;
 Eu aici, ea 'n Orăștie,
 Vai ce dragoste 'n pustie.

De voinic aş fi voinic,
 Nu mă văd din pipirig,
 Pipirigul e plecat,
 Nu mă văd cătu-s de 'nalt
 Din jud. Sibiu.

Chiuituri la joc

din Breaza de sus (județul Prahova).

I-auzi Sârba pe bătăi
 Înainte măi flăcăi,
 Iar în stânga și 'napoi
 Și să batem măi flăcăi.
 I-auzi una măi băieți,
 I-auzi două dacă vreți,
 I-auzi trei după grindei,
 I-auzi patru mă-i flăcăi,
 I-auzi cinci băieți voinici,
 I-auzi șase, nea Năstase,
 I-auzi șapte măi nepoate,
 I-auzi opt, că n'am de loc,
 I-auzi nouă cu-amândouă
 Pân' la patruzeci și nouă,
 Și bătaia și pe loc
 Și să batem la soroc
 hiii, hiii, hiii . . .
 Și 'nainte și 'nainte
 hiii, hiii, hiii . . .
 Ajută-ne Doamne sfinte.
 Sunt băieți din multe sate
 Și joacă care cum poate,
 Și 'nainte și și și
 Și Sârba s'o isprăvi.

Foicică baraboi
 I-auzi Brăul și 'napoi,

Foicica dudului,
 Tot în cinstea nunului
 hiii, hiii, hiii . . .
 Foicică busuioc
 I-auzi brău-aici pe loc,
 Foicică sălcioară,
 Vino 'n dreapta Mărioară,
 Foicică și-o cucută,
 Fugi de-aici, că ești urită,
 Foicică de-o răchită,
 Fugi de-aici și te mărită,
 Foicică busuioc,
 Să 'nvărtim hora pe loc
 hiii, hiii, hiii . . .
 Foicică baraboi
 Și la stânga câte doi,
 Pe schimbate, măi cumnate,
 Că-i mai bun'a mea de lapte.
 Foicică, iarba crește,
 Ia-o'n dreapta și-o 'nvârtește,
 Foicică de pelin,
 Ardeleana lîn și lin.
 Hop pe loc, pe loc, pe loc,
 Să răsară busuioc.
 Cine nu strigă când joacă,
 Facă-i-se gura troacă.

Snoave.

Un sughiț. Ficiorului celuia îi picase la plac o fată din sat și numai cu ea jucă. Dar este o vorbă, că întâiu trebuie să cunoști bine omul și pe urmă să zici: hai noroc! Cum jucau, fata sughiță odată.

— A ce sughiți tu, fa? o întreabă ficiorul.

— A mămăligă de papușoi. Și a brânză bună de oi! răspunse vicleana de fată.

Bine. S'o creadă pe cuvânt flăcăul? Mai ba! Că el s'a luat în urma copilei și când a ajuns ea acasă și cerea mâni-sa să-i dea de mâncare, el ascultă la ușe. De mâncare nu prea eră! Că eră sărăcie în casă! Bătrâna zice de pe cuptor:

— Da ia, draga mamei, opaițul din vatră... și impunge și tu cu mămăligă de vre-o trei ori... ce să facem? Dacă-i nevoie!...

Flăcăul și-a vârît în urechi aceste vorbe. A doua Duminecă, fata vine iar la joc — gătată și fudulă, nevoie mare! Vine întins la ficior. El o joacă ce o joacă și numai se face a sughiță!

— A ce sughiți, bădică, îl întreabă ea degrabă.

— E! Da tu a ce ai sughițat Duminecă?

— Eu ți-am spus:

A mămăligă de păpușoi

Și-a brânză de oi!... răspunse copila.

— Apoi eu am sughițat a untură de opaiț... zice flăcăul, mai muindu-și pasul la joc. Și n'a mai luat pe copila asta calică și fudulă. Că zicea în gândul lui: Or mai fi și 'n alte părți fete sărace, fudule și mincinoase — da ca asta, ia dă-mi bună pace!... *Toader Furtună.*

O păcăleală. Ca să-și râdă de om, la o nuntă nu-i puseseră unui invitat lingură la masă. Eră pe masă ciorbă. Stăpânul zice: — Mă, care n'a mâncă ciorba, e porc!

Omul nostru își face binișor o lingură dintr'un colț de pâne, mănâncă ciorba, pe urmă strigă: — Mă, care nu și-a mâncă lingura, e măgarul măgarilor!

El și-a mâncat lingura foarte ușor, pecând ceilalți au rămas cu buzele umflate.

O fată leneșe. Eră odată o fată leneșe, da leneșe, ca vorba ceea: Să ferească Dumnezeu de ciolane rupte și de șele durute!... Alta făcea, nu făcea, da știu că se hodiniă bine biata copilă. Ca omul cel fără grije, care

Se culcă seara cu soare
 Și se scoală de-a prânzul mare.

Într'o dimineață, așa tot cam spre amiazi —
 fetișcana numai ce se aburcă încetișor din șale și
 se uită pe fereastră afară. Da maică-sa de pe
 cuptor: — Draga mării — zice — ia vezi, cum
 îi afară? Îi noapte ori îi ziuă?

— Ziua mare, mamă, zice copila. — Că

Vaca noastră cea tărcată
 Umblă din poiată 'n poiată
 Cu coada ridicată . . .

— Hei, apoi dar să ne sculăm, draga mării,
 c'o fi târziu! . . . zice și biata femeie.

Țiganul la oaste. Îl luase și pe Țigan în
 războiu. Dar el, măi tată, eră fricos și leneș
 d'ăia, „de-i pasă pământului“ când stă.

Când îl puseră și pe el la rând cu alți soldați
 să tragă focuri în dușmani, el, de frică, se da tot
 înapoi, tot înapoi . . . și pe urmă, da și el drumu
 puștii, așa în vânt, vorba cântecului:

Eu soldat
 Badea Scarlat
 Șapte gloanțe 'n „centru“-am dat:
 Trei, în vânt,
 Patru 'n pământ!
 Doamne, ce soldat mai sunt!

Îl vede un ofițer d'ăia și-l întreabă:

— Da, bine, mă Faraoane! De ce te tot dai îndărăt și nu iei și tu la ochi cu toți odată? De ce nu stai în rând și să dai foc odată cu ei? Vrei să mănânci căpățini de miel?

— Aoleo, mănacă-te-aș! Pușca mea bate mai tare ca ale ălorlalti și eu mă dau îndărăt, ca să nemeresc tăman în dușman!... Să nu pierz nici un glonț, mănacă-te-aș!

Mulțumitul. *Nae:* Cine e mai mulțumit, celce are o sută de mii de lei, ori celce are doisprezece copii?

Lae: Celce are doisprezece copii.

Nae: Nu se poate!

Lae: Ba da. Pentrucă cel cu doisprezece copii nu-și mai dorește alții, dar cel cu o sută de mii de lei ar vrea și mai mulți lei.

Nu i-a fost frig! Fusese un frig de cele muscălești. Bieții creștini abia puteau așteptă să se termine sfințirea apelor în ziua Bobotezii. După sfânta slujbă grăbiră cu toții cătră casă, unde-i așteptă cuptorul cald, oala cu varză și mămăligă și un pic de udătură din butoiaș.

Cum mergeau pe drum, doi Români intrară în vorbă despre frig.

— Fie, vere, zise unul, că slujba a fost frumoasă, dar abia răbdai pân' se sfârși, — tremuram, știi, de nu puteam sta locului.

Țiganul, cam desbrăcat, veniâ în urma lor. Dar el, mai viteaz decât alții, de colo:

— Ba mie nu mi-s'a făcut frig, zău!

— Ce spui, mă Țigane, nu ți-a fost frig astăzi?

— Adecă, știi Românico, mi-a fost el puțin, n'am ce zice, dar numai dela opinci în sus, că altminteri și tălpile mi-s înghețate.

De vorbă cu țiganul. — Măi Țigane, ai nevastă? BCU Cluj / Central University Library Cluj

— I, ha!

— Dar copii?

— I, hii!

— Dar la moară ai ce duce?

— Altă vorbă n'ai ce zice?

Țiganul leneș. — Măi Țigane, îi zice stăpânul de cu seară — caută și te trezește mâne dimineață de vreme; și de-a fi bine, avem să mergem la fân. De-a fi ploaie și rău, ne-om duce la pădure. Ai înțeles?

— D'apoi cum!

Țiganul însă erà un leneș, de puțîă pămîntul subț el, nu alta. De-abià se urnește el disde-diminează și strigă din bîrlog:

Stăpâne, să trăești!
 Vremea afară-i murgă,
 Cu coada lungă, lungă,
 Nourile printre stele,
 Nici de fân, nici de nuiele,
 Cum îi mai bun de ședere!

Toaca din cer. Dadă, zice odată copilul Țiganului cătră tatăl său, am auzit toaca 'n cer!

— Și cum făceâ, mîncă-te-aș albu tetii?

— Făceâ: *șovincoade, șovincoade, șovincoade*, apoi *șovaiii, șovaiii, șovaiii*. Library Cluj

Auzise adecă puiul de Faraon pe un Român ascuțindu-și coasa, care-i păreâ că sună *șovincoade*, iar când tăiâ iarba făcea *șovaiii*.

Erà și mama în el. Erà în postul Paștilor. Românii, ca toți creștinii, mergeau când mai mulți, când mai puțini la biserică să se mărturisească. Vede Țiganul lucrul acesta și se ia după ei. Unul îl luminează: e post, Țigane, și trebuie să ne spovedim cu pocăință, ca să ne erte Dumnezeu.

Țiganul intră și el în biserică și, cam cu frică deocamdată, începe să înșire părintelui la păcate mai mărunțele.

— Spune, dacă ai făcut ceva mai rău, zice duhovnicul — dacă n'ai furat, n'ai bătut pe cineva?...

Țiganul mai prinde o leacă de curaj, dar tot cam cu jumătate gură:

— Ba ți-oiu spune, părinte, mîncă-ți-aș, ți-oiu spune, ce să mai ascund... Odată, părinte, am bătut *cojocul* mamei, de l-am făcut ferfelită.

— Măi Țigane, d'apoi nici asta nu-i cine știe ce păcat! Spune alte celea.

— De, așa o fi părinte-o, dar vezi că *eră și mama în el*.

BCU Cluj / ~~Central University~~ Library Cluj

Despre Asociațiunea „Astra“.

Asociațiunea „Astra“ e cea mai veche și cea mai mare societate românească din Ardeal pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

Multe și mari sunt isprăvurile pe cari le-a făcut și le va face și în viitor:

1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse* (stipendii), tineri români la învățătură de carte și de meserii.

2. A înființat o *biblioteca centrală* în Sibiu.

3. A înființat un *Muzeu* minunat, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărânce române, dar și alte celea.

4. A ținut zeci de mii de *conferențe* populare la sate și la orașe.

5. A înființat cursuri pentru *analfabeți* (neștiutori de carte).

6. A tipărit în zeci și zeci de mii de exemplare cărți de învățatură și de petrecere pentru popor (Biblioteca populară a Asociațiunii).

7. A înființat bănci populare și cooperative.

8. Tipărește revista „Transilvania” pentru cei cu știință de carte multă.

9. A înființat despărțeminte, cercuri culturale, biblioteci populare la sate și orașe.

10. A ajutat construirea de Case naționale.

11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarii cu școală mai mare (de către secțiile „Astrei” din Cluj).

Asociațiunea trebuie ajutată la munca ei de orice Român bun în felul următor :

1. Să se înscrie membru la Asociațiune, și anume

a) membru fondator cu taxă de 1000 Lei, odată pentru totdeauna ;

b) membru pe viață cu taxă de 500 Lei, odată pentru totdeauna ; sau

c) membru activ cu taxă anuală de 50 Lei.

În despărțământul Sibiu, membri artivi plătiți primesc broșuri din Biblioteca populară a „Astrei” în valoare de 50 Lei, pentru cari despărțământul plătește Centrului numai 25 Lei.

2. Cărturarii cu știință de carte mai multă să aboneze revista „Transilvania” și să cumpere cărțile tipărite de secțiile „Astrei”. Aceștia, și apoi lumea de la sate, să cumpere broșurile din Biblioteca populară a Asociațiunii.

Pentru bunătatea ei, Comitetul Central al Asociațiunii a declarat

„Foaia Noastră“

foaie de propagandă poporală în serviciul Asociațiunii „Astra“ scrisă pentru luminarea poporului român.

Apare odată pe săptămână în opt pagini mari de gazetă având cel puțin odată pe lună și un adaus de două pagini cu multe chipuri.

Taxa de abonament e 160 Lei pe an, 80 Lei pe 1/2 an. Abonarea „Foi Noastre“ poate incepe la zi (1) întâiu a oricărei luni, iar taxa de abonament să se trimită pe adresa: *Administrația „Foi Noastre“, Cluj, Str. Memorandului 22.*

„Foaia Noastră“ e gazeta, care are cuprinsul cel mai bogat, nu numai în tot felul de știri culturale, economice financiare și de alte feluri, apoi politice (fără patimă de partid), ci și în învățătură. Nu e mirare, că învățătorii pricepători au introdus-o drept carte ajutătoare de citire în școlile de adulți, chiar și în clasele superioare ale școlii primare. — Nu lipsește din ea nici partea de petrecere: poezii, povestiri, glume.

„Foaia Noastră“ nu primește nici un ajutor în bani dela Asociațiune.

Dintre cărțile tipărite de Asociațiune se mai află de vânzare următoarele:

I. „Biblioteca poporală“.

92. Satul meu, un sat din Ardeal, de *Ioan Georgescu*, 3 Lei.

93. Din popor, de *Petrea Dascăluș*, 3 Lei.

94. Povestiri de *I. Agârbiceanu*, 3 Lei.

98. Istoria lui Tudor Vladimirescu, de *Ioan Georgescu*,

3 Lei.

100. Ce este și ce vrea să facă Asociațiunea? de *Ioan Georgescu*, 3 Lei.
106. Învățătură și petrecere, de *I. Georgescu*, 10 Lei.
109. David Urs de Mărgineni, de *Victor Lazăr*, 3 Lei.
110. Sămânța înțelepciunii, de *Maria Regina României*, 3 Lei.
112. Gânduri de dat mai departe, de *Horia Petra-Petrescu*, 3 Lei.
113. Pentru sările de șezătoare, 4 Lei.
114. Învierea și alte poezii, de *Ioan Borcia*, 4 Lei.
115. Clipe de întremare sufletească, 4 Lei.
116. Icoane dela țară, de *Petrea Dascălul*, 4 Lei.
117. De braț cu moșul, în povești, de *Moșul* (Nicolae Petra-Petrescu), 4 Lei.
118. Povești din țara Cehului, de *Bojena Niemțova*, 4 Lei.
102. E primejduită cultura! 3 Lei.
121. Patria, poezii, de *G. Tutoveanu*, 3 Lei.
- 122—123. Ileana, feerie, de *Ion Borcia*, 10 Lei.
124. „O bucată de pâne din Banat”, de *Horia Petra-Petrescu*, 5 Lei.
125. Prizonierul din Caucaz, de *Leon Tolstoi*, 5 Lei.
126. Lucă — minte slabă și alte povestiri pentru popor, de *Ioan Pop-Reteganul*, 5 Lei.
127. Cum să ne îngrijim vița de viie și vitele, sfaturi practice de *I. A. și P. și Ioan Zamfirescu*, 5 Lei.
128. Hârtia de-o sută (Alberto), povestire de *Edmondo Amicis*, tălmăcire de d-na *Șt. Bindei*, 5 Lei.
129. Al doilea președinte al „Asociațiunii” *Vasile L. baron Pop*, 1819—1875, de dr. *Ilie Dăianu*, 5 Lei.
131. Dușmanii omului. (Vrășmașii sănătății și ai averii) sfaturi practice de *Ioan Pop-Câmpeanu*, 5 Lei.

132. Snoave, chiuituri, povestiri, adunate de *Andrieu Bărseanu*, cu o biografie a fostului președinte al „Astrei”, 5 Lei.

133. Povestea vieții lui Vasile Alecsandri de *Gh. Vâlsan*, membru al Acad. Rom., 5 Lei.

134. Moartea lui Asan, povestire istorică de *Ioan A. Lapedatu*, 5 Lei.

135. O șezătoare românească. (Material de citit și de cântat), 5 Lei.

136. Amor și răzbunare, (Povestiri istorice) de *Ioan A. Lapedatu*, 5 Lei.

140. 1 Decembrie 1918, conferință pentru serbarea Unirii Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Patria-Mamă,, întocmită de *Romul Simu*, secretarul adm. al „Astrei” 5 Lei.

141. Vine Crăciunul, piesă de teatru pentru copii, în 2 acte, de *Elena C. Sporea*, 5 Lei.

142. Fapte de implinit, pentru întărirea și prosperitatea neamului, 5 Lei.

143. „Grivei” și alte povestiri, de *Horia Petra-Petrescu*, 5 Lei.

144. Piatra credinței, povestire din viața poporului, de *Coriolan Brediceanu*, 5 Lei.

145. „Casa țăranului român”, sfaturi de *Ioan Pop-Reteganul*, 5 Lei.

146. Pricinuitoarii boalelor (Bacteriile) de *Ioan Pop-Câmpianu*. Plantele de leac (medicale) de *N.*, 5 Lei.

147. Din Poveștile lui Moș Toader și alte povestiri pentru popor, de *Adam Bolcu*, 5 Lei.

148. Un ceas de șezătoare populară, material de *Teodor V. Păcățian*, *Adam Bolcu*, *Ioan Pop-Reteganul* și *Horia Petra-Petrescu*, 5 Lei.

149. Niță Zdrenghea, de *Alex. Lupeanu-Melin*, 5 Lei.
151. Gheorghe Cârțan, Schițe umoristice de *A. P. Bănuș*, 5 Lei.
152. Nutremânt sufletesc, 5 Lei.
153. (1) Răsboiul pentru întregirea neamului românesc (1916—1918). Povestit de *Victor Lazăr*. Prețul 6 Lei.
154. (2) Cultivați legumi în grădinile voastre! Sfaturi de *Victor Lazăr*. Prețul 2 Lei.
155. (3) Poezii bănățenești de *Victor Vlad Delamarina*. Prețul 3 Lei.
156. (4) I. Răsboiul româno-ruso-turc 1877—1878. II. Andreiu Florea Curcanul sau cum e Românul la răsboiu. Povestire din 1877—1878 de *Nicolae Gane*. III. Câteva poezii despre răsboiul din 1877—1878. Prețul 4 Lei.
157. (5) Ingrijirea copilului mic până după înțărcare. Sfaturi pentru mame. Prețul 3 Lei.
158. (6) Cârlianii sau Doi țărani și cinci cârliani. Piesă într'un act de *Const. Negruzzi*. Cu lămuriri asupra felului cum trebuie să se joace, date de dl *Nicolae Băilă*, directorul artistic al „Astrei”. Prețul 3 Lei.
159. (7) Copii cu renume. Biografii povestite tinerimii noastre de *Victor Lazăr*. Prețul 4 Lei.
160. (8) Biografia Păr. Vasile Lucaciu, povestită pentru popor de *Alexandru Ciura*. (Manuscrisul trimis de secțiunile „Astrei” din Cluj). Prețul 5 Lei.
161. (9) Bucătăria gospodinei dela sate. Sfaturi și rețete de mâncări, date de *Ana Victor Lazăr*. Prețul 4 Lei.
162. (10) Calendarul pentru popor al Asociațiunii pe anul 1929, întocmit de *Victor Lazăr*, profesor pensionar.

Numerele 153 până la 162 au apărut, dela 1 Ian. până la 31 August 1928, sub îngrijirea lui *Victor Lazăr*, prof. pens.

II. Biblioteca „Astra“.

2. *N. Iorga*: „Tudor Vladimirescu“, dramă ist. în 5 acte 15 Lei. — 3. *I. Georgescu*: „Prin Ardeal“, partea I, cu 161 ilustr. și 1 hartă 50 Lei. — 4. *Ștefan Meleş*: „Istoria Neamului Românesc“, vol. I, cu ilustr. 50 Lei. — 5. *Nic. Oancea*: „Cântece populare românești“, pentru cor mixt, vol. I, 25 Lei. — 6. *Francisc Neugebauer, inginer*: „Viitorul tehnico-economic al României întregite“ trad. de I. Georgescu cu tablouri și hartă 10 Lei. — 7. *T. V. Păcățianu*: Jertfele Românilor din Ardeal, Banat, Crișana, Sătmar și Maramurăș, aduse în războiul mondial din anii 1914—18 15 Lei. — 8. *Ioan C. Băcilă*: Pictori francezi prin țara noastră (1828—1866), cu ilustr. 15 Lei. — 9. *Dr. Onisfor Ghibu*: Cum s'a făcut Unirea Basarabiei 5 Lei. — 10. *Dr. Onisfor Ghibu*: Evoluția secțiilor literare și științifice ale „Astrei“ (La un popas) 10 Lei. — 11. *Dr. Ioan Lupas*: Contribuțiuni la istoria ziaristicii românești ardelenice 30 Lei. — 12. *Dr. Aurel Voina*: Valorificarea capitalului uman prin igiena națiunii 15 Lei. — 13. *Dr. Dominic Stanca*: Ancheta sanitară ca bază de plecare a plăgilor sociale 15 Lei. — 14. *Victor Stanciu*: Pământul și istoria 15 Lei. — 15. *I. Băcilă*: Portretele lui Mihai Viteazul 30 Lei.

Toate aceste cărți se pot comanda de drept de la Asociațiune, Sibiu, Str. Șaguna 6. Mai ușor se pot comanda urmând sfatului dat pe paginile 85—86 ale acestui calendar.

III. Biblioteca secțiilor „Astrei“.

1. *Secția medicală biopolitică*: 1. *Igiena Națiunii*, de prof. universit. *I. Moldovan*. Ediția simplă, 20 Lei, ed. de lux 50 Lei. — 2. *Biopolitica*, de prof. univ. *I. Moldovan*, ed. de lux 60 Lei. — 3. *Infecția tuberculoasă și profilaxia ei socială*,

de prof. universit. *I. Hațieganu*, 20 Lei. — 4. *Tratamentul tuberculozei pulmonare*, de *Dr. Daniello*, 30 Lei. — 5. *Cancerul*, de prof. universitar *Dr. Iacobovici*, 30 Lei. — 6. *Boalele infecto-contagioase*, de docent *Dr. I. Goia*, 60 Lei. — 7. *Problema tuberculozei*, conferințe ținute la cursul de perfecționare pentru medici, 1—8 Iulie 1926, 120 Lei. — 8. *Școala română și capitalul biologic al poporului român*, de prof. univ. *S. Mehedinți*, 20 Lei.

2. *Secția geografică-etnografică*: 1. *Săcuizarea Românilor prin religie*, de *Sabin Opreanu*, 10 Lei. — 2. *O știință nouă*, de prof. univ. *G. Vâlsan*, 10 Lei.

3. *Secția social-economică*: 1. *Cooperația, faptă, ideie, doctrină*, de prof. univ. *N. Ghiulea*, 35 Lei.

4. *Secția istorică*: 1. *Epocile principale din Istoria Românilor*, de prof. univ. *Dr. I. Lupaș*, 60 Lei.

5. *Secția Științelor naturale*: 1. *Speologia*, de prof. univ. *E. Racoviță*, 50 Lei. / Central University Library Cluj

Cărțile din Biblioteca secțiilor „Astrei” se comandă dela *Secretariatul secțiilor „Astrei”*. Cluj, Str. Memorandului 22.

Cercurile culturale ale „Astrei”.

Activitatea „Asociațiunii” urmărește înainte de toate răspândirea culturii, în toate ramurile ei, la sate. Pentru aceasta sunt înființate înainte de toate despărțămintele. Nefiind legătura dintre acestea și satele noastre destul de strânsă și de deasă, statutele Asociațiunii prevăd și înființarea de *Cercuri culturale* la sate.

În fiecare comună cu cel puțin 10 membri activi, adică cari plătesc taxa de 50 Lei anual, se poate înființa un cerc

109

cultural, care se organizează sub conducerea unui delegat al comitetului despărțământului.

Scopul cercului cultural este înaintarea culturii membrilor săi și a locuitorilor din comuna, în care e organizat.

În scopul acesta se va folosi, între altele, mai ales de următoarele mijloace :

a) va căuta să construească în comună o Casă națională pentru trebuințele culturale ;

b) va deschide o sală de citit înzestrată cu reviste și gazete potrivite ;

c) va înființa o bibliotecă populară cu cărți alese ;

d) va înființa un depozit de cărți și foi, apoi de tablouri istorice și alte obiecte folositoare, pe cari le va vinde celor doritori ;

e) va organiza cursuri și conferințe, serbări naționale-culturale împreunate cu producțiuni artistice, venitul cărora e al cercului cultural.

Fiecare cerc cultural va avea un comitet compus din zece membri, dintre cari se vor alege președintele, vice-președintele, secretarul, cassierul, controlorul, bibliotecarul, economul. Toate aceste funcțiuni sunt onorifice, adică fără plată.

Comitetul îl alege adunarea generală, la care au drept să participe cu vot hotărâtor toți membrii activi ai „Astrei” din comună.

Amănunte despre organizarea și activitatea cercului cultural se găsesc în *Regulamentul pentru despărțămintele; cercurile culturale și regiunile Asociațiunii „Astra”*, și se capătă la cerere, dela Comitetul central al „Astrei” din Sibiu, Str. Șaguna, 6.

BOLNAVII DE PLĂMÂNI

**Astmatici
Anemici**

**Bolnavi de plept
Sărați de sânge**

**Scrofuloși
Slăbiți**

A fiă mult dorita ușurare a suferințelor lor prin

Siropul Vértés

Se intrebunțează încă la: tusă măgărească, rachitis (boală englezească), sculpat de sânge, boale femelești, precum și la tot felul de slăbiciuni. Mii și mii scrisori de recunoștință dovedesc efectul Siropului Vértés. Gust foarte plăcut. Premiat la Paris, Londra, Ostende și Roma. Un colet poștal conținând 4 sticle 540 Lei.

Beția

Cine vrea să scape de patima aceasta urcicioasă să intrebunțeze „Antibetinel Vértés” scutit legal, preparat încercat de mult, care degustă beivul de beuturi spirtoase. Fiind fără gust să poate da pătimășului fără știrea sa. Mii și mii scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 Lei.

Panglica cu cap cu lot

(limbricul cordolat), se scoate prin Pilule Cu-O Vértés

Semnele panglicii: crampe, vomezi, te apasă ceva, parcă un ghem și se urcă până în gât, amețești, leșini, ești anemic, n'ai apetit, câteodată mănânci ca lupul, ești obosit și nu poți lucra, ai prea multă flegmă, gura ți-e acră, te înțepă în plept, etc. 1 cutie pilule Cu-O 210 Lei. 1 cutie de pilule Cu-O și 2 sticle Esență de stomac pentru înfărtarea stomacului total 480 Lei.

Veritabil numai dela:

Farmacia Vértés la „Vulturul Alb”, Lugoj 307.

Prețurile sunt neobligate. Spesele poștale și ambalaj în regle proprie.

Podagră și reumă Ischias, Trepeneală de mușchi, Junghieri, Nevralgie, Scrântiri, dureri de nervi se înlătură prin fricțiunile cele mai bune, alinătoare, binefăcătoare și înlăturătoare cu **Herculin Vértés**, fluidul contra reumei 3 sticle fluid și un borcan de masaglu 540 Lei.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsa de apetit, mistuirea, catarul de stomac, acreeala, greața și vomarea, cărcelul de stomac și peste tot toate greutățile și slăbiciunile stomacului se înlătură prin **esența de stomac** a farm. Vértés, 1 sticlă 135 Lei, 4 sticle 540 Lei.

Sângele stricat se curăță la boalele podagrice, reumatice și sifilitice prin **Sirop Sassaparila Vértés cu iodkali**

Se recomandă îndeosebi acelor persoane, cari au trăit înainte o viață ușurată, au suferit de sifilis sau alte asemenea morburii infectoase de sânge și au neglijat acelea, sau nu s'au curat pe deplin. 4 sticle 540 Lei.

Pilule purgative Vértés au un rezultat sigur și fără dureri, la CONSPIRAȚIE (estrea grea afară) ÎNVĂRTOȘIRE și altele. În urma excelenței preparării sunt cu toate nestricătoase și sunt recomandabile și pentru curățirea sângelui. 1 cutie mică 36 Lei, 1 cutie mare conținând de 3-ori mai mult, în loc de 108 Lei numai 96 Lei.

Scurgere (triper la bărbați, scursoare albă la femei) catarul vaselor urinare etc., se înlătură prin **Injecție Vértés în contra gonoreei** și Salurin Vértés tablete diuretice.

Exactul mod de întrebuintare este anexat. Pentru femei să pregătește ca praf. 3 flacoane injecție și 2 flacoane Tablete în total 380 Lei.

Spiritul gali al lui Dr. Vértés (Franzbranntwein) cel mai bun remediu de casă, pentru intern și fricțiune. 1 duzină 180 Lei, 1 sticlă mare 60 Lei, 1 sticlă de familie 120 Lei.

Ulei pentru urechi, vindecă zuzulțul reumatic și nervos al urechilor, scurgerea urechilor și alte boale de urechi. 1 sticlă 75 Lei.

Veritabil numai dela:

Farmacia Vértés la „Vulturul Alb”, Lugoj 307.

Asigurați-vă viața și avutul
la

**„PRIMA ARDELEANĂ, Societate
Anonimă de Asigurări Generale“**

fostă Banca Generală de Asigurare „ROMÂNIA“

Singura întreprindere națională de asigurări în organizația social-economică ce o aveau sub regimul politic din trecut românii din Transilvania, astăzi cea dintâi întreprindere de asigurări din această parte de țară și una din cele mai de seamă din România întregită.

**Președintele Consiliului de administrație
și administrator-delegat:**

I. I. Lapedatu, fost ministru de finanțe.

TIPOGRAFIA

și Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

SIBIU, Strada Tribunalii Nrul 14.

TIPOGRAFIA

execută tot felul de
imprimare simple
precum și în culori.

Fabrica de stampile
primește spre execu-
tare tot felul de stam-
pile din cauciuc cu
prețuri moderate.

!-! Serviciu prompt și conștientos! !-!

Restaurant o Hotel o Cafenea o Berărie

BOULEVARD

ooooo | Prim rang. | ooooo

Hotel complet renovat.

Instalațiuni moderne, încălzire centrală.
Băi. Apă caldă și rece la orice oră.
Ascensor. Telefon. Bucătărie extrafină.

Orchestra de prim ordin.

Prețurile cele mai reduse! o Se servește nunți și baluri!

BANCA „OAȘIA“

SOCIETATE PE ACȚIUNI

Capital 20.000.000 Lei

CENTRALA:

Sibiu, Piața Regele Ferdinand Nr. 7.

SUCURSALA:

București, Calea Griviței Nr. 177.

Face toate operațiunile de bancă în condițiunile cele mai favorabile.

Articole de

auto, foto, sport

și de vânătăoare

în depozit permanent la

Konsehel & Kunte

Sibiu, Piața Regele Ferdinand 19.

Poze mărite

după orice fotografie,
se produc în atelierul

EMIL FISCHER

FOTOGRAFUL CURȚII REGALE
SIBIU, Strada Regina Maria Nr. 5.

Prima fabrică română
de mobile și binale

BACIU & COMP.

Sibiu, Str. Șaguna (Morii) Nr. 14.

Execută tot soiul de mobile moderne mahagoni, palisander, nuc, stejar, paltin, cireș, etc. și speciale ca aranjamente complete de muzee, biblioteci, prăvălii, școale, biserici, precum și lucrări de binale și construcții.

Srijiniți Industria Română • Serviciul prompt! • Prețuri moderate!

Ing. F. NEUGERBAUER & Co.

Ing. F. Neugebauer, Ing. Arhitect
V. Smigelschi, Arh. I. Bergleiter.

Intreprindere de construcții
SIBIU, Strada Rotarilor Nrul 23.

Telefon
467.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Construcții
Industriale de arhi-
tectură, de poduri și șosele,
construcții pentru exploatarea căde-
rilor de apă. Hale de lemn
cu deschizături mari,
brevetate.

Birou de inginerie specială.
Birou special de arhitectură.
Specialist în construcții de beton armat.

Cel mai bun îngrășemânt agricol (gunoiu), dând rezultate bune, rezezi și trainice, este

gunoiul natural de peșteră numit

GUANO-FOSFAT-TRANSILVANIA

din peștera

CIOCLOVINA (județul Hunedoarei).

Acest gunoiu îndoeste cantitatea și ridică calitatea tuturor ^{BCU Cluj / Central University Library Cluj} răștelor pământului. E cu 10% mai ieftin ca îngrășemintele de fabrică.

Conține 16—18% acid fosforic. Mai conține carbonat de calciu, azot și elemente organice.

Prețul 12 lei per % kg.,

adecă material de 16% cu lei 192 pe 100 kg., vagonul 19.200 lei. — Material de 18% cu lei 216 pe 100 kg., vagonul 21.600 lei, loco gara PUI, jud. Hunedoara.

Saci cu prețul de cost.

— Plata în numerar. —

„CIOCLOVINA“

societate în comandită pentru explatarea de îngrășeminte agricole. — PUI, Județul Hunedoara.

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII

Centrala SIBIU

Fondat în anul 1872.

SUCURSALE: Brașou, București, Cluj, Dicioșânmarțin,
Lugoj, Mediaș, Târgu-Murăș, Timișoara.

Capital deplin vărsat	Lei	50.000.000—
Fonduri de rezervă	„	50.000.000—
Depuneri spre fructificare	„	1.000.000.000—
Active	„	1.200.000.000—

Cel mai vechiu institut de credit din întreaga Românie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Legături cu toate centrele
din țară și străinătate. ❖

Lucrează direct cu multe bănci din America și are o secție specială care se ocupă cu afacerile americane. Efectuează plăți în Lei și Dolari efectivi, fără nici o detragere.

Bancă autorizată pentru operațiuni de DEVIZE.

Primește depuneri spre fructificare atât în Lei, cât și în Dolari, cu livrete sau în cont-curent, plătind cele mai favorabile dobânzi. La depuneri în Dolari :-: dobânzile se plătesc tot în Dolari efectivi. :-:

Acordă împrumuturi fărănești ieftine.

Face toate operațiunile de bancă.

Diracțiunea.